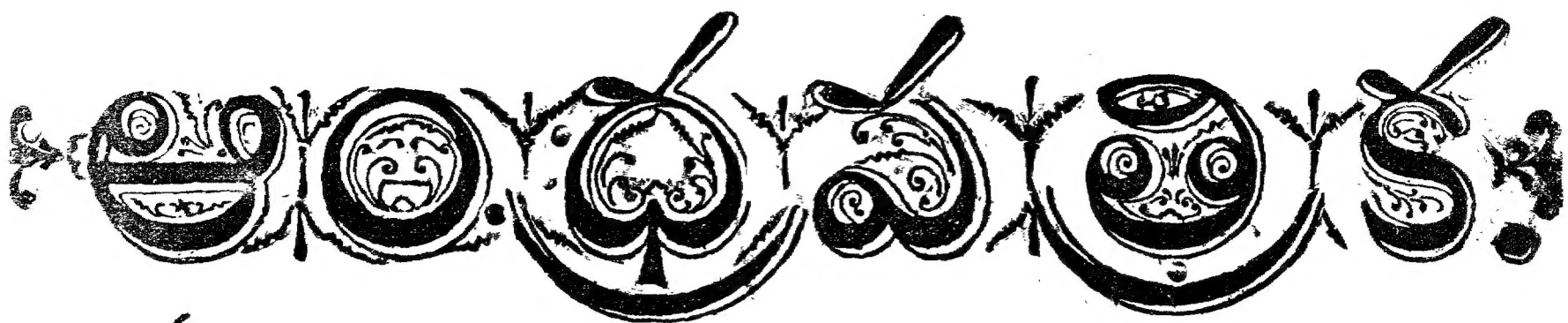

వి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310795

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 22-వ తేది శనివారము
రుధిరోడ్డాతి నామసంవత్సరము, పాల్గునమాస బహుళ ప్రథమ ౧.

No. 197
సంచిక ౧౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెటివీది మదరాసు.

తిరుమల తెప్పోత్సవము

1924 సంవత్సరము యేప్రిల్ నెల తే 11 దీలగాయతు తే 15 దీవరకు సరియైన శ్రీరక్తాక్షి
నామసంవత్సరం చైత్రశుక్ల సప్తమి మొదలు ఏకాదశీవరకు అనగా 5 రోజులు చిత్రాక్షిజిల్లా తిరు
పతి శ్రీవెంకటేశ్వర స్వామివారికి తిరుమల శ్రీస్వామి పుష్కరణిలో గడచినసంవత్సరం రీతిన వైభవ
ముగా తెప్పఉత్సవము జరుపబడును. పైపుత్సవము రోజులలో యేరోజునైనాగాని లేక అన్నిరోజులకు
చేరిగాని తన స్వంతభర్తలతో ఉత్సవమును జరుపుటకు కోరు వుభయదారులు రోజుబకటికి రూప 250 లు
చొప్పున యేర్పడేపైకము రొఖంగా చెల్లించవలెను. అలాగు కోరువారు దేవస్థానం విచారణార్థం
వారికి ఏప్రిల్ నెల తే 5 దిలోగా దరఖాస్తు పంపుతూ ఉభయం ఖర్చులు చెల్లించుకోవలెను.

తిరుపతి
1924-3-14

శ్రీమహాంతుప్రయాగదాసజీ,
విచారణకర్త.

మహాభుగంసంహితా

ఇది గొప్పనాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని బాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
బాతకచక్రమున నలుగాని, పుట్టిక తేదీ గడియలు గంటలుగాని
మాత్రం పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.
బాతకము వెదకుటకు రు 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
పోష్ఠిజి రు 0-4-0
మొత్తం రు 3-4-0 అగును.
అర్థం అనవరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.
ఆకెళ్ల వెంకటేశ్వరస్వామి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపొమ్మ (గోదావరిజిల్లా)

నూతన ప్రచురములు

బమ్మిర పోతనామాత్యగ్రణ్ఠము
ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0
అనందరంగరాట్ఠందము 1-కి 1-8-0
అనంతనిఘండము 1-కి 0-14-0
సృష్టవైయము 1-కి 2-8-0
అధర్వణకారికలు, పటిక 1-కి 1-0-0
ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దగో
రును. కావలసినవారు మాడకోరవచ్చును.
వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
282 ఎస్టేట్ స్ట్రీట్, చెన్నై 4

ఇ స నొ వే లి

ఇసనో ఫెలి అనుమా అంటి మలేరియో రోమభమును బాదుటచే మలేరియా రాసీయక అటంక పరచును. | క్రమశ్రీ
కాలముందున్న రోమభము లన్నిటిలోను దివ్యమైనది. ఇయ్యగడ్డ క్వయిజాను సేవించుటచే మదరకు, అయితే ఈ దివ్యమ
భమును సేవించిన బహు కాలము నుంచియున్నను శివుక మడుగును, తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యకాస్త్రజ్ఞులే దీనిని శిష్యాగా చేసి
యూన్నార ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము సేవించిన మలేరియా రాసీయక అటంక వరుచును. చిడ్చటకు
ఉపయోగించుటకు ఇసనో ఫెలికా అను రోమభముగలదు. ఇసనో ఫెలి అనునదియే ద్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది
రక్తకణములను ముంచి వీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా పోచయెను.
మలేరియా రోమభముచే బలహీన మైనట్టియు మరి ఇతరకాణములచే కలిగిన అనయవముల
వదలిక, నిస్సర్జిత మున్నగుట టివి పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టానికు
మ లేదియు లేదని నిస్సయముగా చెప్పవచ్చును.
తియరు వాయువు, శూక్రికృష్ణ రోగము, మూత్రమునందు ఉప్పు ఎక్కువగా చేతుట,
యితఃశూక్రశాల సంబంధమైన క్యాథులను పారదోలుటయందు అసమానమైనది, వాత
రోగమునకు రామరూపము వంటిది.

వేటో - చైనా

అంటాగ

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

ఆంధ్ర పంచారణి | గంధనిలయము, కాకినాడ.

పం.రా.మం సర్వజనాలకును

శ్రీరాజయ్య రసాయనము

(రిజిష్టరు చేయబడి)

బ్రాంచి:— 331, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రా

ధర తగ్గించబడినది!

అమూల్యమగు దివ్యవస్తువు!!

తగ్గించబడినధర డబ్బి రు 6 మాత్రమే!!!

పురాణములై ఆలపాల లాంగని అన్ని కరకముల వ్యాధులకును గురితప్పని గాఢీపమై పనిచేయుచున్న దిది యొక్కటియే. మేనన్నును బలపరచుచు విషయాలలోలత వలన గలుగు సకల వ్యాధుల నిర్మూలము చేయును. రక్తము, శుక్రము మొదలగు ధాతువుల నభివృద్ధిపరచుచు, హృదయము, మూత్రాశయము, పక్వాశయము మొదలగు ఆశయాలయలకును, నరములకును, దేహి కును బలము, పటుత్వము, స్వాస్థ్యము కలిగించుట యందెది అద్వితీయమైనదని పేరొందినది. వేయేల మానవ శరీరపంజరము సంతతును గూడ కాశ్యపతా బలమును, పుష్టిని, స్వాస్థ్యము కలిగించి హేయమానవ శరీరము నొక కాశ్యపతాశ్వముగా మార్చగలుగుచున్న దని యారసాయనము నుపయోగించి ఆశ్వర్యకరముగా రక్షింపబడిన డెక్కండ్రచే వేనోళ్ల పాటబడుచున్నది, వెల స్వల్పము- గుణ మత్యద్భుతము. ఈరసాయనము మలభముగ నన్ని పోట్ల సందరకును లభించుటకు ఇండియా అంతటను ఏజంట్లు కావలెను.

మెన్సర్సు ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి. యస్. రావు బ్రదర్స్, ప్రొవైడింగ్స్ ఆయుర్వేదాచార్యులయము, బరంపురం, గంజార, (ఇండియా)

హనుమాన్ కాపింగ్ పెట్రోలు

లోక ప్రసిద్ధ మైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండుబ్రదర్, 12 బందరుపేటి, మదరాసు.

ఇంకను ధరలు

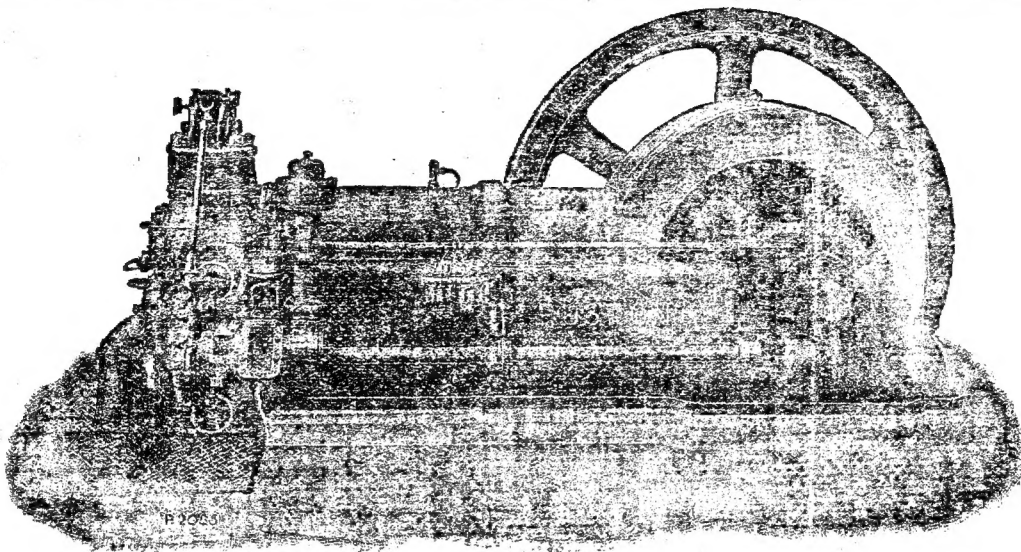
తగ్గించబడినది

16 340 బి. హెచ్. పి.

X ల ది.

అన్నికొలతలగా

X ల వు.

కొలతలు

16-20-26, 34, 42, 52

బి. హెచ్. పి.

ప్రస్తుతము మావద్ద

నిలువ లో

యున్నవి

రస్త్వన్ — హరన్ను బై
కోల్టా ప్లాంట్రింగు
క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు
(హరిజాంటల్ మాదిరిది)

పొయ్యి ఖర్చు తక్కువ. పూచీయివ్వబడును
పొయ్యి నూనె మిక్కిలిసరసమైన ధరకు దొరకును

చల్లగా నున్నప్పుడు వనిని ప్రారంభించును
వేడిబల్బుగాని లేక దీపము గాని అవసరములేదు, చతురత వనిలేదు.

20బి. హెచ్. పి. ఎంజిను, ఏ. నెం 1 రు రైస్
హల్లరు, పాలిషరుతో ఒకదినమునకు 5 గాలనుల పొయ్యి
చమురుతో పనిచేయును.

మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు

నెం 4512 ఏ చిత్రపటముల క్యాటలాగును
స్వప్తిగా పనిచేయునట్టి సామానుల జాబితా కు ను
వ్రాయుదు.

MASSEY & Co. Ltd.

MAIN ROAD, RAYAPURAM
MADRAS.

Post Box
60
Madras

Telegrams
Massey
Madras

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ:

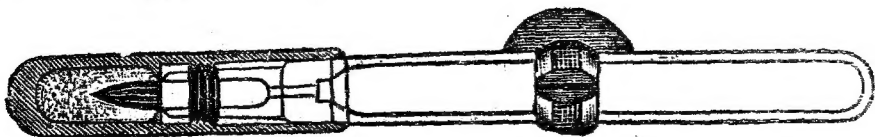
అచ్చు బొందుపనలు, రబ్బరుప్రాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (409)

ఎంగ్రేవింగు

సెల్ ఫిల్లింగు

"ఆగేట్"

ఫ్రంట్టిన్ వేనా

పోకల్స్ సెల్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అగ్రస్థి లిగనా, మొద
గు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూజాతీయమునకు గూడ మిక్కుటముగా జవాబుర బీయ
బొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఈ పయోగింపబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన
ధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచిపెయ్యడం అయిదు నిమిషములవరకు చెక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

ఆంధ్రనైషధ సారము

శ్రీ చాన్ద్రక శృంగారనైషధము గురితరించి మనోహర
మైన నైషధము చదవమనునందు నుద్దేశమునైనది.

కన్యకాదు

తెలుగు 0.12-0.

సుగమమణి

0-8-0

పాండరిక మాహాత్మ్యము వెల 0-8-0

మూర్తిగ్రంథముల వెల రు 1-8-0. చార్జింగ్ ప్రత్యేకము

అ తల్లూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని, గుంటూరు జిల్లా

అయ్యర్ వేదభూషణ నోరి రామకృష్ణి, అయ్యర్ వేదనిలయము, బెజవాడ.

సాగము 30 38, 39 అంగుళములలో దొరకును ఉన్నది. కేబుల్ పెట్టెలో ఎలిగింది కూడ దొరకును.
యక. 10 గామీశులం శ్రేణి అందు 90 పెను, నెం. 12, బ్రాడ్స్, ముదాను

12, తంబు శైవీధి, మదరాసు.

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

యుంచు కొనుడు.

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

రథిరోద్ధారి నంగం ఫాల్గునమాస బ|| ౧, శనివారము

చిన్ని మేఘమా!!!

[దుర్గుఃసహంతి సీతారామశర్మ గారు]

గగనసారావార కల్లోలములను
గాఢప్రమాదసంకలితనై యిటుల
నీడులాడుచు నేడ కేగెదో నీవు
గమనశ్రమం బుడుంగగ నిల్చు నిలిచి
ఓచిన్ని మేఘమా! యొకమాట వినును!

* * *

భాస్కరాచార్యులచే ప్రసరించుతనం
బసిడినిగ్గుల మించు పసతోడ నీవు
ముద్దులుగుల్క నభోమార్గమందు
బద్ధులెత్తుచు నాట పాటల నైతిప
నిండువేడుక కాదె! నిన్ను వీక్షింప.

* * *

ఏయేప్రదేశంబు వీక్షించినావో?
ఏయే మహాద్రంబు లెక్కి దిగితివో?
ఏయేమహాత్మ్యంబు లెఱిగి వచ్చితివో?
జలవశిరోరమా! సత్యంబు చెప్పును!

* * *

ఏగితివే యల్ల హిమ తైలమునకు
గనుగొంటివే యందుఁ గలవిచిత్రముల
నధిపనించితివే నీ వందుఁ గొన్నాట్లు
దర్శించితివే యందుఁ దఱుగా మెలఁగు
మానివర్తలను వి జ్ఞానధుర్యులను
తలెరు జ్ఞాంపములచెంతను జూతతరుల
నెండవానల కోర్చియుండుటతో నేర్చి
నవపల్ల పఫలాశ నంబుచే గడపి
పికకిరవారంబు ప్రేమతోడుతను
మహితప్రభావులౌ మానిన త్తముల
ననుకరింపుచు శ్రుశు లభ్యసంపుచును
సామగానంబులు సలుపునే చెప్పును!

* * *

సరస ప్రసూనమంజరలపై వ్రాలి
మధుర సాస్వాదనో నృత్తంబు లగుచు
శ్రవణాభిరంజన త్రావ్యస్వనముల
మధురగానంబుచే మధుకర్షణంబు
ర్ఘుంఘ్రుమ్ముటంచును జోలలువాడి
సంతతధ్యానప్రస మ్మతామునుల
యోగనిద్రలఁ బుచ్చు మండునే యెపుడు
దాఁపకఁ జెప్పమా దయను; మేఘంబు!

* * *

పరిపూర్ణ కామదీభరితయామినులఁ
బర్వతశృంగగ్ర భాగంబులందుఁ
జంధకాంతశిలావిశాలవేదికల
వల్లకిపాటులై వసించునట్టి
గంధర్వయువతీనికాయమోపికను
కమనీయశ్యామలాకాశంబుఁ గాంచి
తారకారాజశీలల శోభఁ గాంచి
త్యాగహోదధుల నిర్మాణంబుఁ గాంచి
సకల చరాచర సంపదంగాంచి
సృష్టికర్తృవిధానచిత్రకాళముఁ
గొనియాడి మోదింపఁ గుతుకంబు వొడమఁ
దంతుల మీటి శ్రోత్రప్రమోదముగ
సంకీర్తనములను సలుపుచున్నారె!

* * *

భ్రమరగీతము

[చింతలపూడి శేషగిరిరావు గారు]

బహుశనవమంజరీయుత వనము నడుచు
సంచరించుచు నుండియు మట్టదంబు
గంధఫలిపాంత కేగదు గాదె తాను;
పుష్పమా! రసయుక్తమై పాలుపుమీఁతె.
భ్రమరమా! రసాస్వాదనపరుడె యాను,
కాని యనతిక్రమంబుయి క్రాలుచుండుఁ
జండతర మైన యాశ్వరకాశనంబు.
గర్వపడఁబోకుమా కింకుకంబ! నీదు
మస్తకంబునఁ జరియించు మధుపమనుచు
మారవేదనాదో దూయమానమైన
మాలతికిఁ కోచె దలంబుఁబోలి నీవు.
భ్రమర! చరియించెడు దిగంతరాశి మెల్ల
జాతికుసుమానుకారిఁ బుష్పంబు; నీవు
చూచితివో? కంటివో? దానిఁ జూఱగొనితివో?
తల్పముగఁ బల్కె పక్షుపాతంబు లేక.
కడు సుశిక్షితులౌ చిత్రకావౌ లెంతో
యింపుమై పుష్పములౌ లిఖియింపవచ్చుఁ
గాని యాస్వాదనము నేయఁ గమ్ములేనె
పరగ నాఘ్రాణముల సల్పవరిమళంబుఁ
జిత్రశలకమ్మునకే భృంగ చిక్కఁగలవే!
లలితదేహను సతిని మాతని వదలి
చుంబనమునేయఁ జూచెదో తుంచిపువ్వు,
యిలఁజుతుశ్చరణములనుఁ గలుగుదానిఁ
బశువమచుఁ బిల్వరొగద! భ్రమర! నీవు
కలిగియుంటి మట్టదము లక్కతన నిన్నుఁ
బుడమి నత్కర్ణపశు వనఁబోలు గాదె!

లలితరూపిన్యాన కలభాషాముల
దుఃఖోపశమనంబు దోడ్తోడఁ జేసి
పాపరాశినడంచి భవ్యంబునించి
లాలించి పాలించి రక్షించి లోక
జీవనార్థము స్వీయ జీవనం బెల్ల
ధారవోయుచు నుండు కామ్యూమూర్తి
భాగీరథీనది ప్రభవించినట్టి
పుణ్యస్థలంబుఁ బ్రమోదప్రదంబుఁ
గాంచి నావలె నీవు ఘనకులార్చకము!!

* * *

భార్యాసుతుల వీడి బంధుల వీడి
జన్మస్థలము వీడి సౌఖ్యములో వీడి
భోగభాగ్యంబుల పొందును వీడి
స్వాధ్యపరిత్యాగసాహసంబంది
స్వాతంత్ర్యరాజ్య! సంస్థాపనార్థంబు
దేశదేశాలను ద్రిమ్ముచుండు
భారతీయులు లోక భద్రనంబుఁగూర్చు
సత్యసంరంధంబు సలుపుచున్నారె!!!

* * *

ఆంధ్రసోదరవిపు లాత్మనిగ్రహము
ఆంధ్రాగ్రగణ్య దేశారాధనమ్ము
ఆంధ్రపుత్రప్రభావతిరేకమ్ము
యెల్లదిక్కులను జేరెన్నికం గాంచి
మెలయుచున్నదే! మేఘరాజుంబు!!!

సమస్య పూర్తి

(1924 సం. ఫిబ్రవరి 18 వ తేది సాంస్కృతికనమరంగమున కొత్తపల్లి ముఖ్యజ్ఞాపాద్యులు గారిచే ప్రాజ్ఞగ...మను సమస్య ప్రకటింపబడినది.)

[కే. వి. అప్పారావుగారు, యన్. వీరరాజుగారు.]

ఉ. దృష్టికరాన్వితం దెవరూపిగఁ బుట్టు! నమేయపార్వతీ
యుజ్జే పుణం దెవండు? విజయంబు గపస్వి మారనేల? స
ద్వాజ్ఞేయమాన్వితతో బొగడ భారతమాతయశంబు నిల్పగ
ప్రాజ్ఞగమందు, శంభుడు, సు భద్రను బొందఁగఁబుట్టె.
[గాంధీయున్]

[మిన్నికంటి గురుమయ్యగారు]

ఉ. దృష్టియతిన్ సునిశ్చలమంది దపమంజరకాలసూనిధీయు
జ్జుప్తుఁడాభగీరథుఁ డహా! హరివత్తవరప్రహృష్ట స
మృజ్జుతచిత్తుడై విమలమా సురగంగను దేజటాటవికప్రా
జ్ఞగమందుశంభుయ సుభద్రను బొందఁగఁ బుట్టెగాంధీయున్

ఉ. ఋజ్జిగమాలి పుట్టి యువయించుట యెందచలాత్మజా
మనో భాజ్జిధియెప్పుఁ డరునుండు ద్వారకలో మునియాట
యేల, ధీయుజ్జుతకిరి! ప్రస్తుతమయో! భరతావని గాతు
రెవ్వరో, ప్రాజ్ఞగమందు శంభుడు సుభద్రను బొందఁగఁ
బుట్టె గాంధీయున్.

సంగీత సరణ

[మాలె రాఘవరావు గారు]

సంజకెంజాయద్యుతులు కాసారమందు
వింతచెల్వంబు నింపఁగా బొంత నన్న
నూనగలీసుతెల్లుల చుంబనముల
గుక్క దిరుగక గాడ్చుకై వెక్కి తిరుగ
కోయిలలు కోయటంబు నాయుకలకు
సంజ్ఞ లొండుమఱుండుఁడ సంధ్యయగుట
గూండ్ల కేరంగ వివిధశకుంతలాల
మధ్రపథమున తీవ్రన నరుగుమండ
గీరశారికల మతమ వారి జేరి
పూవు బొదరిండ్ల మంతనముల్యదింపఁ
గోరకములెల్ల వికసించి తారలెల్లు
ముల్లెపందిటి నభిమున నుల్లసిల్లి
వివిధసుచుసౌభంబులు విస్తరిల్లి
యువనాంతర భూముల నొఱసికొనగ
నీరు కైదంటు నైకొని మోద మెసగ
సుందరారామరమ్యతఁ జూచి చూచి
పచ్చికబయల్ల నడచుడి ముచ్చటయిన
విరులఁ గోయుచు నల్లన సరసుఁ డాసి;
యలసటుం దీర్చుకొనగ నీయంకసారి
శిరము నిడుకొని పవళింపఁ, — జెంతనున్న
పద్మములు మోడ్వఁ జనుదెంచు భ్రమరతతుల
నాదమే శ్రుతి నా నొప్పు నాదుభుజము
మోదఁ గరపలంబుతో సాదరముగ
దయపు వేయూరు బద్మజాహరగిరి
శ్రవణపేనుంబుగా నాదుప్రణయతీర్తి
గీతమును బాడి నన్ను సంగీత సౌఖ్య
వార్ధి మంచి తీ నయ్యది వారిజాక్షి!
మరువనేర్చునె వేయిజన్మములకేసి?

శిశుపోషణము

[వెన్నెర్రాజు సత్యనారాయణగారు]

ఏడాదిలోపు శిశువుల బోషణచర్యవిధానము

- (ఎ) ద్రవరూపకముగా నాహారము:—1. కన్నతల్లిపాలే చంటిపిడ్డకు బ్రతకము. ఎందుకన, నాపాలు చనుమొనలనంటి తిన్నగ శిశువునోటిని తేరును. అందుచే విషవాయువులుపోవు.
2. తల్లిపాలు తరువాత నాకోగ్యముగల దానియొక్క పాలుమంచించి.
3. అట్టి దానిపాలు దొరకనిచేదల నాకోగ్యముగల యావుయొక్క పాలు మంచించి.
- ఎ. ఆవుపాలను నిల్వయుంచుటకు గాను గాచరాదు. పచ్చిపాలను జాలకాలము నిల్వయుంచరాదు. బి. కాచుట నలన నూత్నజీవులు నశించును. ని, చాలయందలి పోషక గుణము నశించును. కాచినపాలు నుండే పాతములై, ఆజీర్ణము కలిగించును. వివరములకు (డో. వేం. అచలము - ౮ లితుపోషణగ్రంథములో 4, = “షేరాలను” చూడు.) సి. పచ్చిపాలు చాల సేపు నిల్వయుంచిన పులియును, పోషకగుణము నశించును. డి. ఆవుపాలు ఆవ్షణి పీడినదిగాను, చల్లగాను, ఉండవలెను. ఒకవంతు పాలు, రెండు లేక మూడువంతులు మంచినీరు కలిపి శిశువులకు తుపయోగింపవలెను. ఇ. పంచదారనుగాని ఉప్పును గాని చేర్చరాదు. ఎఫ్. ఎన్నడును యంత్రములచేత తయారు కాజిన విశేషపు పాలను, సారములను నాడరాదు.
- (బి) ఖరద్రవరూపమిత్రములగు నాహారము:—
1. మూడునెలలవయస్సు గలిగి యాకోగ్యముగ నున్న పిడ్డలకు గోదూరజావ నీయవచ్చును.
2. ఆమములో మాడ్చుడి (Kilndried) యంత్రములచేత తయారుకాజిన నూకను జావకు వాడరాదు. ఇంటివద్ద ఉరుగలిని విరిసిననూకను మాత్రమే స్వదావాడవలెను.
3. జావలో బంచదారగాని ఉప్పుగాని జేర్చరాదు.
- (సి) ఆకోగ్యముగ నున్న శిశువుల 11 లేక 12 వ మాసము వయస్సునందే నడవడగలరు.
- (డి) అమితముగునాహారమిడుట కన్న పిల్లలను బద్ధులై టటు మంచించి.
- ఇ. జుతువులయందువలె, మానవులందును, పిల్లలు లేవ తలలుపాట్ల నంటుకొని నిద్రింపవలెను. తల్లిశరీరవేడిమియే పిల్లలకు సర్వకోగ్యవారిణి:
- ఎఫ్. ఆహారము వియమితకాలములలో నీయవలెను. ఏడ్వినపుడెల్ల నాహార మియారాదు. ఏడుపు సర్వదా ఆకలి కూచకముగాదు. అది యొకకోగ్యచిహ్నము. ఏడుపు పిల్లలకు బలమునిచ్చునని నమ్ముట పొరబాటు.
- (జి) శిశువులయందువు తలమున్ను నములుపిల్లలముఖ్యము (హెచ్) పిల్లలకుఁ దలముగలగు బిడిపిడుపుండ్లు వృదువైన బంకవట్టి గుడ్డమీద వేసికట్టిన నయగును.
- (బి) టీకాలు కూడదు. సవిస్తరములగు కారణములు శిశు పోషణగ్రంథమున ౬1—88 పేరాలలో గాననగును. “క్వివైస్” మున్నగుమందు లేమియు వాడరాదు. ఓని యవద్రవములు ఆగ్రంధమునందును, అశినవైద్యశాస్త్రమునందును విపులముగ వర్ణింపబడినవి.
- ii ఏడాది మొదలు ఆఱు సంవత్సరములవఱకు
- బిడ్డలను బెంచి కాపాడువిధము
- (ఎ) ఆహారము. 1 పిల్లలకు బండ్లు రా నారంభించకనే ఘనరూపకముగా నాహార మియవలెను. 2 ఆహార పానీయము లందు మిత తాత్కాలికత్యక్తము.
- (బి) దుస్తులు; 1. వయలగుగాని చొప్పునట్లుగనునుండ వలెను. 2. విగంబరము నున్నపుడు చలిగనున్న నయ్యది రోగ చిహ్నములుగ నెఱుగవలెను. 3. మేజోస్టు, లాగులు, పంట్లాములు మున్నగు లిగునగు దుస్తులు చెమటను యావిరిరూపమున బోసియవు. అందుచే రోగము కలుగవచ్చును. కావున వానిని ధరించరాదు. 4. ముఖ్యముగ వేసవికాలమునందు దలగ శరీరమునకు బాదమునకు వెచ్చనిదుస్తులను దొడిగిననూడు. అరికాళ్లను మాత్రము కాపాడు ఆకుచెప్పలుగను జాలును. ఎండ ముండ్లు బాధించవు.
- (సి) నిద్ర. 1. ముఖ్యముతప్ప శరీరము నంతయు వెచ్చదనముననే కప్పవచ్చును. 2. కిటికీలను దెలిచియుంచవలెను.
3. రొంపగలుగునని భీతిలదు. అట్టియే స్వాప్నస్వసంకటములు (Curative Crises). రొంప అన్యపదార్థనూచకము.

విరోధవిమర్శము

[వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు]

- ఇప్పుడు మూలము వైద్యము తెలుగువిద్యార్థులు చదువలసిన తెలుగు టైపులలో ఉత్తరహరివంశాదుల త్రవగ్రంథములలోనివి కొన్ని భాగములున్నవట! దానికి టీకరచించినవారు మిక్కిలి తప్పులు వ్రాసినది పలువు రాంధ్రవిద్యార్థులను గన్పించుచున్నారు. అట్టి యేదో నేను చూడలేదు గాని, బల్లారిలో విద్యార్థులు అగా నున్న శ్రీ చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిగారు చెప్పటలనను, సారస్వతసర్వస్వమున పత్రికలో కొండలు విద్యార్థులు విమర్శించుటలను దానిరిని గొంత గుర్తింపఁగల్గితిని. వ్రాసిన గ్రంథములు ముద్రణములందు దోషములతోనుండి కొంతకేతము కలిగించుచున్నవి. వానికిదోడుగా న్నిట్టికలుకూడఁ జేరెనేని యొక నేమనవలెను! పాఠకులభాగ్యము పండినదనవలెను గాచో
- అట్టిజేతలందు సర్వపదార్థ బహిష్కారము ప్రకృతివలన జరుగును. శిశుపోషణము, 44, 45, పేరాలు చూడు.
4. వెన్నెర్రాజుగారి బండ్లయొ, నిదురపట్టనియెడల అది రోగచిహ్నముగ నెఱుగవలెను.
- డి. ఆటపాటులు:— పిల్లలకు నూటకు మితిమీరి జొమ్మల కొనరాదు. పిల్లలకు అనకరణశక్తి మెండు. దానిని బెంచవలెనే గాని త్రుంచరాదు. తనకుఁ గావలసిన బొమ్మలకామే చేసిననూటకు పిల్లలకు తాముమీ పెండు. స్వయం కృతములగు నాటవస్తువులే యెక్కుడు శత్రువులనెఱుగవలెను.
8. తమయొడు పిల్లలలో నాటకు విశేషవలెను. పెద్దలు సమీపముననుండి ప్రమాదములు (Accidents) రాకుండమాత్రము చూడవలెను.
- పాఠశాలలకుఁ బోయి చదువుకొను దినములలోఁ బిల్లల గాపాడురీతి
1. శారీరమాసకవృద్ధి లక్షిష్ఠములుగా నుండక నెమ్మదిగ నున్న పిల్లలు చిరకాలజీవు లయ్యెదరు.
2. పరిమితత్వము, విసితత్వము, కామనిగహము పిల్లలకు నేర్పవలెను.
3. ఆహారము. (ఎ) పాట్టులోఁ గూడినకాయధాన్యముల ఆహారము దినన జీర్ణశక్తి బాగుండును. ఆహారపదార్థ మొక చోటఁ జేరి గట్టిపడిపోకుండ నుంచుట కీపాట్లు పనికొచ్చును. (శిశుపోషణము, 52, 53 పేరాలు. బి) చారువంటి పలుచని వంటకములు మంచినీ కావు. (సి) బడి బిడుపుకాలములలో ఫలములనే తినవలెను. డి, దప్పికోన్న పప్పుడు పరిశుద్ధమగు చప్పిటి నే త్రాగవలెను. ఎక్కువ దప్పి రోగచిహ్నము.
4. ధనమున్న ముగ్ధానకి, అమితాహార పానీయమున్నభిచరణము కలుగవచ్చును. కావున ధనసాహాయము కలుదు. కోరికలను జయించినవాడే ధనవంతు డని బాలురకు బోధింపవలెను.
5. “ఆజ్ఞాన్న ఆదర్శము మేలు.” మనోవాక్తాయపరశుద్ధాన్యమునందు దలిదండ్రులు గురువులు పిల్లలకు ఆదర్శములుగా నుండి వారి యనకరణాసక్తిని మంచినీర్వహణన బెంపొందఁ జేయవలెను. 6. కిటికీలను దెలిచుకొని నిద్రింపవలెను. వైద్యము కలుగునని భయమువలదు.
7. ప్రస్తుతిపు వైద్య సాంప్రదాయమువారి లోటులు
- (ఎ) వైశికపరీక్షలు, అసంపూర్తి చికిత్సలు (Local examinations and imperfect cures) శిశుపోషణము, 52, 6, 68 పేరాలు (బి) రోగము లన్నియు నొకటే అనియూ, చికిత్సయు నొకటే యనియు నెఱుంగరు, లేక ఒప్పుకొనరు.
- (సి) కాస్త్రోన్యమణమునకై బంతుహింసఁ జేయుదురు.
8. పన్నీ టీన్నా నమునకు నలవాటు చేయవలెను.
9. ప్రస్తుపు పాఠశాలలోటులు
- (ఎ) వైతిక, పాఠశామిత. విద్యాప్రబోధనము తక్కువ.
- (బి) మానసికాభివృద్ధి మెండు, శారీరాభివృద్ధి తక్కువ.
10. చదువునందు వెకకలుకుటయును ఒకరోగచిహ్నమే. దేహరోగ్య మున్నగాని మానసికరోగ్య ముండదు.
11. ముష్టి ప్రేగునము బిడియము రోగచిహ్నములు.
12. పాఠశాలలోకలె ఇంటియందును గాలక్రమ (Time-table) ముండవలెను.
13. వృత్తిగ్రహణము (Choice of vocation) ఎ) భాషా విషయకవిద్యకన్న వ్యాకరణవిద్య మంచిది. (బి) తనజీవన మొకరియొడ నాధాపడి యుండరాదు. (సి) న్యాయార్థిత విత్తము ఉత్తమము. తన ఆహారమును, దుస్తులు మున్నగువానిని దానే తయారు చేసికొనఁ గలుగుటకు నేర్పియుండవలెను.
14. ప్రకృతాలలోకనము, ప్రకృతానుకరణములు ముఖ్యములు.
15. తొట్టిన్నానములు, తమపరి తగిన దేహాభివృద్ధిమము అవిదాహ పదార్థనేవనము ముఖ్యములు.

- లును! సారస్వతసర్వస్వమున నేను జూచిన టీకావిమర్శనము నక్కడక్కడ కొంచెము పరామర్శింతును.
- బిదలములు
- ఉత్తరహరివంశము చతుర్థాశ్వాసమునఁ బయిపదము తెండుచోట్లఁ బ్రయోగింపఁబడి యున్నది. ఒకపద్య ముదాహరింతును.
- క. మండఁగ మండఁగ నార్చిన
ఖండితబిదలములు త్రుటిత కాపీనములుకొ
దంఢెముల తుండములునగ
మండలు శకలములుగాంచి ముఱకును దోషక.
- హంసడిభకులు మునల యాశ్రమములను జేడిచిన విభమును జెప్ప సందిగ్ధమందలి పద్యమిది. వీరేశలింగము పంతులుగారు తొలుత ముద్రించిన యుత్తరహరివంశమున నీపద్యములందు “బిదలము” లనుపదము గానరాదు. “పీతము” లని యున్నది. ఇంకొకపద్యమందు “పితరము” లని యున్నది. వావిళ్ల వారి ప్రతిలో “బిదలము” లనియే కానవచ్చెను. ఉత్తరహరి వంశము ముద్రణములందు దొరలిన తప్పులను దిద్దుకొనుటకును, అనేకభాగముల కర్తము నిర్ణయించుకొనుటకును నేను మిక్కిలి పరిశ్రమించితిని. చెన్నపురిలోను, తంజావూరులోను గల వ్రాతప్రతులలోని పాఠముల నెంతో కష్టపడి నేకరించుకొంటిని. నేను జూచిన ప్రతులందు “బిదలము” లన్న పాఠమే కానవచ్చెను. వీరేశలింగము పంతులుగారి సాతమున కర్తము తెలియుచున్నది గాని యీపాఠమున కర్తమేమో తెలియదుయ్యెను. వ్రాతప్రతులలోనిపాఠమువై నాకుఁ బ్రమాణమిచ్చెను. పదియేండ్లకు ముందు దీనియర్థ మెంతో కచ్చముమీద నేను నిర్ణయించుకొనఁగల్గితిని. అప్పు డిట్టివానికే గొన్నింటికి టిప్పణముల వ్రాయఁగోరిక కలెను గాని, శ్రీ పీఠికాపురాధీశ్వరుల యాస్థానమున నుత్తరహరి వంశము గొప్ప వ్యాఖ్యానముతో ప్రకటిత మవుచున్నదని నలువురుమిత్రులు చెప్పటచే నాయల్పజ్ఞతన దలచుకొని యూరకుంటిని ఇప్పుడీపదమునుగూర్చి చర్చ ప్రసక్త మయినది గావునను, పలువురు దీనిని దప్పగానే భావించుచున్నార గావునను నే నెఱిగినది తెలుపుచు సాహసించుచున్నాను.
- తెట్టుకు టీకరచించినవారు, “బిదలము”లను పాఠముతప్పని తలచి వీరేశలింగము పంతులుగారి పాఠముకు “పీతము” లను జేర్చిరి గాబోలును! సారస్వత సర్వస్వ విమర్శము దాని నిట్లు ప్రశంసించినది.
- “బిదలము లనియుండఁగా పీతములని దిద్దుటయే సమంజసము. ఏలయున నిది ఘనాక్షరన్యాయంబని తోచును. దీని కెండు నరంబద్యశ్యంబు. పీతములని యర్థము చెప్పటయందు టీకాకారులెంతయు క్లాగునీయు లని చెప్పవచ్చు.”
- నాచనసోమన “బిదలము” లనియే ప్రయోగించెనని తలఁపఁదగును. వ్రాతప్రతులపాఠ మట్లుండుట మాత్రమేగాక సంస్కృతహరివంశమందుఁ గూడ “బిదల” (బిదల) (ద్విదళ) పదమే యుండుట యట్లుటకు సాధకము.
- “తత్ప్రహంసడికా (బ్రహ్మ)కాలేనబోధితో, కేక్యం కమండలుంచైవ బిదళం ద్విదళం) దారుమేవవ, దండా న్నాత్ర విశేషాంశ్చ ఛిత్వా భిత్వా విశేషతః “ఇంకొకచోట” భిన్నంతా భ్యాంసమాదాయ కేక్యం దారుమయం (యాంస్త) తథా, బిదలం (ద్విదలం) (విదలం) కర్పటంచైవ కాపీన మథమల్లలమ్, కమండలుం తథారాజ స్పర్శప్రతికపాలకమ్, ఏతాకా సర్వాక సమాదాయ ద్రష్టుం కేశన మాయయుః” ఇంకొకచోట “పశ్యేదం బహుతో దేవ! ఛిన్నంభిన్నం సమాశ్రయ, కేక్యం నాదవం పాత్రం వి(ద్వి)దళాకా వేణుకాకా బహుకా” భిన్నములగు సంస్కృతహరివంశము వ్రాతప్రతులలోను అచ్చుప్రతులలోను “బిదల విదల ద్విదల”పదము లున్నవి.— వీనిలో విదల విదల పదములకు భేదములేదు. వ-బి-లకు అభేదము గాన. వ్రాతలలో నారూపములే యున్నవి. ని యచ్చులో “ద్విదల”పదమున్నది. అర్థము తెలియక మార్చియుండురు. శబ్దకల్పద్రుమయందు, విదలమ్-నంకాదికృతపాత్రవిశేషః. అని యున్నది. (అనగా, చెమరు శేఖతో నల్లిన బుట్టులు పెండలయినవి) ఈయర్థము ఈచక్రరణమునకు సంగతమే. వాత్సర్యముననుహసి రచించిన కామనూత్రమునఁగూడ నీపదము కానవచ్చుచున్నది.
- “మృద్విదలకాష్ఠ నిర్మితానాం శుకపరభృత్.....
పంజరకాజాం వీణికానాం...ప్రచ్ఛన్నందానమ్.
- దీనికి జయమంగళవ్యాఖ్యలో “మృదా, పంశవిదలై, కాష్ఠైర్వా వినిర్మితానాం—అనియు, భాగ్యరస్యసింహాశ్రమి వృత్తిలో—“విదళం వంకాదిః అనియు సర్థము వ్రాయఁబడినది. ఈయర్థమునే శబ్దకల్పద్రుమకారుఁడను జెప్పినాఁడు. తెలుగున “చెమరు” “విదళ” పదమునుండి పుట్టితి గాబోలును!
- (నశేవము)

విల్లలమట్టిదానశాసనములు.

ఆలయముయొక్క పై స్తంభమునఁ జెక్కఁబడినది.
 శ్రీ శేషాద్రిరమణపులు. (శతావధానులు)
 శ్రీ శ్రీమత్సురేంద్రదేవేంద్రమునింద్రగణ నందితమ్,
 సర్వసంపత్ప్రదం నందే శంభో! పాదాంబుజద్వయమ్.
 శంభో! కృపంభటి జృంభయ స్వయంవందనంధ్యాంధకారంధున
 త్వయా సుష్టుః సుపర్వపర్వతమచీమన్ ర్వాణముక్తీసరాన్
 భూమభూతభుజంగ పుంగవసునప్రోల్లాసదీప్తతృణా
 రతోన్నద్భద్రుతిపుంజరంజిత నభోదిజ్యండులమ్ తాండవమ్.
 పత్రం పుష్పం సలిల మపవా యత్పదాంభోజయగ్ధ్యైః
 భక్త్యా చత్యా తరతి పురుషో భూరిసంసారదుఃఖమ్
 సర్వోత్పత్తినితలయకృ త్వర్వలోకైకవంద్య
 స్సర్వాత్మా వత్స భవతు ముదే సర్వదా పార్వతీశః.
 శ్రీమత్పృథ్వీపాదపద్మయుగళా ల్లోకత్రయాభ్యర్చితా
 దుమ్భాశ్లే విపులే కులే నరవరో భీమాభిధానోఽభవత్,
 యః కాంచినగరిక వాటహరణం కృత్వా ప్రచండాహవ
 క్షీడ శ్చోషనరాఘవస్య కృతవా న్యానద్రుహేన్యూలనమ్.
 త్రైలాహంతంగశృంగప్రకరముదచ్చవద్దగ్ధుగ్ధంగుహాఘం
 క్రోడోద్భేదే ప్రహృష్టోఽభ్యుపగతిరసాస్పరశ్చాత్మారణోకమ్
 కాంతారం తారకంతరవరవ ముఖరంది ప్రదావాన్మయ్యంక్రం
 యద్విత్వాత్మక్రయ్యుద్ధానరవరవరయస్సంధ్రమేణాశ్రయతీమ్
 మంచస్సముచ్చితగుణః ఘ్ని తత్కులే భూ
 ద్విశ్వమ్భరావలయవిక్రతపుణ్యక్షేత్రిః,
 ఆపదకా రిహరణే చ మహారణే చ
 లోకోత్తరే వితరణే చ సదా పలు ర్యః.
 విద్యుత్స్ఫూర్ణసృలింగ ప్రకరపరిగత ప్రోద్ధృతాకాశదేశే
 ప్రోద్ధామవ్యో మధూను ప్రవిరేచితాకాల కాలాంబుజశ్రీః,
 యత్సేనాభి సృష్టిం స్ఫరభసవిదలద్దో.....
 జాతవేదారిపునృపతి పుగ్రామధామానృధాక్షిత్.
 కాట ప్రస్థమతోమతో ముఖజై రేయాని యో జ్ఞాతవా
 న్యశ్శత్రూన్పృథునిక్రమా న్రణమథే వాత్వాదినం నీతవాన్;
 నిస్సంఖ్యా స్థయవిద్రుతా వ్రుతిదేశం దూరం పరంధూలవా
 న్సర్వాత్మా శరణాగతా స్మదూయా సమ్యక్పరిత్రాతవాన్
 భక్తేభ్యో వరదాయిన సుమనస స్సరక్షత స్సజ్జనాం
 శ్చిత్రం యస్య సఖా భవ త్థరతరః ఖడ్గాత్మకో రాక్షసః;
 సంగ్రామక్షణదామథే బలరజో ధాన్వంతావృతేఘ్నవ్యతో
 హత్వాశత్రుచమూః ప్రభూతవిశేషై స్సంప్రీతయ న్గోపాన్.
 కామప్రతీతవినయ స్తనయ చదియో
 బాలేందుమాళిపవనంజ భ క్తియుక్తః,
 య త్సైలశృంగవృక్షతుంగ మతంగజేంద్ర
 సంఘాతసంగిబహుసంగరంగగింహః.
 తీనామాతోద్ధతాస్సగ్ధరితకణికోదారపూతాగ్రహత
 ప్రోద్ధాతామందబిందుప్రకరఘనశరాసారసారసమంతాత్
 కైత్రక్రిపీరయోగోత్సవృత్తముస్థులో నిర్మిళతాఃపూర్ణశృంగ
 క్రిడా లీలాంవికాలాంవిదురధిగుణేయద్రణే రౌద్రయాపాః.
 ప్రఖ్యాతసత్పురుషరత్నయం లేఽన్వయాభా
 జాతాసమస్తేవిబుధేష్టకరే వరేశ్వర్యే
 కాచావ్యయా కమలకాంతకరా స్ఫుటం శ్రీ
 ప్రసాద భవ త్ప్రియతమా పురుషోత్తమస్య,
 తస్మా త్ప్రసాదం సమజని ముగ్ధీ త్పూరుచారిసంప
 ద్యుక్తో నామ స్సతతవిలసదేవధూదేవపూజః,
 గ్రామేగ్రామే పురిపురి భృశ మృందిరేమందిరే చ
 క్షీతై స్సర్వైః క్షితితలజై త్వస్యలే యత్ర ధర్మః,
 సంప్రాప్తోఽస్మై రిపుబలభటా స్సముఖం యస్య యుద్ధే
 శిక్షాకక్షిప్రకటనపటా శ్చండకోదండపాణేః,
 ఇచ్ఛంతోపి ద్రుత మపస్ఫుతిం ద్రా గమోమై శ్వరౌమై
 ర్వజ్రప్రప్త్యై ర్భుత వినిపాతా. విరక్తి ర్తిం లభంతే.
 యత్ర శ్రీమతి నీతి రస్తి విపులా యత్రైవ శౌర్యంమహా
 ద్యత్రైవావితతోన్నతం వితరణం యత్రైవ వాహుస్పతా,
 యత్రైవాశిల పూజ్యపూజనరతి ర్యత్రైవ ధీ ర్నిర్మలా
 యత్రై వానుసమాకృపా కి మపరం యత్రైవ సర్వో గుణః.
 భయంకరే దుస్సహదాసవానాం
 తేనుంకరే ఘోరవరజంగమానామ్,
 ప్రియంకరే భ క్తిమతాం జనానాం
 య త్వంకరే సుగ్రీవభ క్తియుక్తః.
 ప్రతప్తవిష్ణోర్గభీరవాభి స్సదా

బహుప్రాణి సుఖప్రదాయీభిః,
 మహాతదాగై ర్మహానీయ సంపదా
 మహాత్మనా యేన మహీ విభూషితా.
 శీతచ్ఛాయానధికరుచిరా స్థలజై చల్ల సద్భిః
 పూర్ణామౌడై ర్భరితహరిష్టత్పదోద్గీతరమ్యాన్,
 హృద్యాహృద్యై ర్భరశలచ యైరావతాన్ ధర్మహేతో
 సేవ్యాన్ సర్వేంద్రియసుకృతో యో తనో వృక్షమం
 [డాక్.
 సత్కూపాధ్యం నురఘ్నయంతం మృప్త మన్నం యశేష్టం
 యుక్తం కాతై ర్భవమభిరగై ర్దృఢ్యుద్యో త్వమృద్ధమ్;
 భుక్త్యా నానాజనపవజనా యస్య పత్రే విచిత్రే
 హర్షోత్పన్నా జ్వలింహుదా తద్గుణా నన్యతంతి.
 ప్రపాసు నిస్సంఖ్య విహాసుచర్
 హితాసు శీతాంబుయంతాసు యస్య,
 గ్రీష్మే తు భిక్ష్యే ప్యర మధ్యగానాం
 శ్రమ త్వమం యాతి శ మధ్యమైతి.
 పవిత్ర చాగ్రయంతాన్వయోన్నతా
 జన్మే మృతా బాంధవగ్ధ పూజితాః
 శతార్థకామే వ్యవహరన్తరీ
 యస్య ప్రియా క్షినిధి రైతమహాయా.
 స పుణ్యక్షేత్రిః కిల పూతగా ర్ధి,
 రాత్యాన్వయాంభోః సుధామతీః,
 కుభోదయః కామయనందనోయం
 నామాభిధాన సుహృదాం నిధావమ్.
 రాజ్యే నుతే గవపతే ర్మృపతే సుబాతే
 విష్ణుద్రణప్రణురస్యగ్ధా రత్నవాధ్యే
 కాంతిప్రతాపవిభవా న్దళితః ప్రభావం
 వ్యక్తం జనే శిశిరధామ సూరధామౌః.
 నానావారణ వారిణావలి మదాసార ప్రసారాకులే
 వాహాఃఖరధూతధూతిపటలీఃప్రాంధకారోద్ధృతే
 హేతిన్వాతటిన్పూర్ణాద్యుతియుతే చిత్రాజితాత్రిముఖే
 రాజశ్రీ వ్యభిసారికా స్థివ సమశ్లిష్టాసు హృష్టా సు తం.
 శక్రప్రభుః శనిశంకలో పద్మవం ప్రాధరాజ్యం
 సుప్రీతోర్విసురగణవి త్విగ్ధో లైమాః స్సహస్రమ్;
 భూభృహచ్ఛామాణి రుచిసముద్భాసితాంప్రీవ్యయతం
 ప్రీతే హతే నరవతివరం ప్రాప్త్య కృత్యేన్న నృలోకే.
 యశశ్చ యై స్ప్రిజగతి లేన పూరితే
 సమంతతః క్షితివలయే వశ్యతే,
 జగజ్జనే సుకృతపథ ప్రసరితే
 కతా యుగో కృతయుగసన్నిధే కృతే.
 రన్య ప్రసాదా త్వంనవైభవస్య
 పృథుప్రదానస్య విభోః పృ థశ్రీః
 నామః కృతిస్తుత్యనకాభిరామః
 కాచాంబికానూను రమానసత్వం.
 కాకాభేయశిశేర దుగ్రగణితే యాదుయశౌ వత్సరే
 నైలే శుక్లచతుర్శిశిఖరా వారేనా సారేయతామ్
 తస్మాద్విందుకలూచంసహృదమోహమేశ్వరాఖ్యాన్వితమ్
 లింగం స్థాపితనాయం మతిమతాం శ్రేష్ఠో గణిహయః.
 హరావారగభీరభూరిసలిలాభోగం రదాగవ్యయం
 సాగోదారశలప్రప్రవిలసత్ప్రవర్తనర్యాన్వితమ్,
 నామః కామసుతో సుతోశిలజనైర్నా మేశ్వరాయాచరా
 త్వంప్రసాదా ద్వివిధాంగరంగ విభక్తభ్రాజిష్ట పూజ్యయే.
 ఏక ప్రప్ర తగాగః ప్రఖ్యాతో గుండచెర్వసంజ్ఞాకః
 అభిధీయతే జనాః కాత్యాయనోచెర్వనామ్నాఽన్యః
 సచ్చంరం శంకర మైహమాఖ్యా
 నామస్య ధీమత్ప్రవరస్య భార్యా,
 ప్రీత్యా ప్రతిష్ఠాపితవ త్కుదారా
 నృత్తిం తదా చ తనతీవ రేన్ద్రైః.
 సుధీసు క్షిభిః ప్రమోత స్సపుత్రః
 నితి స్సతాం వర్తని విశ్వేశాః,
 శంభుం ప్రతిష్ఠాప్య రవధన్వత్తిం
 ప్రాదా త్తదానీం స్థిరభ క్తియుక్తః.
 ప్రోల్లాహ్వయః ప్రోన్నతక్షేత్రియుక్త
 స్సద్యాగ్ధేయోఽన్య చ భాగనీయః,
 శంభుం ప్రతిష్ఠాపితవాం ప్రవక్త
 వృత్తిం చ విశ్రాణి తవాం ప్రవక్త.
 స్వస్తి సకలగుణాలంకార పరనారీమార ఆమనగంటి
 పురవరేశ్వర వీరలక్ష్మీనితేశ్వర దోర్బలభీమ రణరంగరామ విత
 రణకర్ణ శౌర్యసంపన్నపతిహితాంజనేయ శౌవగాంగేయ సత్వ

అజ్ఞానము

[విశ్రులు]

గీ॥ అంకపీఠముం విడువొని యంబుజాక్షి
 కడుముదముతోడ బాలను గుడుపుమన్న
 యంతకాలంబు నేడ్యక సంతసమున
 బాలు ద్రావుచు సుఖముగా బోలుడుండు!
 ఊగుచు మధురస మెల్ల "మంగ" యనుచు
 కువియు సోబు ప్రదాయ యాకుచమె యనుచు
 నదియె లేనప్రపంచంబుగా నెదను దలచి
 యాటలాడుచు దానితో నలరుమండు
 అంతలో నమ్మ నాపాప వట్టె తీసి
 అవలి సన్మహానం లీయ నభిలషింప
 కెవ్వ మని యొక్క మాటుగా కేకనైవి
 వెక్కి వెక్కియెక్కు ననేక విధములవా!
 అని సోఖ్యులు లెన్నియో యనభవించి
 లేహును వీడుతీవులు లేలిలలేక
 వాకు రజ్జామనున జిక్కి పలువిధముల
 నాగమసుఖంబు లూహింప నలవిగాక!!

వానిజన్మమె జన్మము

[జన్మమంచి సీతారామస్వామి గారు]

శ్రీ. నేహి యని యెట్టిమహాక బ్రాహ్మింపబోక
 నిరపమంబగు స్వాతంత్ర్యగరిమ నెసగి
 చిత్రకాంతిని నతీతంబుఁ జెందునట్టి
 వానిజన్మమె జన్మము వాస్తవముగ.
 నేర్వంగల్గిన సత్కీర్తి నేర్పినేర్పి
 చేయంగల్గినయచకృతుల్ చేపి చేపి
 ల్పిల్లి సామ్రాజ్యసోఖ్యంబు లెల్ల గాంతు
 నానిజన్మమె జన్మము వాస్తవముగ.
 దైన్యకవంబు తనమేన దనకుమండ
 దైవిశ్యానకరవాలధారి యగుడు
 మహితధర్మదుర్గంబున మనెకనట్టి
 వానిజన్మమె జన్మము వాస్తవముగ.
 పరులమామణభూషణవాక్యములను
 సుకుగిన కెల్లవేలు సత్యపరతి
 హాయిగా నిహితవయాత్ర నెజుపు
 వానిజన్మమె జన్మము వాస్తవముగ.
 పరమకాయ్యభావసంపత్తి గలిగి
 యాశ్వరాధనామృత మెపుడుఁ గ్రోలి
 ఆశ్రమమరణ సౌ గ్య మందుట్టి
 వానిజన్మమె జన్మమె వాస్తవముగ.

రత్నాకర దన్వజనభీకర మనుకులాదిత్య సుభిలసంస్తుత్య నామా
 దిసమస్తప్రతప్త సీసహితుండగు శ్రీమతురేచెల్లవానిరెట్టి కాచాం
 బికానందమండు శిశువర్ణంబులుంగిలకగుదుండుభీనవత్సరమైత్ర
 శుక్లచతుర్తీ శ్రేష్ఠేష్ఠవారము నాండు పిల్లలమట్టియందు నామే
 శ్వరదేవరం బ్రతిష్ఠ జేసిఆదేవరకు సమస్తఅంగభోగరంగభోగా
 ర్థమై వృత్తులుసంపదెయ్య కాత్యాయనోచెర్వ నాచంద్రతారార్క
 ముగా నిచ్చె ఆచెర్వులు రెండును చిక్కిమాల్యకల్లారు పేరడ్ల
 చెర్వు చెర్వుపల్లినడుమ పూజార్థమై రెండు నుజుతురులు అంద
 విశ్వనాథేశ్వరదేవరకు రెండుమట్టులు కాత్యాయనోచెర్వు పిలిం
 దన.....పట్టపురావి తూర్పున వీరితోడంబుట్టిన.
 ఆయమ్మ ఎల్లెఱాని దనపెట్టినచెర్వునందు వనకొడుకు ప్రోలుయ
 పేరింటి ప్రోతేశ్వరదేవరకు నివేద్యమునకు లెట్టిది రెండుమరు
 త్తురులు
 స్వయంత్రం పరవత్రా వా యో హారత వసుంధరామ్
 వచ్చిం వర్ణ సహస్రాణి విష్ణయాం జాయతే క్రిమి.
 శత్రూణాం వి కృతో ధర్మః పాలనీయః ప్రయత్నతః!
 శత్రు రేవ భవే చ్చక్ర ర్ధరృత్తక్ర ర్మ కస్యచిత్.
 సామాన్యోయం ధర్మశేతు ర్మరాణాం
 కాలేకాలే పాలనీయో భవన్తి,
 సర్వా నేతా న్యావినః పార్థివేంద్రాన్
 భూయో భూయో యావత్ రామచంద్రః
 కృషిమణియ గౌర సముద్రమునందు అయిపాని శ్రీఅద్వైత్యర
 దేవరకు సమస్తపూజా సిగ్ధ్యరమై ఇరుగారుం బంధనిచ్చిన మమ
 త్తురులు మాడు.3. అంబ గౌరమ్మకుం బాధ్యముగా శ్రీ చక్ర
 నాభదేవరకు ఇరుగారుం బంధనిచ్చిన మమత్తురులు రెండు.౨.

మి. త్రి

[కాశీభట్టకృష్ణరాయశాస్త్రిగారు]

గీ. మి. కాపురముండెను నొక యేదో?
సాలతిని మి. త్రి బిలువగా బయలుదేరు
పురుషుడనె యని పిలువగా బోలెయ్యంగు
సేపుయను గాదన వెనుక తేలవందు

శా. ఏయత్తలనాడో యాచుపడుచై యింటింటికింబోయియే
మేమా మెక్కితెనుడు విందు నలులై తేరుప్తయానాటి నీ
భామావేదము నూప కిప్పు డిటు లీపల్లకివై యుండుదే
ఫి మానబులంప విట్టిబ్రదు కిస్సీ గోలె పుట్టింపదే

ఉ. ఇంద్రునికంతరాత్మ యిది యాశ్వులఁ జేల యొసంగడయ్యెనీ
కుం దునంతరాత్మ యని కుంతితమై చనెనా? వచింపు మీ
సందియ మెట్లుతీటు నిక సజ్జనసంహృతి నేల చేయఁగా
గుండుపు? కుందియుం బృథులక్షి భరార్థమటంచు నందువో?

మి. త్రి పా. త్రి

ఉ. ఊరక యింటిఁగాని నిను నొక్కటటిం గనియేనుభింపు నె
వ్వారలు నైన నీకటభాగ్యమె సర్వవరీక్ష యాశ్రితో
దారగుణ ప్రశస్త్యుతి తర్పరకంఘ నిజంబు త్వత్పరి
క్షారతిలేనివారియొడఁ గాని పితామహ వేద సేవాశో?

గీ. నీదుండకల నవ్వుల నీటు లొలుకు
గాని మోమునఁ బిలువపు కౌనరారు
కంకణగణాంబుల ల్లిడలు కొనఁగఁ
దూఁగులాడుచు వత్తువో త్రాఁగుపాత.
కన్ను లున్నవి యో లేవో కాంచలేవు
కాంతుజేని విరులఁ ద్రెంచి కలఁగనెల
పూసమొగ్గలఁ జిడుచుదున్నట్టియేల
కొడమ తేలులఁ పొటల గొణగనెల.

ఉ. నాటికిఁబండివేసె చినునాటునుగోలె నొకండు భీష్ముతో
సాటిగలాడు లేద దుదితవత్తులఁ జూడవో నాటివైర మి
పాట్లు ఘటించెనో చెపుచు భవ్యవనస్సుల నాల్గు చాలు నా
రాటము లింకనెల యిదిరా కిటుకంచుఁ దలంపవచ్చునె?

గీ. నీదుమాపులు నిప్పులునిజమె యేమొ?
కరుణయనునది యెటుగవే కన్పజేవ
సజ్జనానికి సభయహస్తం బొసంగి
వారికృతకృత్యతమ నీవు పట్టుపట్టి
యోగ్యతాపుత్ర విడుదునో యూహచేసి
ఏమొ నీయతివక్ర దీర్ఘమితకర?
యొగళదువ్వుసారముమాని యూరకుండ
లేవే? ఏమగునో చూచి యెటుగవచ్చు
నింతదుందుడు కేల నీకాంతి యెట్లు
కొంతకాలము చనుక సేగుహానో డాగి
తపము నేసి నిష్క్రమింపందగవె చెపును
ఎంతమందినిఁ జేర్చితే యెటుకమాలి
చారినందఱు జూపింప నలయు నింక
జూపకుండిన నీసేర్పు నూడినట్లై
ఏదియో నిజంబుచెప్పుకొ యెడ్డెనను!

కోళ్ల పందెము.

[వేదము వెంకిటేశ్వరి శర్మగారు]

సీ॥ రెడ్డివంశాబిలో-తేరాజులను బోలి
జన్మమందనయట్టి-సరసులూ!
నాయఁడుకులవంశ-నమున గల్పుముట్లు
వోడమిన సున్నాన-పూర్ణలార!
కమ్మనంతపుఖి-ఘనరత్న ములరీతి
నువ్వుపించిన భర్తృమొక్కఁగ!
తెలుగుగ్రాత శకంఁ-పినులచుద్దిలనఁ
బుట్టిన యంచిత-బుద్ధులార!
క్షత్రియామకభూమిజ-శాఖలవలె
భవమునంపిన యుణ-మర్దులార!
విశుఁడే నా విన్న పంబును పినలార.
చనుఁడి సన్మార్గమందు య-శంబుమీజ॥

సీ॥ ద్యూతంబుచే గాదె తొల్లి-కా-వైషణ్యం
డమిత యుజుములక- నగ్నమయ్యె,
ద్యూతంబుచే గాదె- యుత్కృష్టమౌ సాండ
పులు కాననములలో- మెలఁగవలసె
ద్యూతంబుచే గాదె- దుడకున బలరాముఁ
డారుక్మిర్నంబు- నవని గెడవె
ద్యూతంబుచే గాదె దొ-లేందటో చాల
కష్టసంతతులను గాంచవలసె
ద్యూతసంగతిఁ బ్రాజ్ఞులే దుఃఖ మొంద
మీఁ లెంత గణింపఁగ- మేదిని నింక
సాధుజంతువివాహ-చరణులార!
ప్రబలకుక్కుటయందని గర్వకాణులార!

సీ॥ శ్రీకృష్ణుఁడే భార కృత్యియైతే సెనం
చని అంతులేనము తే-యంగ నగునె?
బలరాముఁడే నుద్ధ-సాయిగదా యందుఁ
గలు ద్రావుటకును నడఁగ జరునె
చంద్రుఁడేగురుఁడతి సాంగత్యమును సత్ప
న గురువత్సితో నరుఁ దగునె
బొబ్బిలి వీరులే పాత్రేకపందెమున
చిరిపించును మీరు గులం నగునె
ఆర్యు లైనట్టి కారల- యవకృతములు
మనకు వ్యస్తాంతములు కావు- మాన్యులార॥సాధు॥

సీ॥ పింఁజుకే వెంచి పిమ్మింట యొక్కటి
సోసమాను బురికొ- లుపుట చెంకు
పందెంబు లెట్టి యా-డం దొడగుట మూఁడు
నెల్లరు గర్హించు. పింస నాల్గు
గెలిచినవానిని- గీదాడుకులు నైదు
సోడిన చది నీర్వ్యనొందుటాటు
విజితరక్తాంతిత్త మొందుట యేడు
జతుఁడైనదుర్వ్యయ-స్థితి యెనిమిది
యన్ని దోషంబులకుమూల-మెంచి చూడఁ
గోళ్లపందెములే కావె కుతలమందు॥ సాధు॥

సీ॥ భగవంతుఁడే నమ స్రావకృత్యంబు
లనుభవింపఁబుట్టు టదియె తప్ప?
కాపుల నుదయాన లేవఁ గొక్కొక్కొక్కొక్క
టంచును గూయట య్యదియె తప్ప?
వెంటపురుల నెల్ల వెదకి భక్షంప గృ
హంబు లేమటకుండు టదియె తప్ప?
తమ్ముఁ జంపుచున్న మిమ్ము నమ్ముయె సదా
యానందమున నుండు టదియె తప్ప?
ఏమి తప్పినవంజె గో, కేల చంపఁ
బందెముల సాకునను వాని బాగుబాగు॥ సాధు॥

సీ॥ పోరాడ విడుచు నవ్వడువైన వారిని
గాంచి మనం బింత కరఁగలేదో?
రక్తంబు కాల్యలై ప్రవహించునవైనఁ
గాంచి మనంబింత కరఁగలేదో?
దీనత్యయన లేవలేవుతో మొఱవెట్టఁ
గాంచి మనం బింత కరఁగలేదో?
తేతులారఁగ నీరు వాతఁ బోనెడునపు
గాంచి మనం బింత కరఁగలేదో?
ఎంతకఠినత్యయను బూని యెడఁదలందుఁ
తేయఁ బూనెదరో హింస! కపటివశిష! సాధు॥

చిన్న మృసురి గారి స్మృతి

[శ్రీయ్యత డి. నారాయణ మూర్తిశర్మగారు]

తెలుగు పలుకుబోటి తనివికొలది నిన్నుఁ
గాంచి చిత్రార్థయయ్యెను కాచె నూరి
హంస! యెందలు చనువను లాంధ్రఁ బట్టి
గిట్టు! మణువగలచె నీయట్టి పుత్తు?
తేనె చిప్పలు నుడులఁ బూడివలట్టి
సామెలల వాక్యములను రసాలవృద్ధి
నలరు, పలుకుగబ్బపునీరి నాంధ్రకావ్య
లలిత వనలక్ష్మి కామని నిలిపితోర.
వికృతి కావ్యేంద్రరకుఁ బర పిడలేక
శబ్దశాసనమునుగూర్చి, స్వచ్ఛకళల
జైత్రయాత్రను సాగించి, చిత్రతృప్తి
నొందె; నీజన్మమే యు త్రమో త్రమంబు.

సీ॥ కోళ్లపందె - లాడు గుణహీనునకు నుద్ధ
పానంబుఁ జేసెను పని య దెంత?
మద్యపానముఁ జేయు మానసీతునకు
వ్యభిచారమును జేయు పని య దెంత?
వ్యభిచారమును జేయు నదివీతునకు దొంగ
తనము నొనర్చెను పని య దెంత?
దొంగతనముకొ నల్లు ద్రోహబుద్ధికి డర
ప్రాణంబులను దీయు పని య దెంత
ఆన్నిదుష్కృత్యములను నాడిపాగు
చిలును బందెను లక్షటది యేమి మెంత?॥ సాధు॥

సీ. మృసూఁ తెంచమీకును బుద్ధి పుట్టునే?
యంపఁగచ్చకుఁ గోళ్ల నన్నలార!
చేతులారఁగ గట్టఁ జేతులు నన్ననే?
యతిశీఘ్రభిక్షంబు లన్నలార!
కన్నులారఁగ మీకుఁ గాంచంగ సాధ్యమే?
త్రొన్నెత్తు అురల నో- యన్నలార!
వీనులారఁగ మీకు - వినఁగఁ దలంపానె?
యంత్యికాలపుఁగూఁటి లన్నలార!
జగతి 'ధర్మం' - 'సత్యం'నద? యనెను
శృతివాక్యమును మీరు - చెవిని నిడదో?
భువి 'సహింసా' - 'మోధర్మ' యనునీతి
వచనంబు మీ నుడి - బ్రాకలేదో?

న.శి. 'సహింసా' ప్రశ - మత పుష్ప' నను శ్లోక
తాత్పర్యమును మీరు - తెలపలేదో?
యుక్త 'వాత్సవ' - త్వృభూతాని' యక
పలుకు మీనునముల విలువలేదో?
ఏ. పింఁజు కొడిగట్టి యిహమున దుఁ
బరమసం, దాపు లేకుండ - వనలఁ జెంద! సాధు॥

సీ. ఆనోన్యవిజగీష - జాభిలాషానూచ
కచఃకాయాధిక్యత - గళగమములు,
మద్యపానవిశేష - మనవిశిక్యత
ప్రాకృతజననీచ - భాషణములు,
స్వీయ కుక్కుటకౌర్య - వినుతబహుద్యుత
తెంతజ్జనమహా - ధ్వానములును
ఆహాక నాపేక్షి తాగతపురన ద్ధ
యవక బాలముఖర - వొడ్డలములు
గలిగి - కుక్కుట కదనభూములు వెలుంగుఁ
గానఁ బ్రాజ్ఞుల కటఁ జేర మానవోని॥సాధు॥

ఆంధ్ర శబ్ద చింతా మణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారిసంది రామశాస్త్రిగారు
ఆంధ్రభాషయందు నొక శబ్దమును గు న్నయ్యెట్లా
అడు రచించి- ఆంధ్రవాక్యరచనాన కిది చక్కని తెలుగు
వ్యాఖ్యానము. ఆంధ్ర ప్రాచీన భారతీయులను విమర్శించి
నన్నయభట్టు నూతనములకు సరస్వతాంధ్రములనుండి ఆంధ్ర
భాష-శబ్దముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆభూత్యముకు
వాక్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను
వాదములన్నియు సుప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా
సేవకు లెల్లఁగ మాఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లన్నియో
గలవు.—

నెల 0-12-0. పోస్తేజి వేణు.
మేనేజరు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాశాల్పము-చెన్నపురి

శరణార్థులు ఆంధ్ర బాలగాయకులు

అదృష్ట ప్రతిభాబాలులు! మహాత్ముని మతము!
గాత్రగానము-వీణగానము-ఫిడల్ వాద్యము

ఈ బాలర గాత్రమధుర్యము వీణావైపుణ్యము ఫిడల్ మధుర్యము గణితముల సంతోషాన్ని నోలూడించ గలదు. ఈ బాలగాయకుల శాస్త్రసమృద్ధిమైన గానవిద్యను శ్రీ విజయనగరం, బొబ్బిలి, పితాపురం, మందస, చీకటికొట్ల, కురుపాం, మొదలగు ఆంధ్రసంస్థానాధీశులు విని ఆనందించి ఆదరించిరి. అనేక గాననభల యందు పండితులచే సన్మానింపబడిరి. ఈ చిన్ని బాలరసంగీతసామర్థ్యమును యీ పాటలు గూడ గుర్తించి ఆనందించి ఆదరించి ప్రోత్సహపరచుచుగాక.

ప్రదర్శనము గోకై హాలునందు

న్యాయమూర్తి శ్రీయంత్రవెంకటసుబ్బారావుగారు
అధ్యక్షతన జరుపబడును.

1924 మార్చి నెల 28-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-ఘం.

టిక్కెట్లు :- రు. 3, 2, 1, స్త్రీలకు రు. 1, అ. 8.

ప్రొద్దుదంగముకూడ బాటడే నాయించును.

టిక్కెట్లు దొలకు స్థలములు.

స్వరాజ్య పత్రికాలయము

ఆంధ్రపత్రికాలయము

కేసరికుటీరము : ఎస్కూర్, మద్రాసు.

తిరుత్తణి శ్రీ ఆంజనేయస్వామి

జ్యోతిషాలయము

జ్యోతిషము

మీకాత్మముయొక్క నక్షత్రగణి అనకాల శరణుగాని దాఖలుచేసి చందా చిల్లించి కావలసిన విషయములను తెలిసికొనవచ్చును. పుత్ర కళ్యాణాది భావములు ఆదాయ క్షయములు కలుగును కుభాకుగ ఫలములు మాసవారిగ ఫలములు మాసవారము మొదలగు విషయములు వ్రాసి పంపబడును. చందాకొప్పు వేరు కట్టబడులేదు. తపాలాఖర్చులను చందాదార్ల భరించవలసినది. సంవత్సరం చందా రూ. 10-0-0. 6 నెలలకు చందా రూ. 6-0-0. వీటలకు సంవత్సరం చందా రూ. 6-0-0. 6 నెలలకు రూ. 4-0-0. చందాదార్ల యొక్క తెలియలసే ముందుగ గమనింపబడును.

విలాసము:- వి. కే. శరణోపాచారియార్, శ్రీ. ఆ. జనకేశ్వరస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, చిత్రావణిల్లా.
* * * * *
తెక కాకినాడలో ఒక ఉత్తమ జేకథర్లు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆర్య. సమస్కారములు.

తాను మహాత్ముని విశుదలను గురించి ప్రకటించిన మేరకే జ్యోతిషాన్ని చదువల జరిగినది. ప్రపంచమున మిమ్ములను కొని యాదనివాడందరు శుభ సంతోషములను మనస్ఫూర్తిగాను వందనములు చేస్తున్నారని వాడు.

శ. చిదంబరంపేట, తెకకాకి.

చెల్లంగుటన్ నీనీమా

22-8-24 శనివారము నుండి 22-8-24 తేదీ కుక్రవారము వరకు సా. 6-10 గంట ప్రతిరోజు చెండుప్రదర్శనములు. రాత్రి 9-30 గంట, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకుకూడ

యూనివర్సల్స్ చూపింపబడును.

ది ఫాన్ ట్ మ్ ఫార్మాన్

విల్లింగ్ డెస్కాండు అను ఆమెన భయంకరమైన పోరాటము, కీర్తి అదృష్టము నున్న గురజాడ అక్కియ్యారములు, భయంకర అశ్వశ్రవణ శాస్త్రములను చూడవలసినది. 1,2,3,4 ఉప కథలు : వెంటటివారము; 5 భాగములు; యూనివర్సల్ ఇంటర్ నాషనల్ స్కూలుకూడ చూడవలసినది.

బెంగాలు శాసనసభ

రిజిస్ట్రేషను డిమాండు ఆమోదింపబడెను

కలకత్తా, మార్చి 20:- బెంగాలు శాసనసభలో నేడు మరొకటి డిమాండు విచారణకు వచ్చెను. గ్యాలరీ లోని యొక నిండి సభామందిరము క్రిక్కిరిసి యుండెను ఆడడిమాండులు విచారింపబడెను. మొదటి యొందు 1-80 గంటలలో పరిష్కార మయ్యెను. ఆరవది కాలము చాలకుండుటవలన నిలుపుచేయబడెను. పరిష్కారము గావించబడిన 5 విషయము లేవనగా-అడవులు, రిజిస్ట్రేషను పెడనలు, పన్నులు, నీటిపారుదల నీటిపారుదల నాకా నిర్మాణము. వీని కై రు. 67,00,000 గ్రాంటు అడుగబడెను. వీనిలో సభ్యుల డిగ్రీ 4 విషయములు నిరాకరింపబడెను. రిజిస్ట్రేషనుక్రింద మంత్రి అగ్రి 18,49,000 ను గ్రాంటు చేయబడెను.

పరిపాలన ఖర్చులక్రింద రు. 96,83,000

కడపిన రెండువిషయములనుండియు డిమాండులను నిరాకరించుట తప్ప వేరవిషయములు చర్చింపబడలేదు. కాని ఆనరబుల్ గవర్నర్ మార్చి 21 వేనననుగా రు. 8 పా ల న ఖర్చులక్రింద రు. 96,83,000 కావలెనని ఉపపాదించినప్పుడు పట్టికలో నున్న అన్ని సవరణలను విచారింపుమని స్వరాజ్య పాత్రికా కర్తల వారణ కోరిరి.

ఈ డిమాండువిషయము కర్ణింపుమని గాని నిరాకరింపుమని గాని 179 తీర్మానము అన్నది. వానిలో 7 మాత్రమే విచారింపబడెను.

కొండలకుబోవుట మొదలగువాని క్రింద రు. 3000 డిమాండును నిరాకరింపవలెనని సవరణ పరిపాకనఖర్చులక్రింద రు. 96,83,000 కావలెనని గవర్నర్ వేనననుగా రుపపాదించినపుడు, గవర్నరుగారి ప్రయత్నము సాఫల్యం పొందెను కొండలకు బోవుటకై యిచ్చు రు. 3000 బలెములను నిరాకరింపవలెనని మన్యోహన్ హుగ్గిగారి సవరణ నుపపాదించిరి.

జి. యు. జోన్నగారు ప్రతికర్తలు ఉమ్మడి బోర్డు విమర్శల కడపటి నడుచుకొనుచున్నారని చెప్పిరి. వారు కోరి యన్నటువంటి విషయ క్రభుక్తమునకు యిట్టి యాదాబరము లేదయ్యె నక్కరలేదని వారు వాదించినయెడల బోర్డు విమర్శల వాదకుడగు తెనెను చనిపోయినప్పుడు అంగీకరింపబడిన ఉత్తర క్రియావైఖ్యగము ఏయూరపియను సౌరభామగారి నను బరుగు వానికంటె తక్కువగా లేదని వీని చెప్పిరి. వారి డిమాండును నిరాకరించినట్లయిన అది తమవైఖరికి విరుద్ధముగా నుండునని వీరు నూదించిరి. బోర్డు విమర్శల పద్ధతులను కోరియెడల పూర్తిగా బోర్డు విమర్శల పద్ధతులనే అవలంబించి వారి ప్రకారమే నడుచు కొనవలెనని చెప్పెను. సవరణకర్తలు చేయబడెను.

తరువాత మిలిటరీ సెక్రటరీ స్టాఫువారి కొండలబలెముల రు. 3750 డిమాండును నిరాకరింపవలెనని హుగ్గిగారు రుపపాదించిరి. ఆఖ్యక్షుని ఓటులను యీ సవరణయొ రద్దుచేయబడెను.

మిమ్ము మిలిటరీ సెక్రటరీ స్టాఫువారి గారలసిన తివానీలు మొదలగు వాని సమీక్షము రు. 30,000 ల డిమాండు ఉపపాదించబడెను. ఈ సవరణ 68 ఓట్ల వచ్చి, ఆమోదింపబడెను. సభ సోమవారమునాటికి ఆపుచేయబడెను. (అ. వె)

బర్మా శాసనసభ

రంగూన్, మార్చి 20:- బర్మా శాసనసభలో నేడు, ఎక్సెస్ ట్రాన్సులు, అడవులు, రిజిస్ట్రేషను, రైల్వే, క్రికెట్ ను జయిక్రీడ డిమాండులు ఆమోదింపబడెను. మారెన్సురాఖను తిరిగి యేర్పాటుచేయుటకై జాతీయవాది పెట్టు తీర్మానమునకు ఒప్పుకొందుమని భారత్తు మంత్రి చెప్పటచే ఉపాధ్యక్షులక్రింద తర్కింపు చేయటము ఉపసంహరింపబడెను ప్రభుత్వపు సభ్యులు జవాబు చెప్పిన తరువాత పోలీసుకాఖ్యక్రింద 8 తర్కింపు తీర్మానములు అవసరింపబడెను. పోలీసు బడ్జెటువై ముఖ విచారణ చేపు జరుగును. అ. వె

అకాల మృత్యువు

రంగూన్, మార్చి 20:- రంగూన్ కాంగ్రెస్ కేవల శాస్త్ర శ్రేష్ఠి నూపకువైతకు విల్లను గారు యిన్ సీన జిల్లా గా రంగూన్కు 80 మైళ్లదూరమున నున్న త్రెక్కిలేటకు పోయియుండిరి. గల్లంకు చేయుచాదిలో శాకాహారములలో యేవో కడలు గున్నట్లుండుటను చూచి తనచేతిలో నున్న పాకెట్లో కాల్చెను. తరువాత కంటనే ఒకరక్త ప్రవాహమునబడి విల్లను చచ్చుచు యున్నట్లు తెలిసెను.

పంజాబు శాసనసభ

బడ్జెటువై ఓటుచేయుట పూర్తియైనది

ప్రయాణపు బలెములు తప్పవైకస్య ప్రజా రోగ్యములక్రింద అంతయు ఓటుచేయుబడినది

లాహోరు, మార్చి 20:- బైడ్జెట్ ప్రజారోగ్యములఖర్చులక్రింద విద్యాంగమంత్రి కోరిన డిమాండువై సవరణలు నేడు పంజాబు శాసనసభలో తిరిగి విచారింపబడెను. నేడు బడ్జెటునకు 3 డబ్బెటి డిమాండు గావున ప్రయాణపు బలెములకంటె అంశమైన సవరణలు కొన్ని విచారింపబడి పరిష్కరింపబడవలసియున్నవి గనున విద్యాంగమంత్రి ప్రయాణపు బలెముల కర్ణింపుండుట ఒప్పుకొనలే ననియు, కొన్ని బలెములు అవసరములు లోచనయెడల, అన్ని కాఖ్యలలో వలెనే గట్టిమెంటరీ డిమాండులలో తీసికొని కావచ్చుననియు మార్కెట్ ఫోర్ ఖాన్ ఫును చెప్పెను. విద్యాంగమంత్రి యీ సూచనకు ఒప్పుకొనెను. సభ వారు తక్కిన సవరణలను కొంచెమునే ప్రవిచారింపి ప్రయాణపు బలెములమూత ముగిసింది బైడ్జెట్ ప్రజారోగ్యములక్రింద రు. 85,68,145ను ఓటు చేసిరి. తరువాత 4 డిమాండులను వెంటనే పరిష్కారముచేయబడెను. అనుద్యోగులు ప్రయాణపు బలెముల విషయమై తప్ప వేరసవరణల నుపపాదించలేదు. 5 గంటలకు తక్కిన చర్చను ఆఖ్యక్షుడు ఆపివేసెను. తక్కిన విషయముల వాల్చింపుటకు క్షుభ చాలకపోవుటవలన 21-8-1 వెంటలలో నున్న డిమాండులను ఆఖ్యక్షుడే ఉపపాదించి అవి ఆమోదింపబడెను.

పరిశీలనక్రింద మొత్తము గ్రాంటునకు ఓటుచేయుచు దాక్టరు గోకల్ చంద్ (స్వరాజ్యవాది) పక్షములు కోరి ఓడిపోయెను. తీర్మానమును నిరాకరించుటకు 8 మంది సభ్యులు మూతము ఓటు నిచ్చిరి. 42 మంది అడ్డుపెట్టిరి. బడ్జెటువై ఓటు చేయుట అంతటితో ముగిసెను. సభ సోమవారము నాటికి (24 తేదీ) నిలుపు చేయబడెను.

రైలుపోవు చుండగా హత్యచేయబడిన మిస్సు యార్క్ నేరము

రు. 3000 బహుమానము
లాహోరు, మార్చి 20:- ఈ హత్యకంబంధమున కొన్ని వివరములు తెలిసివి. ఆనూమానములను పట్టుకొనబడిన దార్లొ అనుమనమును బెయిలుమీద విడిచి పెట్టబడెను. ఎడమకేతిమీద గాయములకు ఒక పానుగుపాటి మనుష్యునికై పోలీసువారి కృషి వెదకుచున్నారు. ఈ సంబంధమునకు 3000 బహుమానము వాగ్దారము చేయబడినది. రైలుబండిలోనుండి కడితే డెబ్బలు తగిలినట్లు దెబ్బలు తగిలి యీ గుర్తులకు తగిలుటంటి యొక మనుష్యుడు కనబడినాడు. పోలీసు విచారిణి తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. (అ. వె)

కావలెను

రిమాసములులేక అంతకుపైగా ఆంగ్లభాష యందు మంచిజ్ఞాముగలిగిన ఒక గుమాస్తా నెల్లూరు నందు మాతరపుర పనిచేయుటకు కావలెను. కనీసముఎంత జీతముకావలసినది తెలుపుచూ వారి స్వంతదస్తూరుతో దరఖాస్తును ఈదిగువ విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

Manager, Kanugo & Co.,
Parel, Bombay.

చాకులు - తాళములు
మంత్రి కర్తవ్యము
అధ్యక్షాధికారి పంజాబు శాసనసభలో
పంజాబు శాసనసభలో
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిమిట్
రెవెన్యూ అండ్ లాక్ సేవర్స్ లెట.
8081
తెలంగాణలో అత్యంత "అండ్ ప్రీమ్" తెలంగాణ

సక్సెస్ దంతచూర్ణము
ఈ చూర్ణము జేకొనవచ్చుటతో తయారు చేయబడినది. పళ్ల సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. ఒక్క 1-2 అణాలు దొక్క 1-2 రూ. 1-4-0.
బి. ఎస్. స్వామిరాజుభాస్కర్, 2 ఎ. ఆలంగారా పిల్లపేట, తిరుపతి క్లబ్బి, మద్రాసు.

మదరాసు శాసనసభ

20-వ తేదీ ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రభుత్వ పర్యవేక్షణ కార్యాలయములు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— ప్రభుత్వము వారి యధీనమున నెన్ని పర్యవేక్షణ కార్యాలయములు గలవు? (2) వాటిలో ప్రభుత్వ అంశమును కంపెనీవారు ఏమి పనుల నిర్వహించుచుండిరి? (3) చార్టర్డ్ అక్టోబరు 1923 నుండి దరఖాస్తులను దాఖలుచేసి పరిశీలించినవిదలనే వీరిని నియమించిరా?

ఉ:— ఈదిగువవాణిజ్య కార్యాలయము లందు కమర్షియలు అక్టోబరు 1923 ప్రారంభించు నున్నాము. రహదారికొండ రంపపుకొండలు. (2) చెనాల్ నాయరు అడవులు. (3) గుము నూరు అడవులు. (4) నీలంబూరు అడవులు, (5) మాంటూర్నూ ఆర్టు అడవులు. (6) సింహానాడిపాల్వమెంటు (7) క్వైన్స్ పంపకము కాళి, మదరాసు పెనిటెంషియరీ. (8) గవర్నమెంటు ఫిషరీసు, కాన్పూరి (9) కేరళసబ్బుచేత నేర్పు విద్యాలయము, కాతికట్టు (10) గవర్నమెంటు ఇండస్ట్రీయల్ ఇన్ స్టిట్యూటు, నుగూర (11) గూఫాక్టరీ (12) గవర్నమెంటు ఇండస్ట్రీయలు ఇన్ స్టిట్యూటు మదరాసు (13) కూనూరు పండ్ల నిలవయము ఆలయము (14) పల్లిక వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు కార్యాలయములు (15) గవర్నమెంటు ఇటికబట్టీలు (16) ఉదకమండలం విల్లింగుడను మండిరము (17) గిండి కింగ్స్ ఇన్ స్టిట్యూటు (18) గవర్నమెంటు (నెన్ను.

ఇందు మొదటిదానియందు కమర్షియలు అక్టోబరు 1923 (చితా అవర్ణా లెక్కలు అప్పడే ప్రారంభించబడెను. 8, 9, కార్యాలయములను ఏప్రిల్ మాసమునండి ప్రారంభించబడును. ఆపదాని విషయమున చితా అవర్ణా లెక్కల నుంచవలెనని కోరకమునపే అట్లు గానింపబడెను. 2 వ దాని విషయమున అడిటరు జనరలు గారు చితా అవర్ణా లెక్కల నుంచవచ్చునని అనుభవించిరి.

2. ప్రభుత్వ అంశముగారు నిర్వహించు పనులు 1. చితా అవర్ణా లెక్కలు వాణిజ్య కార్యాలయములందు లెక్కలను తనిఖీ చేయుట. 2. చితా అవర్ణా లెక్కలు ప్రారంభించినవాటి యందు ప్రారంభించు విషయమున సలహా చేయుట. 3. చితా అవర్ణా లెక్కలను వేయవిధము కార్యాలయములందలి ఉద్యోగులకు నేర్పుట. 4. అలెక్కలను సరిగా నుంచునట్లు సహాయపడుట.

అందరిదరఖాస్తులను చూచినవిదలనే వారిని నియమించిరి. ఎస్. సత్యమూర్తి:— ఇప్పుడు దెలిసిన కార్యాలయములన్నిటిని ఏ నిబంధన ప్రకారము వర్తక కార్యాలయములకింద చేర్చిరి? గౌ. టాడుహంటరు:— ఇవన్నియు నియమించు వ్యాపారమునకు సంబంధించినవే.

సత్యమూర్తి:— ప్రభుత్వమువారిచే జరుపబడిన, వర్తక విషయములలో పాల్గొను కార్యాలయము లన్నియు ప్రభుత్వ వర్తక కార్యాలయములని ప్రకటింపబడునని తెలపవచ్చును.

టాడుహంటరు:— పరిశీలించుచున్నాము.

సత్యమూర్తి:— ఏవిధానము ననుసరించి పరిశీలించుచున్నార?

టాడుహంటరు:— అనేకరీతుల పరిశీలించుచున్నాము. కొన్ని కేసులు వర్తకమునకు సంబంధించినవి. మరికొన్ని ఆర్థిక లాభములను గణించబడుచున్నవి. వాటి నొక్కటొక్కటిగా పరిశీలించుచున్నాము.

కే. భూపాల రథోగారు:— గవర్నమెంటు ముద్రణాలయమునుగూడ వర్తక విషయముగా గణించురా?

ప్ర. సెనెటరు రత్నస్వామిగారు:— గవర్నమెంటు ముద్రణాలయమునందు ఏమియినలాభము నాశించుచున్నార? (నవ్వు)

సి. వెంకటరమణయ్యంగారు:— ప్రభుత్వమువారు తమ అడిలుకాళి వారి నే ఈ లెక్కలను సరిజూడెడిని ఏల నియమించ గూడదని ప్రస్తావించిందని చితా అవర్ణా లెక్కల దెలిసినవారిని జులై 1923 నుండి జరలగారిని కొరికిమనియు, ఇదివరకుండిన యాతడు బరాన్ బోవుటచే ఎవ్వరు లేరనియు టాడుహంటరు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అట్టి అడిటరులకు శిక్షణగరవుచున్న కమర్షియలు ఇన్ స్టిట్యూటు డిప్యూటీ సెలెక్షన్ డిరెక్టరు వర్తక కార్యాలయని వెంకటరమణయ్యంగారు రదుగ, ఛార్టర్డ్ అక్టోబరు 1923 తనిఖీ సోనగట లేదని టాడుహంటరుగారు దెలిపిరి.

సత్య:— ప్రభుత్వ అంశముగారు అందరికన్న తక్కువ మొత్తమున కంపెనీలందెరా?

గౌ. టాడుహంటరు:— ఒకరు అందరికంటె తక్కువ మొత్తము రూ. 50 కు అడిగియుండిరి.

సత్య:— వీరుగాక తక్కినవారిలో ప్రభుత్వ అంశముగారు తక్కువను అడిగిరి.

గౌ. టాడుహంటరు:— దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న వారిలో వీరే తక్కువగా నీయదగ్గవారు. (ప్రతికత్తులోను నవ్వు.)

సత్య:— ప్రభుత్వ కంపెనీవారు తక్కువ ధనమున కంపెనీ కరించుటచేతనే వారిని నియమించిరా, లేక గవర్నమెంటు లెక్కలను తనిఖీ చేయుటకు వారే తగినవారని యిచ్చిరా? నేను నిజముగా దెలియ గోరెదను.

సర్. ఛార్లసు టాడు:— ఇతర అక్టోబరు 1923 వారేతక్కువ కంపెనీలందెరి. అంతేగాక వారే తగినవారు.

వీరయ్యగారు (ఆర్. డ్రా. డ. సభ్యుడు:— జి. డి. ఎ. పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైనవారు యీ లెక్కల నాడిటు చేయబాలరా?

సర్. ఛార్లసు:— జబాబునకు వ్యవధి గావలెను.

ప్రయోజనపు ఖర్చులు— మంత్రిల ప్రయోజనములు

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— (1) 1923 జూలైయి నుండిన వంబరువరకు మంత్రిలు యెన్ని సార్లు ప్రయోజనములు సలిపిరి. (2) ఆ ప్రయోజనములన్నియు ప్రజాయుక్త కాఖిలను పరిపాలించు సందర్భముననే జరిపిరా? లేక తమ రెండవ మొన్నిక విషయము జరిపిరా లేక, నియోజక వర్గమునకు ఎన్నికల విషయమున బోధజేయనేగిరా? (3) ఇండియా ప్రభుత్వచట్టములో యే నిబంధన క్రింద నీ ప్రయోజనములు జరిగినవి.

ఉ:— జూలైయి నవంబరులలో ప్రతి ఒక మంత్రిని ప్రయోజనపు ఖర్చులు యీ దిగువ సంఖ్యలనుబట్టి దెలియనగును.— తమ స్వాధీనమునందున్న పరిపాలన కాఖిలనుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము తెలుగుటకును ప్రజలకు ఎన్నికలగూర్చి బోధజేయుటకును ఈ ప్రయోజనములు జరిగినవి. ప్రయోజనములు జేయుటకు ప్రత్యేక చట్ట నిబంధనలు లేవు.

1923 జూలైయి నుండి నవంబరు వరకు మంత్రిల ప్రయోజనపు ఖర్చులు:—

స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖిలమంత్రిగారు:— జూలైయిలో ఖర్చు రూ. 4815-8-0 ఆగష్టులో 2 ప్రయోజనములు రూ. 997-5-0

గౌ. విద్యామంత్రి పొత్తోగారు:— జూలైయిలో 1 ప్రయోజనము ఖర్చు రూ. 5 రూ. 582-5-9, ఆగష్టు 2 ప్ర. ఖర్చు 885-2-5, సెప్టెంబరు 1 ప్రయోజనము ఖర్చు రూ. 888-9-8 అక్టోబరులో 1 ప్రయోజనపు ఖర్చు 180-14-0

గౌ. అభివృద్ధికాఖిలమంత్రిగారు:— జూలైయిలో రూ. 902-12-6 ఆగష్టు రూ. 494-1-8, సెప్టెంబరు రూ. 61-8-0 అక్టోబరు రూ. 225 2. నవంబరు రూ. 119-14-0

సత్యమూర్తిగారు:— గౌ. స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖిలమంత్రిగారికి జూలైయిలో అంత యెక్కువ ప్రయోజనపు ఖర్చు రూ. 4815-13-0 యెందు నిమిత్త మయ్యెను.

సర్. ఛార్లసు:— ఆ నెలలో మంత్రిగారు చాల స్థానిక సంఘములకు బోయి జూరింగ్. (ప్రతిపత్తుల నవ్వు)

సత్య:— ప్రజాభిప్రాయమును దెలుసుకొనుటకు మంత్రిలు యే ఓడముగా ప్రయాణించెదరా? దెలియవచ్చునా సభల గావించురా లేక రహస్యముగా ప్రజలను తప్పించి దెలిసికొనెదరా.

సర్. కె. వి. (రెడ్డి:— ఇవరకు మంత్రి అభ్యుత్థాని అనుభవన నేను ప్రత్యుత్తరమిచ్చెదను. నా మట్టుకు నేను గోదావరికృష్ణ జిల్లాలలో 200 ఉపన్యాసములు నిచ్చి యుంటిని.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు:— అన్నియు గోదావరి కృష్ణ జిల్లాలలోనా?

కె. వి. రెడ్డిగారు:— ఆ నెలలో అచ్చటనే. వైగా అసహ యోధ్యమును తీవ్రముగా నున్నప్పుడు రాజధాని యంతటిలో వేరుగా 200 ఉపన్యాసము లొనగితిని.

మంత్రిలు తమ ఉపన్యాసములతో ప్రజలను బలవంత పెట్టవచ్చునాయని ప్రొ. సెనెటరు రత్నస్వామిగారు ప్రస్తావించి

సర్. కె. వి. రెడ్డి:— నాకల్లని దోచెను. అది యొక్క ఉపాధ్యాయులకే చెల్లును (మరల నవ్వు)

వెంకట రమణయ్యంగారు:— పేద రయితుల ధనము తెచ్చించి మంత్రి 200 ఉపన్యాసములు నీయ వచ్చునా?

ప్రత్యుత్తరములేదు.

సత్యమూర్తి:— పూర్వపు మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరములకు, సంతసించితిమి! ఇతర మంత్రిలమూటయేమి? మంత్రిల ప్రత్యుత్తరములలో ఎన్ని కలవరమునకు ప్రయోజనములునుపవచ్చునాయని సి. ఆర్. రెడ్డిగారిడిరి.

పానగలు:— నేనట్లు ప్రయోజనము చేయలేదు. సత్య:— మంత్రిలు ప్రజలకు బోధించుటకున తమను తిరిగి శాసనసభలకు బంపమని గోరుటయేనా? (నవ్వు) సర్. కె. వి. రెడ్డి:— నాయుపన్యాసములందట్టి యుతే శమలేదు.

సంస్కరణచట్టమును బోధపరుచుట, అవియంతవరకు మన రాష్ట్రమున ఉపయోగపడెను, అందరి లోపములను ప్రజలకు బోధపరుచుటయే నాయుదేశము.

సత్య:— ఇతర మంత్రిలు వీరి యభిప్రాయముతో నేకీభవించితిరని మేముదలంపువచ్చునా? (పానగలుగారుగాని పాతో) గారుగాని ప్రత్యుత్తర మియలేదు.)

విశ్వనాథదాసుగారు:— విద్యామంత్రిగారు సెప్టెంబరు అక్టోబరు మాసములలో నే యే జిల్లాలలో సంచారము సలిపిరి.

సర్. ఎ. పి. పొత్తో:— గంజాము, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో సంచారము సలిపిరి.

విశ్వనాథదాసు:— పొత్తోగారు స్వంతభర్తలపై ఎన్ని కలవరములు సలిపియుండిరా? (ప్రత్యుత్తరము లేదు)

విశ్వనాథదాసు:— ఆయన సంచారములలో యెన్ని కలవరముగూడ జరిపిరా?

సర్. పొత్తోగారు:— మంత్రిలుగూడ అభ్యుత్థులుగా నుండుటచే నియోజకవర్గముపట్ల తమవిధిని నెరవేర్చుటలయున్నది.

అది ప్రజలనీతిభర్తలకు సంబంధించినదని సత్యమూర్తిగారిని.

ప్రజలయవసరములకు సంబంధించినదని పొత్తోగారిని.

సత్య:— అవసరకార్యములకు చట్టసమ్మతి యవసరమని భావింపవచ్చునా? (నవ్వు)

సర్. పొత్తో:— ఈ విషయమున నిబంధన లుండవలెనుగాని ఒకసభ్యుడు తప్పలేనందలంచిన లాభములేదు.

రాయలు కమిషను యెదుటసాక్ష్యము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— 1. లీ కమిషను యెదుట సాక్ష్యపత్రమును తయారుచేయుటకు సర్దుబాటుగారు భారతీయ ఉద్యోగులను సలపడంపకయే యిద్దరు ముగ్గురు ఇండియను మేడికలు సర్వీసు ఉద్యోగులను గోరియుండెనని కర్నూలు బ్రాడ్వేలుగారు జెప్పిన సాక్ష్యమును స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రిగారు గమనించిరా?

2. ఆ సాక్ష్యపత్రమునందలి యభిప్రాయముతో భారతీయ వైద్యద్యోగులకు లేఖవింపలేనమాట సత్యమేనా?

3. భారతీయోద్యోగులు మేజర్ గణపతిరాయి యభిప్రాయములతో నేకీభవించుచు లీ కమిషను యెదుట సాక్ష్యము నిచ్చిరి వారిని సర్దుబాటు జనరలుగారు ప్రత్యేకముగా చిలచి సంచాయిషి గోరుచుండిరా?

4. అరీలిగా ఆంగ్లేయోద్యోగులను బ్రాడ్వేలు గారితో నేకీభవించికోలేదో గమనముగూర్చురా? లేకున్నచో యాభేద భావమేల జూపబడెను?

ప్ర:— 1. ప్రభుత్వము వారు ప్రతికలలో జూచిరి. 2. సాక్ష్యపత్రముతో కొందరు భారతీయోద్యోగులకు లేఖవింపలేదని తెలియుచున్నది. 3. అవును భారతీయులను ప్రస్తావించి, ఆంగ్లేయులను సంచాయిషి గోరుటలేదు. 4. భారతీయోద్యోగులు అందరు పంపిన సాక్ష్యపత్రమునందలి అంశములను సర్దుబాటుగారు గారంగకుండుటచే, వారిని ప్రత్యేకముగించి, సాక్ష్యపత్రముతో నేకీభవించికోలేదో తెలిసికొనుచుండిను.

సత్య:— కర్నూలుబ్రాడ్వేలుగారి పలుకులు సత్యమా? పానగలు:— అందుకు తప్ప ప్రభుత్వమువారు పూచీచబడజాలరు.

సత్య:— కావున శాసనసభ్యుల సత్యములు ప్రభుత్వమువారికి దెలియదని భావింపవచ్చునా?

పానగలు:— వాంఛ అసాక్ష్యమునంతను పరిశీలించలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:— 2 వ ప్రశ్నకు సంబంధించిన జబాబులో భారతీయోద్యోగులలో నెవరు సాక్ష్యపత్రము నందలి యభిప్రాయముల కంగీకరింపలేదో దెలిపెదరా?

పానగలు:— వ్యవధి లేనిది ప్రత్యుత్తరమియజాలను.

డా॥ యూ. రావు:— వి. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగులలో భారతీయోద్యోగులకు రెండుమంది తమయభిప్రాయములను దెలుప గోరబడిరి.

పానగలు:— సాక్ష్యపత్రమునందు సంతకము లొనర్చిన వారందరిని యభిప్రాయములను దెలుపమని గోరిరి.

సి. వెంకటరమణయ్యంగారు:— భారతీయోద్యోగులే గణపతిరాయిగారి సాక్ష్యపత్రమున కంగీకరించిన సర్దుబాటుగారు నేడుగవచ్చునా?

మదరాసు గవర్నరుగారి పరిపాలనము

స్వరాజ్యపక్షము వారి ఖండనము

పానగలు:—న జనరలుగారు తప్పకత్తిరిని భావించుటకు కారణములేదు.

సి. వెంకటరమణయ్యగారు:—బ్రాహ్మిణులగు సాక్షి పరిగ్రహము పూర్తిగా అంగీకరించుట అంగీకరించినా లేదో వారినిడిగి తెలిసికొనిరా లేక భారతీయులనే యిట్టిదిగి అంగీకరించుట నడుగ వుండరా?

పానగలు:—స్వరము జనరలుగారి వాక్యముల ప్రకారము అందరిని సంప్రదించియుండిరి.

సత్యమూర్తి:—సాక్షిపత్రమునందు సంతకము చేసినను భారతీయోద్యోగులందుల కంగీకరింపలేదని స్వరము జనరలుగారు అభిప్రాయపడియుండిరా? లోన వ్రాసినదానిని గమనింపక కండ్లుమూసికొని సంతకము చేసినని భావించిరా?

పానగలు:—అటుగాదు. వారు నిజముగా కంగీకరించినా లేదో తెలిసికొనగోరెను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—వారంగీకరింపలేదని అనుమానించుటకు కారణమేమి?

పానగలు:—జరిగినదేమన, యీసాక్షిపత్రమును స్వరము జనరలుగారికి జూపకుండు బంపిరి. కాన దానిగుర్ని అయినవలె తెలియదు.

సి. ఆర్. రెడ్డి:—ఈవిచారణసంఘమును పార్లమెంటు సభవారు నియమించిరి. వారియెదుట నిచ్చు సాక్షిములగుర్ని అభిప్రాయములను గుర్ని యేని ప్రశ్నించుటకు వీలులేదు. దానిపై సెటివర్యయూ డిసికొనగూడదు. ఒక సాక్షిమును సం తకము చేసియున్న ఉద్యోగులను ఉన్నతోద్యోగి ఆ సాక్షి పత్రమున కంగీకరించినా సంతకము చేసిరా యని ప్రశ్నించుచున్నాడు. ఇది మర్యాదగా లేనట్లు వాకు దోచుచున్నది.

ఒకసభ్యుడు:—కమర్షంక మనుచున్నది.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—ఇప్పుడా ప్రశ్న రాకుండుటచే నావాక్యములకు ఉపసంహరించుకొనుచున్నాను. ఉన్నతోద్యోగి యీరీతిగా నేల విచారణసంఘమువారియెదుటసాక్షిము నిచ్చిన వారిని ప్రశ్నించినా స్థానికస్వపరిపాలనమంత్రి గారి సంజాయిషిగోరవలెను. అట్లు ప్రతిసాక్షిని ప్రశ్నింపసేంచెనా? సాక్షిపత్రమున సంతకముచేసినవారి యంగీకారమువిషయమున యేలసందేహింపవలెను? ఈవిషయములన్నింటికిని తగిన సమాధానమును గోరవలెను.

సర్. ఛార్లసు:—ఇది ఒకప్రశ్నయే లేక ప్రశ్నా వళియా. (నవ్వు)

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—ఇది స్థానికస్వపరిపాలన కాఖమంత్రి గారినిడిగిన ప్రశ్న దీనిభావమును బట్టి ఒక్కప్రశ్నయే యగును.(నవ్వు)

అధ్యక్షుడు:—గొల్ల సభ్యులు కొన్నిప్రశ్నల నడుగదలచెనుగాబోలును.

రెడ్డిగారు:—మంత్రిగారికి సంబంధించినంతవర కిది ఒక ప్రశ్నయే. మరియు, కమిషను యెదుట సాక్షిమును నిచ్చువారక దను తమవైపుధికారముతో సంప్రదించి తీరవలెననిబంధన గలదా?

పానగలు:—స్వరము జనరలుగారు రెడ్డి చేసిన యదగం గా ఆయన సమాధానము జెప్పియుండెను. (వినుడు,వినుడు)

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—ఈ విషయము ఆ లిండియా సర్వీసులకు సంబంధించిన దగుటచే సభవారియెదుట ఆ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నుంచవలెనని గోరగా ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లేని యు జరుగలేదనియు, మాటలతో నడుగ గా తేలము సమాచారము తెలిసికొనుటకే యట్లు చేసితిమని స్వరముజనరలుగారుజెప్పినట్లు పానగలు రాజు గారు జెప్పిరి.

రెడ్డిగారు:—వారి సాక్షిపత్రమును తానుజూడ లేదనగా, విచారణ సంఘమువారికి బంపకమునుపు జూడలేదనియు లేక ప్రకటించిన పిదపగూడ జూచుటలేదా? విచారణ సంఘమునకు బంపు లోపున వీరేల జూపవలెను?

పానగలు:—ఒక కాఖయం దుద్యోగులు తమ సాక్షి పత్రమును ముందుగా అధికారికి సాధారణముగా జూపుచుందురు. కాని అది యవసరముగా ఆయన గణించెనా యను ప్రశ్న జనింపలేదు. ఆయనను సమాధానము గోరగా సమాధానము తెలిపెను.

సత్య:—సర్వీసులయందు విశ్వాసములకే యెక్కువ పనులుండవలెనను తనయభిప్రాయమునకువ్యతిరేకముగా భారతీయోద్యోగులు తమ యభిప్రాయము తెలుపుటచేతనే స్వరము జనరలుగారు రట్లు వారిని ప్రత్యేకము ప్రశ్నించె ననుట నిజమేనా?

పానగలు:—ఇప్పుడు వీరిపై సెక్రెటు నిందుకావుటలేదు. కావున ఆంగ్లేయ భారతీయులను భేద భావమున జనింప నవసరము లేదు.

విన్నటిదినము మధ్యాహ్నము జెరలు అడ్మినిస్ట్రేషను డిమాండుచర్చ సందర్భమున గవర్నరుగారి యింటి ఖర్చులకు సంబంధించిన అలకన్వయము 2 లక్షల రూపాయలు తగ్గించవలయునని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిరి. గవర్నరుగారి పరిపాలనమున తీవ్రముగా ఖండించుచు సత్యమూర్తిగారు కొక కంట్రీరోప క్యాబు మొగిరి. విలింగ్డను క్రభువుగారి పరిపాలనమును ఖండింతులయినను ప్రధానోద్యోగముతో ఈతీర్మానమురూపొందింపజేసిన సత్యమూర్తిగారు కృష్ణముగ చెప్పిరి. పిడుగుపడినట్లయ్యెను. మంత్రికర్మమువారికి వింతలేదు. వారందరు ఈతీర్మానమును ప్రతిఘటించెద రనువిషయము కృష్ణము. కాని ఆపోజమను వర్తకులకు శరణవారెట్లు ప్రకరించెదరో చూచుటకు అందరు ఉత్సాహపడుచుండిరి.

సత్యమూర్తిగారి కలనవాక్యములు ప్రభుత్వసభ్యులలోను శరవరముగ నొనర్చెను. ఈ ఉపపాదించు నా మోదించు వారెవరు నందరిని కాబోలు, సత్యమూర్తిగారు తమ ఉపవాక్యమును ముగించిన తీర్మానముపై సభ్యులు భుచ్చుకొనియు నని గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు రుపపాదించిరి. కాని అధ్యక్షుడు మాత్రము చర్చజరగుటకు కొంత ఆవకాశ మిచ్చెను. అదివారాయనరెడ్డిగారు డాక్టరు రామరావుగారు సత్యమూర్తిగారిని బలకరచుచు మాట్లాడిరి.

ఇండిపెండెంటు కక్షయవారికి గొప్పవిత్తు కలిగెను. ఆసమయమున రామలింగారెడ్డిగారు వారికి దారి చూపిన విత్తు వచ్చును. “రెండు లక్షల రూపాయలు తగ్గించవలయునని సత్యమూర్తిగారు కోరెదనున్నారా ఏమి? నేను మంతరము నామకార్థముగ కృష్ణమును మొత్తమును తగ్గించవలయునని తేలదన ఉపపాదించునని తలచి యుంటిమి.” అని రామలింగారెడ్డిగారు చెప్పిరి. ఇండిపెండెంటు కక్షయవారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగ నమ్ముటల నియ్యరని ఈమాటలవల్ల కృష్ణమయ్యకు. పరిశీతు లెట్లుండి ఎట్లుమాదుకో అని భయపడి కాబోలు కొంతమంది సభ్యులు సభను వదలి వెలు వెలికి పోవలయునని ఆతురకడుచుండిరి. ఇదకు తీర్మానముపై సభ్యులు భుచ్చుకొనెదను. అనుకూలముగ మావ్యయమాత్రమే నమ్ముటల నొనగిరి. అనువ్యయను స్వరాజ్యపక్షమునకు జేరిన సత్యమూర్తి, అదివారాయనరెడ్డి, డాక్టరు రామరావుగారు. ఇండిపెండెంటు కక్షయవారు చేరినవారందరు తక్షణముగ నుండిరి. మహమ్మదీయసభ్యులతో మావ్యయ మం. తివర్తమునకు చేరిన వారిలో ప్రభాకరతంతుగారుమాడ తటస్థముగ నుండిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు ఆంగ్లేయసభ్యులు నామినేటెడు సభ్యులు, మంత్రివర్తమునకు చేరినవారు, మిగిలిన మహమ్మదీయులు మొత్తము రెండు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నమ్ముటల నొనగిరి. పోలుకావలయునని సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారు కోరిరి.

తీర్మానమును నిరాకరింపబడెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించిన గానే ప్రభుత్వసభ్యులు మంత్రికర్మమువారు తమ సంతోషమును అభ్యుదయమున కలకాశభ్యుల గావించిరి.

చర్చ వివరములు

విన్నపద్యోగము కాననభ్యులకు ఫలహారానంతరము సమూహకేమయ్యెను. కొంతకాలము ఇరిగేషను డిమాండుపై చర్చ జరిగినవిత్తు డిమాండు మొత్తము సంపూర్ణముగ ఆమోదించబడెను.

సభాకార్యక్రమము

కాననభ్యుల కార్యక్రమము విషయమై సభ్యుల అభిప్రాయములను అధ్యక్షుడు తెలిసికొనగోరెను. బడ్జెటు గాటులపై చర్చముగి నినవిత్తుకు సప్లి మెంటుగొంటులకు ప్రభుత్వమువారికి ఒకదినము కావలెననియు, లాండు రెవెన్యూ కెటిల్మెంటుబిల్లు, ములరారుటె పన్నీబిల్లు, హిందూభర్తాదాయముల బిల్లు పీటిపై చర్చ జరుగవలసి యుండునని గా. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పిరి. బడ్జెటుపై ముగియగనే బిల్లులపై చర్చపారంభించుట యుచితము కాదనియు, బిల్లులను పరిశీలించి తగు సవరణలను పంపుటకు అవకాశ ముండవలయుననియు రామలింగరెడ్డిగారు, సత్యమూర్తి గారు మొకటరమణయ్యగారు చెప్పిరి.

గవర్నరుగారు రుండరు

కాననభ్యుల సమావేశము ఏనుగు మొదటివారముతోగల జరుగవలయుననియు మరల ఏనుగు 12 వ తేదీవరకు చెప్పితిరి

యందు గవర్నరుగారుండెదరు గాన అప్పుడు సభజరువుండు వీలుండదనియు, ఏమైనను సభ జరుగవలసిన కనులన్నియు ముగించుకొని సభను ఆపుదలచేయుట అన్నివిధమున ప్రేమితునియు గొలా మెంటరుగారు చెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించుచు గవర్నరుగారు లేకుండి కాననభ్యుల సమావేశము జరుగవూడదని ఎక్కడలేదనియు, గవర్నరుగారు లేకున్నను సభ జరుగవచ్చుననియు చెప్పిరి.

అన్నివిషయములను ఆలోచించి గవర్నరుగారు కార్యక్రమమును నిర్ణయించెదరని గొల్ల అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

జనరలు అడ్మినిస్ట్రేషను

జెరలు అడ్మినిస్ట్రేషను ఖర్చులు నాలుగు డిమాండులగు విభజింపబడినవి. ఈనాలుగు డిమాండులపై చర్చకు 5 గంటల కాలము గవర్నరుగారు ప్రత్యేకించిరి. 9 వ డిమాండునందు గవర్నరుగారి ఇంటి ఖర్చులు నిచ్చుడి ఖర్చులు, 10 వ డిమాండునందు కాననభ్యులకు సంబంధించిన ఖర్చులు, 11 వ డిమాండునందు ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యులు కెక్జిటేరి యెటుల ఖర్చులు, 12 వ డిమాండునందు మంత్రుల ఖర్చులు నూచింపబడినవి. ఈ నాలుగు డిమాండులపై చర్చ 5 గంటలతో ముగియవలెను.

అధ్యక్షుని నిర్ణయము.

ఈనాలుగు డిమాండులను ఒకటిగ ఉపపాదించవలయునని అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వసభ్యులను కోరెను. ఇట్లు నాలుగు డిమాండులను ఒకటిగ ఉపపాదించుట నిబంధనలకు విరుద్ధమని మొత్తము మొదలి గారు ఆక్షేపించిరి. ఈఆక్షేపణను అధ్యక్షుడు అంగీకరించెను. ఒక్కొక్క డిమాండునకును 5 గంటలకాలము ప్రత్యేకించుట ఉచితమని కొంతమంది సభ్యులు సలహాఇచ్చిరి. సవరణ నుపపాదించు వారందరు ఆపోజమనవర్తమువారే యనియు, అవసరమైన సవరణలపైచర్చలేపి ఇతరసవరణల నుపపాదించవలెనని అన్ని డిమాండులపై చర్చ జరగుటను అవకాశ ముండుననియు, ఈపనిని ఆపోజమనవర్తము కాక కలసిచేసికొన వచ్చుననియు గొల్ల మొట్టిరెడ్డి నాయుడుగారు సలహాఇచ్చిరి.

క్రమముగ ఒకడిమాండు వెనుక మరెయ్యి డిమాండు కోరబడుననియు 5 గంటలకాలము ముగించగనే మిగిలియున్న డిమాండులు మొత్తముగ వోటుకురెట్టి బడుననియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

9 వ డిమాండు

గవర్నరుగారి ఇంటి ఖర్చులు నిచ్చుడి ఖర్చులకుగాన దాదాపు 5 లక్షల గ్రాంటును 50 అర్థరూపుగానుకోరిరి.

గవర్నరుగారి ఇంటి ఖర్చులు ప్రతిసంవత్సరము అధిక మునుజున్నదని కొంతమంది ఆక్షేపించుచు మాట్లాడిరి. ఈసవరణ అన్నియు కొంతచర్చ జరిగినవిత్తుకు ఉపసంహరించుకొనవలెను.

సత్యమూర్తిగారి తీర్మానము

సింపాది ఖర్చునందు 2 లక్షలు తగ్గించవలయునని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

విలింగ్డను ప్రభువుగారి పరిపాలనమును విమర్శించుటకై నేనీ తీర్మానము రుపపాదించుచున్నాను. సుగ్రహరూపముగా లమోదించబడిన పినుకొ గవర్నరులకు కొన్నికాలముగా నామం చును సాక్షిభావము దోక ప్రకటించుకావలసియు. కాననభ్యుల లాభాభ్యులకు కృద్ధిచేయుట మాత్రము తనభర్తృత్వం లన్నిహిం చునట్లు వారికి నోడ్డును, గవర్నరుల పని నొన నూచించి ఆవకాశముగదలి. భాగములకు సత్యమూర్తిగారు వదలి.

సాక్షిపత్రముపాలనము

కాననభ్యుల ప్రతిఘటన గవర్నరుగారు రెట్లు వ్యతిరేకము యున్నారో పుకరించెదను. సాక్షిపత్రముపాలన మాత్రమున గవర్నరుగారే అంగీకరించిరి. ఈనూచియు సాధారణము. ప్రజాని మంత్రులకు నియమించిరి. ఫలితమేమి? ప్రతివారము ప్రతిఘటనలకును మునులకును ఉద్యోగముల సంపాదించుకొనుట తో కాలము గడుపుచున్నాడు. కాననభ్యులందు తమతమ బలపడు విభజన ముండునని భావించుచున్నాను. వెనుకవిక్రియన్న జాతులకు విభజన ఉద్యోగముల నిచ్చు విషయమై నాకెట్టి ఆక్షేపణలేను. అన్ని యెటుల ఉద్యోగము మిక్కిలిపోయిన నాటకంలేదు. కాననభ్యులకు చేరినవారే తమతమ కనుమరుగులను ఉద్యోగముల

సంపాదించిన ప్రతిబింబమును అనుమానకరముగనున్నది. ఈ దృశ్యకాంక్ష ఈవిధమున వివరితముగను అనుమానముగను తలచి మించుట గవర్నరుగారి చారిత్రాపరి.

మంత్రాలు—ఉద్యోగములను అధికారము

ఇంక మంత్రాలవిషయములను కొంత చెప్పెదను. మంత్రాలు తమధర్మముల నిర్వహించుట యందు గవర్నరుగారు తోడ్పడవలయునని సార్వభౌమము సూచించెను. ఈ సూచనను గవర్నరుగారు ఎంతవరకు పాటించెనో పరిశీలించెదను. ఉద్యోగము లిచ్చు అధికారము మంత్రాల కివ్వదులేదు. తోడ్పట్టు అధికారమును ముగ్గురియొక్క ముండ్లకు ఈ మంత్రాలకు ఇవ్వదు ఉద్యోగము లిచ్చు అధికారము లేదు. ఒక విధమున సంబంధముగ నున్నను. ఈ విషయము బాధ్యతాపూర్వక ప్రభుత్వభివృద్ధికి ప్రయత్నములు గలుగును. మంత్రాలు ఈ అవకాశమును సహించి ఉద్యోగములందే అంటుకొని యున్నాడు. మంత్రాల బాధ్యతలు మంత్రాల ప్రతిష్ఠ ఈ విధముగ కలిగియున్నది.

ప్రాశ్నోత్తరము:— ఉద్యోగముల విషయము సర్వమూర్తిగాను చెప్పి మాటలు సర్వములు గావు.

సర్వమూర్తి:— మొట్టమొదట తప్పుడు.

మంత్రాలకు సరియైన బాధ్యతలు గవర్నరు గారి ధర్మమైయున్నది. విద్యసంపాదకత్వమును ముఖ్యముగా నున్నది. మంత్రాలు కానకసభ్యుల విద్యసంపాదకత్వమును కలిగియున్నది. కానకసభలో అధిక సంఖ్యకులు తమ ప్రతిష్ఠాపూర్వకముగాను, వారు అధికారము లేక నామిక ప్రభుత్వముగాను కలసియున్నది. ఎన్నుకొనినవారిలో అధిక సంఖ్యకులు విద్యసంపాదకత్వమును అధికారము ఉద్యోగములను అందుటకు గవర్నరుగారు అనుమతించుచున్నారు.

నిరోధవిధానము

మంత్రాలకు పరిమితులు

ఇంక పరిపాలనమును వివరించెదను. కాస్త్రము నందు నిరోధవిధానము ఏ విధమున విలసిల్లి యున్నది. ఎల్లవరుల కెరియను. కాంతిరస నిర్మల సాహిత్యములను గవర్నరుగారు తమిళమునను మహా విద్యమును ఈ ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన విధానము వివరితముగనున్నది. మా పరిపాలనకులు కానకసభ్యులను అనుమతించుట అ ప్రత్యేకమున దంధము అలాంటి అధికమగుచున్నది. ఈ విధానము అంత ముందరవరకు ఈ అలాంటి ఒకరవరకు ప్రయత్నములకు, విలసిల్లిన ప్రభుత్వము తలపాలన ఫలితము తీ విధముననున్నది.

ప్రభుత్వము వర్తక సంఘములకు సాంకేతికత్వమును సంబంధమున ఇచ్చిన అవకాశమును వాటిని మించిపోవుచున్నది.

గవర్నరుగారి ప్రవర్తనము పై చర్చ జరుగకూడదు

సర్వమూర్తిగారు ఇంకను యేమో చెప్పవలెను. ఈ అధ్యక్షుడు ఇట్లు చెప్పెను:— ప్రాంతీకుల ఆర్థికములను గవర్నరుగారు ప్రభావ అధికారియైయు, సంపాదకత్వమును యొక్కయు ప్రకటనము కానకసభ్యులకు ఇచ్చియున్నది. అని యున్నది. కావున గౌరవసభ్యులు పరిపాలనా విధానమును ఖండించుట యుచితమనియు, గవర్నరుగారి ప్రవర్తనమును ఖండించుట నిరంధరము వివరములను సూచించుచున్నాను.

సర్వమూర్తిగారు:—మీ నిర్ణయమును అంగీకరించుచున్నాను. గవర్నరుగారి విషయము ఏమి చెప్పవలెనో అంతయు చెప్పితిమి.

ఆర్థికవిషయము

ఇంక ఆర్థికవిషయముల గురించి చెప్పెదను. గవర్నరుగారి ఇంటికి దానికి వివరితముగ చెప్పిపోవుచున్నది. గవర్నరుగారికి ప్రైవేటు పెట్టిరి భారతీయులకు నుండలేదు. అప్పుడు ఖర్చుగను, భారతీయుల అభివృద్ధియును మాత్రమే నిలిచియున్నది.

ఈ ఆదంబరము ఎందుకు

మిట్టిరి పెట్టిరి ఆంగ్లమును మున్నగు కటాటోపము అవసరము. రంగురంగుల యున్నను భరించి గుర్తులపై అంగీకరమును ముందుకు ఆదంబరముతో నెనుకవచ్చు గవర్నరుగారినియే గౌరవించుననియు పోయినది. భారతీయులను గౌరవించి అంగీకరించుననియు ప్రభుత్వములకు ఇచ్చినందుకాదు. మంచివలెననియు గవర్నరును ప్రజలు ప్రేమించెదరు గౌరవించెదరు. ప్రజలకు గవర్నరుగారి కట్టుకల ప్రేమ గౌరవములు గవర్నరుగారి ప్రవర్తనముపై ఆధారపడియుండును గాని ఈ విషయముపై ఆధారపడియుండును.

ప్రజల దౌర్భాగ్యము

భారతీయులను దుర్భాగ్యము, ప్రజలు మౌనపడియున్నది. ఇట్టి యున్నాడు. ఇట్టి పరిస్థితులలో గవర్నరుగారికి ఇంత విలువగల నిర్ణయము యుండుట ఉచితము అను విషయము అలా వివరితము. ప్రభుత్వభవనము సర్వసంపదలతో నిండియున్నది. ద్వారమున ఇరువురు ఆంగ్లములు ఎల్లప్పుడు గుట్టులుపై నుండి కాకలా వేయుచున్నారు. ఎచట చూచినను కటాటోపము అలాంటిది. ప్రభుత్వభవనము వెలుపల ప్రజలు దుర్భాగ్యులై అతివృత్తుతో జీవించుతూ గడుపుచున్నారు. పాతీలు దౌర్భాగ్యమునకు పాలకుల వికృతమునకును కొంత భాగమును కొంత సామ్యమును నుండలేదు. దుర్భాగ్యమునకు పరిపాలించు గవర్నరుగారికి ఇట్టి ఆదంబర ముండుట ఉచితము కాదు.

లామెంటు యెత్తు

సర్వమూర్తిగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించగానే ఉపపాదనపై సమస్యలు పుచ్చుకొనవలయునని గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు కోరిరి.

అధ్యక్షుడు:— ప్రభుత్వమునకు ఎవరయ్యారో కాక గౌ. అయ్యగారు:— ఎవరు మాట్లాడరు.

సర్వమూర్తిగారు:— గౌ. రామస్వామి అయ్యగారి తీర్మానమును వీలుకు పెట్టుటకు ప్రభుత్వము వారి ఉపపాదనముపై చర్చ సమగ్రముగ జరిగినచో అని అధ్యక్షులు నిర్ణయించవలయునని విన్నవించుచున్నారు.

అధ్యక్షుడు:— గౌరవసభ్యుల తలచిన తీర్మానముపై మాట్లాడవలెను.

సలహాగారు

ఇన్ స్పెక్టరుగారు తో మేము గవర్నరుగారి మండలమున నియు భారతీయ వికృతములు ప్రభుత్వ భవనమున దుండవలయుననియు సలహాగాడు చెప్పిరి.

ఆదినారాయణ కెట్టిగారు

ఆదినారాయణ కెట్టిగారు గవర్నరుగారి పరిపాలనము అసంపూర్ణముగ నున్నదను సర్వమూర్తిగారి కాదనెను బలపరచుచు మాట్లాడుచు పాతల కృతకము పాత్రులగు కార్యము నిర్వహించినను గవర్నరుగారు చేసినంత లేదని చెప్పిరి. వరదలకల్ల ప్రవహించు ప్రజలకులకు పర్యటక మొనర్చి ప్రజల కష్టములను గవర్నరుగారు ఆశయించుటకు కెట్టిగారు ఖండించిరి. పులియంతోపు అల్లముల సందర్భమున గవర్నరుగారు అవలంబించిన కైఖరినూడ కెట్టిగారు ఖండించిరి.

కాకతల కామరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిండి గట్టుకు తుండెను, నిండి ప్రభుత్వభవనము దుర్బియ్యగా మారుచుండుట గురించి మాట్లాడిరి. మెడికలు కాపు స్థానిక సర్వపరిపాలన కాపుల గురించి మాట్లాడుటకు ప్రారంభించగ ఈ గ్రాంటులపై చర్చ జరుగునప్పుడు ఈ విషయముల ప్రస్తావించుట ఉచితమని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఆర్. శ్రీనివాసం (కామి నేలు) గారు తీర్మానమును అక్షేపించుచు గవర్నరుగారికి అధికమగు స్పంది యుండవలయునని వాదించిరి.

వీరయ్యగారు తో మాట్లాడ యత్నించిరి గాని అధ్యక్షుడు వారి మాట్లాడనివ్వక రో కాపుగారి మాట్లాడునని.

ఇది ఖర్చుల కర్మములకు లేదని తీర్మానము అని సర్ కాపుగారు (కర్మించిరి).

సర్వమూర్తిగారు:— ఆ రెండు ఉద్దేశములతోను నే నీ తీర్మాన ముచూపించితిని.

కామలింగారెడ్డి:— ఉపపాదనలైన తీర్మాన మేమో తెలియజేస్తుంది.

2 వ తుల్య కర్మములనుననియు, లేక నూరురూపులను కర్మములను ననియు తెలుపవలయునని అధ్యక్షుని కొడుచుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:— రెండు తుల్య కర్మములనునని తీర్మానము సూచించుచున్నది.

కామలింగారెడ్డిగారు:— మేముండరు నూరురూపులను కర్మములనునని తీర్మానము సూచించుచుండెనని తలచుచుంటిమి.

ఏమట్టి ఖర్చులను నువ్వీంతును సర్ ఆరము కాపుగా మాట్లాడిరి.

వోటింగు ఫలితము

కానకసభ కార్యదర్శి గంటకొండెను. అనంతమున కొంతమంది గౌరవసభ్యులు సభనువదిలి వెలుపలికి పోవుచుండిరి. కానిమాది ఎ. రామస్వామి మొదలిగా అధ్యక్షుని తోలిరి

విధమున ప్రశ్నించెను. “ఈ సమయమున గౌరవసభ్యుల సభను వదిలిపోవచ్చునా.”

అధ్యక్షుడు:— గంటకొండెనుగారు గౌరవసభ్యులు సభను వదిలిపోవచ్చును. కాని సమస్యలు పుచ్చుకొనుట ప్రారంభమైన పిమ్మట ఎవరును వెలుపలికి పోవూడదు. వెలుపల నున్న వారెవరు లోనికి రావూడదు.

గౌ. రామస్వామి అయ్యగారు పోలుకోరుట

సభ్యులధ్వనిని చూచి అధిక సంఖ్యకులచే తీర్మానము నిరకరించబడినని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు పోలుకోరిరి. అనంతముగ మాట్లాడు, ప్రతిపక్షముగ 53 గురు సభ్యులను నొనరిరి. 23 గురు తలసభ్యులు నుండిరి.

అనుకూలురు

(1) సభ్యులు 21 గారు, (2) ఆదినారాయణ కెట్టిగారు (3) కాకతల కామరావుగారు.

తలసభ్యులు

(1) కామలింగారెడ్డి (2) కామలింగారెడ్డి (3) ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు, (4) వరసినాకాజు (5) శివరావు (6) కొట్టిరెడ్డి (7) కాగల్లమూడి కృష్ణస్వామి (8) విశ్వనాథరావు (9) మోతే గంగకాజు (10) ముత్తయ్యకెట్టి (11) దాక్టరు నువ్వారాయణ (12) వరసినాకాజు (13) వెలింగి గొండరు (14) సల్లాన (15) రంగనాథ మొదలియరు (16) శశిభూషణరావు (17) శేతురత్నం అయ్యంగారు (18) ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు (19) పి. వి. వెంకటరత్నం అయ్యంగారు (20) మాసా నేలు (21) మహమ్మదు సాహెబు (22) ఉప్పినాహెబు (23) ప్రభాకర తంపనుగార్లు (ఇండియన్ టెంట్ల పక్షమున) చేరినవారెవరు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ సభ్యుల నివ్వలేదు. ఈ కట్టికాయు చేర్చబడని ఇండియన్ టెంట్ల అసంతృప్త సభ్యులందరి తరని పాతముల గ్రహించవలెను.

ఇతరసభ్యులపై కొంతకాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట 9 వ డిమాండు సంప్రదించు అమోదించబడినది.

వదిలించబడినది (కానకసభ్యుల) పై చర్చ జరుగుచున్నది. చర్చ నేటిదినము సాయంత్రముతో అంతమొందలేదు. మంత్రాల పరిమితుల సంబంధించిన తీర్మానములు నేటిదినము సాయంత్రము చర్చపరచుచున్నాము.

సాయంత్రము 5 గంటలకు సభ ఆగవలసి చేయుచున్నది. మరల నేటిదినము 11 గంటలకు సమావేశమగును.

కార్యక్రమము

ఈనెల 27 వ తేదీ సాయంత్రమునకు బడ్జెటు గ్రాంటులపై చర్చ జరుగును. ఈనెల 31 వ తేదీన పబ్లిక్ మొబిలి గ్రాంటు లుకపాదింపబడును. ఏప్రిల్ నెల 3 వ తేదీన సాయంత్రమునకు సభ జరుగుచుండును. మిగిలిన దినములలో లాండు రివిన్యూ తెలియబడుట 1 కృష్ణము నాయుగారి ముఖారు పెన స్పిలిట్టు, హిందూ ధర్మదాయముల డెల్టా పిట్టిపై చర్చ జరుగును.

కర్మశాలవారి

వెల సీ 1-కి అ. 6 పి. పి. సహా 0-10-0

ఈ ప్రాంతములను చెవిపోటు, చెవిగుండి చిమ్మలకారులు, చెవిబుడ మొదలగువని వెంటనే నయమగును. 15, 25 బాట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిపో,

మదరాసు - బాంబాయి

కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు కోర్టులో

O. P. 40/23

కాల్వ బాలక్కు అప్పలవిషయంలో

అర్జీదారు:—కాల్వ రవనాపు సోక్ నెలసరి కోవెల కట్టు కాల్వ కర్నూలుజిల్లా.

కడపజిల్లా జంబులమమగు కాల్వ పెద్ద ముడితం గ్రామంలో చనిపోయిన కాల్వ బాలక్కు అప్పల విషయంలో అర్జీదారు తనకు వారసు సర్టిఫికేటు యిప్పించ వలసినదిగా నెకోగిల్లో పెట్టి కాఖర్ చేశినాడు. సదరు అర్జీ విచారణ వాయిదా 31-3-24 తేదీకి వేశాడు. ఇందు విషయము అక్షేపము గలవారు 31-3-1924 తేదీన పై కోర్టులో హాజరై మనవి చేసికొనవలసినదిగా యందుట్లు సర్దుబాటు వెలియవలసి వైసినది.

ఎస్. చిన్నస్వామయ్య.

వెట్టివనర్ స్టేషను.

నేటి చర్య

మార్చి 22: కాననభక్త తీర్థావలి 11 గంటల వరకు సమావేశమయ్యింది గా. సి. సి. డి. స్వామిగారిని గౌరవించి ప్రార్థనలు చేసింది. మూడు 60 మంది సభ్యులు హాజరై.

ప్రార్థనలు ప్రశస్తి తీర్థములు జరిగెను.

ప్రశస్తి తీర్థములు

లామెంబరుగారి క్రయాణము

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు:—లామెంబరుగారు యామధ్య పాటలు పాడుతూ యే కార్యము నిర్వహించుట బోలెడి అంతు లకు యెంత భయము జయ్యెను.

జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రధానమంత్రి గారు కోరిన పాటలు పాడెను తేరయింతును, కొల్లెగొడు లోని బాలికా పాఠశాల వారి కోరికనుకను లామెంబరు గారు బోయియ్యండి. క్రయాణమునకు రూ 989-100 ఖర్చయ్యెను.

సత్యమూర్తిగారు:—యా కార్యములు లామెంబరుగారి విధివ్యక్తులలో చేసినా యిది సమీపించి ప్రశస్తి సడిగి.

లామెంబరు:—నేను ప్రభుత్వ సభ్యునిగా భావించు కొనుచున్నాను.

సత్య:—ఇది అంత విధివ్యక్తులలోనిదా?

లామెంబరు:—నేను ప్రభుత్వ తీర్థ మీదను. నేను ప్రభుత్వ సభ్యుడను. ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినట్లయినా నాకు సంబంధించును.

కొల్లెగొడులో బాలికా పాఠశాల వారి కోరికనుకను బోవుట లామెంబరుగారి కు లోని నోటియా యిది యిదిగి.

లామెంబరుగారు:—నేను ప్రభుత్వ సభ్యుడను.

సత్య:—ఎవ్వరు ప్రభుత్వ కార్యాలయములకు సంబంధించి కార్యములు, కంటెనరు లెవరు, బహుముఖుల నొనగుట, మున్నగునవి జరుగుతున్నట్లు ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రజలపక్షమున చెప్పించి బోయియున్న మేము కలంపకయ్యువా?

లామెంబరు:—ఈవిషయమున యింతకు మర్యాదగలిగి యుండలేని యెల్లరు భావించెదరు. కాని అట్లు గానరాదు. బోలెడు ఇతరముల విషయముల అధికారమునంటి అధికారము గల ప్రభుత్వసభ్యుల చెప్పలేన బోయింపు అచ్చట కుట్టెలను బాగుగ గుర్తింతును. ఇంతోడి సభ్యులు గోరినవో నేదయిన తీర్థకార్యమునకు బోయినవో ఆకార్యము నిర్వహించుచున్నాను. బి:వో నేనేమి జేయవలెను. యేమి జేయవలెను, అను విషయమున యెంతటి గొప్ప కాననభక్తుడైనను అంతన చెప్పింట్లు నేను నడుచుకొనజాలను.

సామి, కెంట్టావలం చెట్టిగారు:—జిల్లా బోర్డు వారు గాని స్థానిక సంఘములవారు గాని ప్రభుత్వసభ్యుల నాహ్వనింపింపవును వారి ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారి భరింపవలెనా మే భరింపజేయు యేర్పాటు జేయరా?

లామెంబరు:—అధికయము జిల్లా బోర్డుల వే నాధారపడి యున్నది. నేను మాత్రం మట్టిపనిజేయను.

సత్య:—పాటలు పాడుచున్నట్లు లామెంబరుగారు యీ రెండు కార్యములను గాక యింకేమయిన నిర్వహించియుండిరా?

లామెంబరుగారు:—అచ్చట మాఖ్యమనునట్లుయైన తెంప తరీ కొర్రలనుగూర్చియు, మరొకటి బోలెడు విషయములను గూర్చియు విచారించితిని. కాని నేనప్పుడు జేసిన కార్యములన్నిటిని గూర్చి యిచ్చట వ్యక్తికింప వలంపలేదు నేను స్వంతపనిమీద బోయితిని గా. సభ్యులు భావించుచుండిరేమో తెలియగోరవను, అట్లు స్వంతపనిమీద బోయినవో స్వంత భనకను తెచ్చింపునవలసి యుండున నది యింగితోబాదు ప్రభుత్వసభ్యులకుండునని సభ్యులైతం వలెను. నేను బొ:బి:యొక బోయి యుంటిని, అప్పుడు ప్రభుత్వము ఖర్చులపై బోలెడు ఇట్టి ప్రశ్నలకు గౌరవంతులు యీ సభలోనే తావొసంగినవో ప్రభావిత జీవనము దుర్భరముగా నుండునని భయమగుచున్నది.

సత్యమూర్తి:—ఈసభలో సభ్యులందొరులకు కూర్చు కొనవలసిన మర్యాదలను గూర్చి నేను మాట్లాడవలంపలేదు. నాకు లామెంబరుగారియెడల అమితమైన గౌరవము గలదు ప్రతిపక్షుల స్థానములందును మాన మాప్రశ్నలు దుర్భరములు గలగలేమునని తెలిసినను ప్రజలపక్షము మీక కమ్మిడియొ రేరి తిగా వ్యయమగుచున్నవో యెదురనున్న ప్రభుత్వ సభ్యుల నడిగి చెప్పికోనుట మానిధియొన్నదని తెలియజేయగోరవను.

లామెంబరు:—విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులందరై నెంత బాధ్యతాభారము గలదో నాకు తెలియును గాని కొంతమర్యాద విశ్వాసము, గౌరవముగూడ జూపవలెనని.

సామి, కెంట్టా:—కావున లామెంబరుగారి వద్దకుండే ప్రత్యుత్తరములను యిచ్చివుచ్చుకొను మర్యాదల ననుసరించియే నేను ప్రకటించుచున్నాను (సభ్యులు)

లామెంబరు:—నేను యిచ్చింపు మీకు వుచ్చు కొందురు.

సామి, కెంట్టా:—రయలుల సమస్యలపక్షము యావిధమున యిచ్చివుచ్చుకొనరితగా చెప్పింతుడు మన్నదా (వినుడు, వినుడు).

లామెంబరు:—ఆ విషయమున సభ్యులే నిర్ణయింపవలెను. ఈఖర్చుగాని యింకేమిఖర్చుగాని యిచ్చును లేవనవో నాకు స్పష్టముగా తెలివవచ్చును.

సామి, కెంట్టా:—నేను ప్రశ్నల యావమున ఆవనియే జేయుచున్నాను.

ఈప్రశ్నలనుగూర్చి ఒక్కొక్క రితిగా చలించుచుండురని లామెంబరుగారు రనిరి.

సామి కెంట్టా:—మేము ప్రజలపక్షమున గూర్చి ఆచారక బడుతుండుము.

లామెంబరు:—ఇవన్నియు నాకు తెలియును.

విదవ సత్యమూర్తిగారు మార్గప్రభువుగారి వారలనుండి స్వంతభనము చెప్పించివుచ్చు విధిగా చెప్పించినను, ప్రజలపక్షము చెప్పించునట్లు నాగరకగా నుండవలెనని జదివెను.

లామెంబరు:—నాప్రశ్నలు ప్రభుత్వతీర్థములకు రయిండు గాతేదు.

సత్య:—అవి యెప్పుటికిని రయిండుగావు (సభ్యులు)

లామెంబరుగారు:—విద్యాధిభక్త నేను కనుకను నకే నుత్తరజేయలేదు. మర్యాదగూడ ఎట్లే అని భీతిగలగు చున్నది.

గ్రాంటులు-కాననభక్త

కాననభక్త ప్రశస్తికంపడిన రూ 1,97,800 ల నుండి రూ 1000 లను కట్టించవలెనని యుపపాదించుచు కాననభక్తాని స్థానములకు కొంచెముమార్చి అందరిసభ్యుల యుపపాదనములు వివరమృజులు చేయవలెననియు, అర్థంబుకాకారముగ నుండవలె ననియు, సి. వి. కేంట్టారమున అత్యంతము చెప్పిరి.

గా. సి. వి. రామస్వామి అయ్యగారు గారు ప్రభుత్వ తీర్థమిచ్చి:—కాననభక్తులు గావించు సూచనలను గమనించి కాని ప్రకారము అనుసరించుటకు తమ కర్తవ్యతరచులేదు.

సార్ల మెంబరు విధానము అమలుకొనికే కచ్చినందునను, అపోజను, ప్రభుత్వసభ్యులను కేరుకేరగ నుండుటకై ఇట్టియేర్పాటు జేయవలెననియు (పాపెనరు ఎం. రత్న స్వామిగారు చెప్పిరి.

రాజకీయాధిపాతముల ననుసరించి స్థానముల నేర్పాటు చేయవలెనని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి

నేడుకన్యసింపిన వ రిని, మరొకరినకు కాననభక్తులను ఆహ్వానించి ఏదోవిధముగ కనకుల కల్పించుటకు చూచుని ఆధ్యక్షుడుచెప్పెను

కొంత చర్యచరిగినట్లుట ఉపపాదన యుపసంహరించు కొనబడెను

రూ 100 ల కట్టించవలెనని ఎ. రత్న స్వామిగారు ఉపపాదించుచు లై:రియందు ఫలపరగయించుచును ఎవ్వరకు కనకులను గావింపవలెనని కోరిరి

అందుల కోక యుపసంఘము గలవనియు ఆయుపసంఘము సంప్రదించవలెనని రత్న గమనింతుననియు గా. సి. వి. రామ స్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వతీర్థమిచ్చిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలగువారు ఎన్నికలకోర్టులో బరుగుచుండి: నేనులో వత్తి యొకటి (స్వరాజ్య) వ్యాఖ్యానిం నుచేసినవానినిగూర్చియు అధ్యక్షునిర్ణయమున ఆశీరించినందు లకును అట్టివానిపై రిగినచర్య వుచ్చు నుటకు కానన ప్రార్థక ముగ నేర్పాటులు చేయుట యుక్తమని ఏ. రామస్వామి మొల్యారుగారు చెప్పిరి. ఎన్నికలకోర్టు నేనులనుగూర్చి వ్యాఖ్యానిం నుచేయుట అశ్రమము. కానిని కప్పించవలెను. రెండవది కానన సభ్యులెల్లరును అధ్యక్షుని ప్రతిష్ఠను కాపాడవలెను. అధ్యక్షుని ప్రతిష్ఠ యొకటిను మొదలగువారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుని ప్రతిష్ఠను కాపాడుటకుగూర్చి ఇంగ్లాండులోని కామస్వామిగారు ఇచ్చిడి కాననభక్తులను భేదముగలవని యు అచ్చిడికే కామస్వామిగారు కోర్టుభివారము గలవనియు అక్కడ అట్టిఅధికారము లేదనియు భారత ప్రభుత్వసభ్యులను

నుకరించువట్లు, అవిషయము ఆలోచించ వలయునగాక ఇప్పుడెట్టి యింకేమయిన లేదనియు ఎన్నికలకోర్టును గూర్చినినయు మై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచుండిననియు గా. సి. వి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వతీర్థమిచ్చిరి.

కొంత చర్యచరిగినట్లుట ఉపపాదన యుపసంహరించు కొనబడెను.

మధ్యాహ్నము చర్య

స్ట్రాత్ నెలెక్షను బోర్డుగారి ప్రత్యేకి. పబడి: మొత్తమును రద్దుచేయవలయునని రత్న స్వామిగారు ఉపపాదించిరి. ముఖ్యుల సభ్యులకు ఈబోర్డు భంగకరముగ నుండునని మంత్రిగారు చాచు చాదింపుచు తీర్మానమును బలపరచిరి. అపోజను వర్త మువారు తీర్మానమును ఆశీరించిరి. ఇతరు తీర్మానము నిరాశీరింపబడినను, ప్రభుత్వసభ్యుల మంత్రిలు ఆపోజను వర్తమువారు తీర్మానమునకు ప్రతిపాతము ను మంత్రిగారువారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగను నమ్రతుల నొసరి.

అపోజిషను వారు సభనువదలిపోవుట

2- 85 గంటలకు కృష్ణారావు ఈకొందితీర్మానము నప పాదించిరి.

116 దిమాండు వోటుల పెట్టవలయునని య 12 దిమాండులపై చర్య ప్రారంభము గావలయుననియు ఉపపాదించు చున్నాను 12వ దిమాండు మంత్రిలకు సంబంధించిన వగుటచే వారి ఉపపాదనము గావించిరి.

ఉపపాదనము వోటుల పెట్టబడెను. అధిక సంఖ్యకుల చే నిరాశీరింపబడెను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు

తీర్మానము నిరాశీరింపబడినని అధ్యక్షుడు తెలుపనే రావలిగాకెట్టిగారు లేచి యెల్లు చెప్పిరి.

అపోజను వర్తమునకు చేరిన వారగుటచే మంత్రిల పరిపాలన ను ను విమర్శించుట మానవట్లు అయి యున్నది. ఈ మాటలకును ఉత్తయోగింప వలయును మేము ఎన్ని విధముల ప్రయత్నించుచున్నాము మాకు అభ్యంతరములు లేకున్నవి. ప్రత్యేకముగ అభివృద్ధి తీర్మానములగాని గతర్చుగారికి అదెనుగాని ఉపపాదించుటకు ఏ అతడు కాననభక్త కార్యములను ఆపుట చేయవలయునని తీర్మానముపై చర్యచరుగినట్లును తీర్మానముపై సమ్యకులనిచ్చుటకు మిలతపోయెను ఇప్పుడు బడ్జెటునుమయమున గూడ మా మాట్కల నుపయోగించుట అసాధ్యమైంది. మేము ఈ సభయందుండుటకు అవసరము.

కావున అపోజను వర్తమునకు చేరిన మేమాసభను వజ్ర లిపోవుచున్నాము. అధ్యక్షులకు మీరును ఇతర గౌరవ సభ్యులు మాచర్యను వేరవిధముల భావించ నూడదని కోరు చున్నాను.

12 వ దిమాండు వోటుల పెట్టినప్పుడు అపోజను వర్తమువారు కానిని నిరాశీరింపవచ్చునని గా. పాత్రి:గారు తెలిపిరి అతడు అపోజను వర్తములకు చేరిన ఇ:డి:మెం:టె:టులు, స్వరాజ్య:క:ము:వారు, మామమ్య:కీ:యులు సభను వదలి పోయిరి.

కాననభక్త జరుగుచున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులు మంత్రిలు మంత్రిగారువారికి చేరవారు మాత్రమే సభిండున్నాడు.

వ్యాయామవార్తలు

ఎన్. వి. ఎ. ఎ. తెన్నిసు పందెములు

నిన్నసాయంకాలము రెండుపందెములు జరిగినవి. కాని అందు మొదటిది మృతమే ప్రార్థిగా జరిగినది. మెస్స:డెవిల్సు ఆం త్యకుండెము. సి రామస్వామి కెంట్టారమును: స్వామిగార్లకు ను, కృష్ణమూర్తి తరగస్వామిగార్లకును జరిగెను. చాలనేపుకరకు తీరముగా ఆటజరిగినవిదవ రామస్వామి పక్షము గెలిచిపోయెను. విదవ కింగరవేలు సార్యభౌమరావుగార్లకు సింగిల్సు కందెము ప్రారంభింపబడినను మొదటిసెట్టును సార్యభౌమరావు గెలుచు కొనెను. అంతటితో వీటిపక్షుటకు ఆట నిలుపుతేయుటచేసెను.

స్కూలు వివరము

గడిచినవారు ఆంగ్ల కందెము ఓడినవారు
సి. రామస్వామి } 9-7, 2-8 8-6, 6-2 { ప్రజ్ఞమూర్తి
కెంట్టారమునకు } రంగస్వామి

సూతనపక్ష, కార్షి¹ మము

7. వి. రి. యధి. ప్రముఖుడు జాతీయ గౌరవము కై న రక్ష.

దావూదేశ్వర సంఘములూని జనసామ్య మంతిం
 బాధిమానను క్షత్తాభిమానము మూడిర ఆడుగంట లేదనియే
 నును దలంచుచున్నాము. గౌరవమువదలును, అశ్రద్ధివ్యాపనము
 జనున, భారతీయుల హక్కులను గానాడుకుంటున్నట్లు స్థిర
 కల్పించి యుంటున్నదరులయే నమనచున్నాము. ఎవరిభయము

సాక్షాత్తు. ము. ద్రి కా. కను గానిన కమిటీకిదిగల సభ్యులకు
గర్ తేజో విహుదుర్ సుప్రసాదాదు సాయంకాలమున పిం
నర్చిరి. కమిటీనా నిదివరకే చాలమంది సాక్షులను విచారించిరి.
గను ముగిసె. దినములుండి ముగించునని విచారించును.

నాటి చట్టమును (మొదటి రాష్ట్రాంగ విభజన అమోదించిన
రాష్ట్రాంగ విభజన 2010 నుండి అమలు చేయబడు
చట్టమును పాటించి,

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం॥ మార్చి 22 వ తేది

శనివారము

సెటిల్ మెంటు చట్టము

మద్రాసు లాండురివిన్యా సెటిల్ మెంటుకు సంబంధించిన చిత్తుచట్టము ప్రచురింపబడెను. ఇట్టి చట్టమొకటి యవసరమని, బాయింటుకమిటీవారు తమరిపోర్టులో నిడివరకు సూచించియుండిరి. కాని సంస్కరణములు ప్రారంభమై మూడు సంవత్సరములు గడచినను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చట్టమును నిర్ణయించిరి. ప్రభుత్వమువారి తమకు దోచిననీతిని సెటిల్ మెంటు రేట్లను నిర్ణయించుచుండిరి. ప్రస్తుత సమయమున తంజావూరునందేమి, బళ్లారియందేమి, తిరుచనాపల్లియందేమి, రీ సెటిల్ మెంటు జరిగినది. హెచ్చురేట్లు విధింపబడుచున్నవి. ప్రజలందుమూలమున అసంతృప్తు లగుచున్నారు. సెటిల్ మెంటుకొక దారి తెన్ను గనుపించుటలేదు. రయితు కష్టపడి పనిజేసికొనుటకు సయితము ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. ఎక్కుడుపంట పండే సనిజేప్పి, పన్నులను వృద్ధిజేసిన రనుభయమార్తనిని పీడించుచుండును. తొమ్మిదవత్సరము లధికముగ నున్నను, పంటపండినసంవత్సరములే లెక్కకువచ్చుచున్నవి. ఏకారణముచేయున నేమి, ఇంతకాలము గకు ప్రభుత్వమువారిొక చిత్తుచట్టమును తయారు జేసి ప్రచురించిరి. ఈచట్టమును గాంచిన మిక్కిలి ఆశాభంగము గలుగకమానదు. సెటిల్ మెంటు కద్దతులు చాలకతినముగ నున్నవనియు, అవి మార్పు జెందవలయుననియు ప్రజలుతలంచుచుండ ప్రస్తుత చట్టము పూర్వకద్దతులనే బలపరుచుచున్నది.

మద్రాసు శాసనసభవారిదివరకు శాశ్వతపు రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు గావలయునని గోరుచు తీర్మానించిరి. శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు ఉడుట చేతనే, బెంగాలు రయితులు కొంతవరకయినను స్వస్థచిత్తులై యున్నారు. మద్రాసు రయితులులుగాక, సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగులనిన భయ భ్రాంతు లగుచుండురు. వన్నులభయము వారి నెటుదిరిగినను వేధించుచుండును. శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు విషయమై, ప్రభుత్వమువారు సెటిల్ మెంటు చట్టమును నిర్ణయించునపుడు యోచించెదరని, వెనుక దెలుపబడెను. ఇప్పుడాసంగతిని ప్రభుత్వము వారు మరచినటుల దోచును. లేనియెడల, వీరు శాసనసభ తీర్మానము నేల గారవింపగూడదు? శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు సూత్రముల నేల పొందు పరుపగూడదు? మద్రాసు రాజధాని రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినపిదప, ప్రస్తుతము నిర్ణయపడుచున్న సెటిల్ మెంటుచట్టమును రద్దుజేసి, శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటును ప్రవేశపెట్టకమానదు. చిత్తుచట్టపు ఉద్దేశ్యములగాంచిన, సెటిల్ మెంటు రి సెటిల్ మెంటు మాన్యుయల్స్లోని నిబంధనలనే దీనియందు మరిల పొందుపరచినటుల తేట తెల్ల మగును. సెటిల్ మెంటుచట్టమును క్రొత్తగ నిర్ణయించునపుడు, ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి, తదను గణ్యమగు నియమముల గావించుట లాభకరము గాని, నిరంకుశ సూచనలను చట్టములో నిర్ణయించిన నేమి ప్రయోజనముండును?

సెటిల్ మెంటు చట్టమును నిర్ణయపరచునని గోరినయద్దేశ్య ము ది గాదు. సెటిల్ మెంటుగాని

రి సెటిల్ మెంటుగాని, సామాన్యముగ ముక్కుది సంవత్సరముల మలులోనుండునని, 20 క్లాజు దెలుపుచున్నది. ఇంతకన్నను యధికముగగాని, తక్కువుగగాని, పరిమితిని నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండుట, అపాయకరమనుటకు నందియములేదు. భూమిని వ్యవసాయపు కనులకేగాక, తదితరములకు పనులకుపయోగించినను, శిస్తు విధింపవచ్చును. ప్రభుత్వపు భూమియంతయు భూమినిస్తుకు లోనగునని, కిం క్లాజు దెలుపుచున్నది. దీనినుసరించి, భూమియంతయు ప్రభుత్వమునకు జెందినటుల ప్రకటితమగుచున్నది. భూమి ప్రభుత్వమునకు జెందినదా, లేక భూస్వామికిజేందెనా, భూమినిస్తుకన్నా లేక అద్దెయా, అనుకత్నలు చాలకాలమునుండియు చచ్చింపబడుచుండెను. భూమినిస్తు కన్నుగాని అద్దెగాని, హైందవ క్రముఖులు తేటకరచియుండిరి. ప్రాచీన హైందవ సాంప్రదాయములును, చరిత్రాంశములును ఇందు కనుకూలముగ నుండెను. భూస్వామ్యము ప్రజలదేయని హిందూరాజులును మహమ్మదీయరాజులును అంగీకరించు విషయమేగాని వేరుగాదు. కాజ తనభూమిలను రక్షించి కాపాడినందులకు, భూస్వామి కొంతపాలును రాజ కీర్తుచున్నటుల భావించబడెను.

బ్రిటీషుపరిపాలకులు ప్రాచీనసిద్ధాంతమునంగీకరింపక, భూమి ప్రభుత్వమునకు జేందినదనియు, భూస్వామిలు బాడుగనిచ్చుచుండురనియు, జెప్పి దొడంగిరి. ఇంతవరకును చట్టకేమియు లేకుండుటచే, ఈసిద్ధాంత మిదచిత్తము వెల్లడిగాలేదు. సెటిల్ మెంటు చట్టము మూలమున, ప్రభుత్వపు భూస్వామ్యత్వము బయల్పడుచున్నది. శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు జరుగుచోమాత్రము, రయితుల భూస్వామ్యత్వము నంగీరింపవలసి వచ్చును. క్రొత్త చట్టము ప్రకారము, సెటిల్ మెంటు రేట్లను ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించెదరు. శాసనసభవారికి కర్తవ్యముగాక విచ్చుచో, సమంజసముగ నుండును. కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నిరంకుశత్వ గూడదని ప్రజలు మొరలిడుచున్నారు. కాని సెటిల్ మెంటు చట్టము, వెనుకటి స్థితినే ఇకముందును కొనసాగింపగలదు. శాసనసభవారి సలహాలను స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పరికించెదరుగాని, వారి నవలంబింపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమువారి కుండదు. అట్టి బాధ్యత లేనంతవరకు, సెటిల్ మెంటు నిర్ణయము ప్రజల కేమాత్రము సంతృప్తిగొలుపదు. శాసనసభవారి తీర్మానములు సలహాలుగమాత్రము బనికవచ్చును. వెనుకటివలె నికముందును, సెటిల్ మెంటు వ్యవహారములు కలవరపూరితముగ నుండుచో, నాశ్వర్యముండదు. ప్రాత నిరంకుశత్వమును కొనసాగించుటకు క్రొత్తచట్ట మక్కరకు వచ్చుచో, నిసుపంతయు ప్రయోజనముండ జాలదు.

సెటిల్ మెంటును ప్రవేశపెట్టుచున్నపుడు, మాగాణిభూమిని మెట్టుకిందను, మెట్టును మాగాణి క్రిందను చేర్చుటకు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారి కధికార మొసగబడినది. సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు నిర్ణయమునుండి రివిన్యూబోర్డుకు ఆప్పీలుజేయవచ్చును. రివిన్యూబోర్డువారి నిర్ణయము ఖాయమగును. రివిన్యూబోర్డువారు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారి నిర్ణయమునే సామాన్యముగ ఖాయకరచెదరు. వేరొకచోటకు బోవుటకు వీలులేదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి మాత్రము సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారి ఉత్తరువునుగాని, రివిన్యూబోర్డువారి ఉత్తరువునుగాని మార్పుటకు అధికారముగలదు. న్యాయస్థానములకెట్టి యధికారము

లేదు. రి సెటిల్ మెంటును నిర్ణయించునపుడు, వెనుకటి రేట్లకన్నను హెచ్చుదల 100 కి 18కి కన్న ధికముగ నుండగూడదని సూచింపబడెను. ఈ నియమముబట్టి జూచిన, తంజావూరు రి సెటిల్ మెంటు రేట్లు జాస్తిగ నున్నటుల స్పష్టమగును. ఈసంగతిని, నిన్నటిదినము గా. సర్ నాష్ గారింగీకరించిరి. కొన్ని కేసులలో రేట్లు మొత్తమునకన్నను హెచ్చుగనన్నవనియు, కొన్నింటిలో రేట్లు సమానముగనన్నవనియు నాష్ గారు సూచించినపుడు, దానినిబట్టి రేట్ల నేలతగ్గింపగూడదో తెలియదు. ప్రస్తుత సాకార్యము, వెనుకటి ఏర్పాటులకు వర్తింపదని నాపుగారు పలుకుట జూడ, తంజావూరు రేట్లను ఎంతమాత్రముతగ్గింపరని స్పష్టమయినది. క్రొత్తచట్టము నిర్ణయపడినను తంజావూరు ప్రజలకుమళ్ళా తి గలుగదేని, వారిలో బెరిగిన తీవ్రమగు వశాంతి ఇంకను సత్తెయింపక మానదు. భూముల తరగతుల విభాగమును మార్పుటకున, గ్రామములను వేరొకవిధముగ గ్రూపు జేయుటకును, ఇరిగేషను ఆధారముల విభాగమును మార్పుటకును, సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారి కధికార మిచ్చుటవలన, ఎట్టి యసర్థము వాటిల్లినను వాటిల్లవచ్చును. సెటిల్ మెంటుచట్టమునందు కొన్ని ముఖ్యాంశములు పొందుపరుపబడినను, ఆచరణ కుపయుక్తమగు నియమముల నన్నిటి గావించుటకు, స్థానిక ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికార మొసగబడెను. ఏయే విషయముల నియమముల గావించవచ్చునో 29వ క్లాజునందు పొందుపరుపబడెను. చట్టమెటులున్నను, ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తమకనుకూలించెడి నిబంధనలను నిర్ణయించి ప్రజాభ్యుదయమునకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుట కెంతయు వీలుగలదు.

భావిరాజ్యాంగవిధానము

హైందవ రాజ్యాంగవిధానము, సంయుక్తరాష్ట్ర కద్దతి ననుసరింపవలెనని సర్ ప్రెజ్డిక్టు లుగార్డు గారు లండను టైముస్ పత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసము భావగర్భితముగనున్నది. వీరి సంపూర్ణ వ్యాసముకొరకెదురుజూచుచుండుము. భారతీయుల స్వపరిపాలనపు హక్కును గుర్తించి వారికి స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగువరకు కేవల స్వరీపాలనా విధానమిలను నిర్ణయించిన ప్రయోజనముండదు. కాని, స్వపరిపాలన సంపాదన దీక్ష ప్రజల హృదయములలో నాటుకొనినపిమ్మట స్వరాజ్యసిద్ధి తప్పక గలుగకమానదు. అందుచే ఆంగ్ల దేశము సుముఖముగ నున్నను లేకున్నను, పార్లమెంటుసభవారసుగ్రహించినను అనుగ్రహింపకున్నను, ప్రజాశయములు సఫలమగుట నిశ్చయము. అందుచే లుగారుగారి యభిప్రాయముల నిండుక పరిశీలింపవచ్చును. ప్రస్తుత రాష్ట్రములను తొలగించి దేశమును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగములుగ విభజించుట ముఖ్యమని, వీరి యుద్దేశ్యము. ఆంగ్లలే గాక తదితర భాషాభాగములవారు గూడ యిట్టి విభాగమును కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారు, దేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజించిరి. ఇదివరకు, అసంభవమని యనుకొనిన కార్య మిపుడు సాధ్యమయినది. ప్రజాప్రబోధమును గలిగించుట కీప్రబోధమెంతయు తోడ్పడుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట, ప్రతిభాగమునందును పరిపాలన మాయాదేశ భాషలలో జరుగును. ప్రజలుకోర్కెలు త్వరితముగ సఫలమగుటకును, వారు అన్నివిషయములలోను సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటకును చక్కయవకాశమేర్పడగలదు. అందుచే స్వాధీనభారత వర్షమునందు, లుగారుగారు జెప్పినరీతిని రాష్ట్రములు

నిర్మించబడునట్లుకు సందియములేదు. లూగార్డు గారు దెలిసినంతని ప్రతిరాష్ట్రమునను తన యభిప్రాయములనుసరించియు, తన సాంప్రదాయములనుసరించియు, అభివృద్ధిమొదలగును. ఈరీతిని సంయుక్త రాష్ట్రీయ సమాఖ్య ఏర్పడును. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు, స్వతంత్రరాష్ట్రములు తమ తమ ప్రతినిధులబంపును. వీరు విదేశ వ్యవహారములను పరిపాలించుచుందురు. స్వదేశసంస్థానములు గూడ యీ విభాగములలో చేరుటకు వీలగునని, లూగార్డుగారి యుద్దేశము. హిందూదేశమంతయు నొక్క పరిపాలనక్రిందకు రావలయునను తలంపు వ్యర్థము. జాత్యభిమానము, సంఘభిమానము, భాషాభిమానము, ప్రజలలో బలముగ నాటుకొని యున్నవి. వీనిని దీసివేయవలయునని తేసిన ప్రయత్న మింతవరకు వ్యర్థమయ్యెను. ఇట్టి సహజ విభాగములను గుర్తించి, వానిని భారత జాత్యభివృద్ధి కాధారముగ చేయుటయే లాభకరము అమెరికాలోనేమి, అధినివేశ రాజ్యములలోనేమి, సంయుక్త జాతీయతయే సాధ్యమయ్యెను. ద్రావిడజాతిగూడ సంయుక్త జాతీయేయని గ్రహించుట వివేకము. కొందరు నాయకులు దలచునట్లు, భేదములనన్నిటిని నశింపజేసి, ఏకజాతిగమార్చుట ఎన్నిటికిని సాధ్యముగానేరదు. భిన్నత్వమునందే ఏకత్వము గనుగొనుట సుకరము. గాంధీమహాత్ముడి సంగతిని గుర్తించియే, కాంగ్రెసు రాష్ట్రములను భాషా ప్రయుక్తములుగ నిర్మించుటకు తోడ్పడెను. కాంగ్రెసురాష్ట్రములే భావిరాష్ట్రములుగ నిలిచి యుండగలవు. ఇప్పటి పునాదులపైననే, స్వరాజ్యభవనమును నిర్మించుట సుకరము. అట్టి ప్రయత్నము త్వరలో నెఱవేరుగాక!

డాక్టరు గవరుగారిచట్టము : స్త్రీల వయఃపరిమితి ఈచట్టమునుగూర్చి విచారించుట కేర్పడిన సెలెక్టుకమిటీ వారి రిపోర్టు ప్రచురింపబడెను. ఆధి సంఖ్యాకులగు సభ్యులు పదునాల్గు వ వత్సరముల వరకు వయఃపరిమితి యుండవలయునని నిర్ణయించిరి. పదునాల్గుసంవత్సరములలోపల జరిగెడి సంగమమునకు స్త్రీ యంగీకార మొసగినను చెల్లదు. పీనలు కోడ్డునందు వయఃపరిమితిని నిర్ణయింపవలెనని వెనుక చట్టమును ప్రవేశ పెట్టినపుడు, దేశమంతయు కలవర పూరితమయ్యెను. ఇప్పుడు ప్రజాభిప్రాయము మారినదనుటకు సందియములేదు. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు ప్రకారము వయోనియమును పర స్త్రీ పురుషులకేగాక, భార్యాభర్తలకుగూడ వర్తించును. ఋతుమతియగులోపల, వివాహము చేయవలయునను విధి ఉత్తరజాతి హిందువులలో నున్నను, గర్భాధానము జరుగుకాలముగూర్చి ఎట్టి విధియు ఆదరణలో లేకున్నది. అందుచే పదునాల్గు సంవత్సరములలోపల, గర్భాధానము జరుగకున్న హిందూసంఘమున నాక్షేపణ కవళ ముండదు. సెలెక్టుకమిటీయందలి పదునార్గురు సభ్యులలోను, ఆర్గురుమాత్రము భిన్నాభిప్రాయమును సూచించిరి. 13 సంవత్సరముల పరిమితి చాలునని, వీరిలో కొందరు సూచించిరి. మఁకొందరు, భార్యాభర్తలు గనివారి విషయమున వయఃపరిమితిని 14 సంవత్సరము లుంచినను, భార్యాభర్తల విషయమున మాత్రము 13 సంవత్సరములుగాని 12 సంవత్సరములుగాని నిర్ణయించుట మంచిదని, భావించిరి. హెయిలీగారు 13 సంవత్సరములనుమాత్రము నిర్ణయింపవలెనని చెలుపుచు, హైందవ సభ్యులకన్నను వెనుదగ్గిరి. 14 స్థానియను గారు హెయిలీగారితో నేకీభవించిరి. భార్యాభర్తల విషయమున, వయస్సును పెంచుట

వలన లాభముండదని, వీరి యుద్దేశ్యము. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, రామయ్యగార్లు వయస్సును పదునాల్గు సంవత్సరములవరకు పెంచుట కిష్టపడినను, వివాహముయినవారి విషయములో మాత్రము వయఃపరిమితిని 12 సంవత్సరములవరకు నిలిపియుంచిన చాలునని అభిప్రాయపడుచున్నారు. మరి యిరువురు, మార్పు అసలే వలదనుచున్నారు. అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయము ప్రస్తుత కాలమున కనుగుణ్యముగ నున్నది. తీవ్రమగుచూర్పును సూచింప కున్నది. అందుచే హైందవ శాసనసభలో 14 సంవత్సరము పరిమితి సంగీకరించెదరని యూహింపవచ్చును. అకాల సంకమమువలన గలుగు నష్టములు వ్యక్తమగుచునే యున్నవి. డాక్టరు గవరుగారి చట్టము పూర్వాచారప్రియుల విశ్వాసముల నయినను భంగపడుపడాలదు.

మూడవ అకాలీజత మూడవ అకాలీజత ఏప్రిలు పదియవ తేదీన జయితోకు జేరునట్లు ఏర్పాటు జేయబడెను. ఈ మారు వేయిమంది అకాలీతో జత బయలుదేర గలదు. రెండవజత సత్యాగ్రహవ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించిండులకు గాంధీమహాత్ముడెతయు సంతసించెను. అకాలీలపయనము సభికారులు నిరోధింపగనే లొంగిపోవుట, అహింసా వ్రతనిష్ఠ కనుకూల మగునన్నదని మహాత్ముని యుద్దేశ్యము. అట్టి సమయములలో నేమాత్రము ప్రతినిరోధము సూచింను, అయ్యది హింసలోనే జేరుచున్నదని, మహాత్ముడు దెలిపివిషయ మమూల్యమయిన దనుటకు సందియములేదు. మతవిధులను నిర్వహించుటకు అకాలీలు నాభారాజ్యమున బ్రవేశించుట మిగుల సమంజసమనియే, మహాత్ముని తలంపు. అకాలీలు తమ విధిని జయప్రదముగ నిర్వహించినందులకు గాంధీ మహాత్ముడు అకాలీల సంతయు గొనియాడుచు న్నాడు. మహాత్మునితో బాటు దేశమంతయు వీరి నభినందింపక మానదు. ఇకముందు గూడ అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించుచో, అకాలీలు తమ గమ్యస్థానము తక్కువ జేరెదరని, మహాత్ముడేశీర్ష్యించుచున్నాడు. అకాలీలు స్వమతరక్షణకొరకు సత్యాగ్రహవ్రతము నవలంబించుచున్నను, హిందూదేశమునకేగాక ప్రపంచమున కంతకును మార్గదర్శకులగుచున్నారు. మహాత్ముని సిద్ధాంతములు ఆచరణ యోగ్యములగు నాగావా యను సందేహమున్నవారికి, అకాలీల ధీరచర్యలు సందియముల నన్నిటిని నివారింపక మానవు. మోటుబలముకన్న, ఆత్మశక్తి అనేక మడుగు ఆధిమని తెలియకపోదు. ఈమారు వెడలెడి జతతో రెండువేలమంది అకాలీలు ఆత్మ యజ్ఞము జేసినవారగుదురు. ఇంకను ఎన్నిజతలయినను ఇటులనే బయల్పడలక మానవు. అకాలీల నిదర్శనముగాంచిన, భారతదేశపు భావిస్థితిగూర్చి అద్భుత ముండనేరదు.

డాక్టరు కిష్టూగారి విడుదల డాక్టరు కిష్టూగారు నిర్బంధ విముక్తులయిరి వినుట కెంతయు సంతసించెదము. కిష్టూగారు మహాత్ముడియ ప్రమాణులయినను, హిందువులపట్ల నేమి, సిక్కులపట్లనేమి సాదరప్రేమను చూపుచున్నారు. అకాలీలకొరకు, వీరు ఆత్మసమర్పణము గావించిరి. దేశనాయకులలో నిట్టివారురుండునపుడు, భావ్యభివృద్ధిగూర్చి విచారించ నవసరములేదు. కిష్టూగారిని సత్వర స్వరాజ్యాభిలాష ఆపహించి యున్నది. వీరు సుప్రసిద్ధులగు వక్తలు. లజపతి రాయగారికి పిమ్మట, పంజాబునందు వీరి కెక్కును

వలకుబడి గలదనుటకు సందియములేదు. వీరిరాక వలన, అకాలీ యుద్యమమునకును అసహాయోద్యమమునకును మిక్కిలి ప్రోత్సాహము గలుగ గలదు. మహాత్ముడియులకు గలిగిన దుఃఖమును నివారించుటకు మహాత్ముడాలీగారికి వీరెంతయు తోడ్పడగలరు. కిష్టూగారితోపాటు మిగిలిన నిర్బంధితులును విడుదల గాకమానరు, సత్యాగ్రహము విజయము గాంచకమానదు.

స్థానిక వార్తలు

రాకపోకలు:— సి. ఎం. శారావతి శివరాత్రి పాడు ఎం. ఎల్. సి. గారు నేటి ఉదయం మదరాసుకెక్కిరి. కెప్టను బాదుస్సెజు, (నెవీ & సీ) పోర్టాఫీసుగాడు నిన్న రాత్రి కాలికు బోయిరి.

సుగుణవిలాససభ:— ఈసభవారు ఆది శారవతి సాయంకాలము 5-30 గ కల్యాణియా బిల్డింగులో రా. సా. పి. నిబంధం ముదలియారు గారిచే నిర్వహించిన "సంగీతాతి పండుగ" లను వాడకమున తమిళభాషలో ప్రదర్శించెదరు.

అగ్నిభయము:— నేడు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంట క్షుణ్ణ మశారావతియన కెదురుకొలువన న్న ఘన ప్రమాదము మెటగడిలో నిన్ను బుకొనగా ప్రేరయించుకొని నీళ్లు పోయెమయిన యెక్కువగాకుండ కార్మికము. పో. మాత్రము వస్త్రా నిప్పొక్కడనో కార్మికపోవుటచేత నీళ్లు నో: పే తిరుచివ్వులపడినట్టెను.

సగరమునందు ప్రారంభోచితవిద్య:— మదరాసు సగరమున బాలికలను, బాలికలను నిర్బంధ ప్రారంభోచితవిద్య కలపు విషయమై యాచారించుటకు రాగల సోమవారము 24 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గంటలకు కార్మిక వడ ప్రత్యేకసమావేశము జరుగను.

ఉపన్యాసము:— వెంబూరు బారత్స సమీపమున నన్న కడవనీధియందు "శ్రీ గణేశ వైద్యమండల పాఠశాల" ఉపన్యాసము, (11-2-24) తుంగభద్రానది రాత్రి 7 గంటలకు శ్రీమత కల్పాభి లక్ష్మణ్యగారివలన "కైకల్యమును" 18-2-24 రాత్రి 7 గంటలకు శ్రీమత, ఉత్పల "పాలమునిగారివలన "ఆంధ్రోప నివర్తన" ఉపన్యాసించెదరు.

రైలుక్రిందబడి మరణించుట:— యుభవారమునా యెర్రకూ (19-2-24) 5 గంటలకు వెంబూరునుండి, నెంబూరు వైపునుబోవుటకు మెన్లోకొనందు బార్నాస్యకాల గు యోయిరి చిక్కిని వెంటనే మరణించెను. కి. అసలయూ మధ్యాహ్నము 1 2. గంటలవరకున్న మరణించిన వోలునండి (మాది: పాశ్చాత్యముగమిపను) కడలింపుటకు బాధ్యులెవ్వరలేకపోయిరి. రైల్వేకంపెనీ యధ్యక్షులవలన, గాంధీజీలవలన కలమును పొలిపెట్టుటకు ప్రయత్నము జరుపునని, మరణించిన స్త్రీని వెలిమిటియు, కల్లి మెడలలవాడు కచ్చిరి. కాశ్చాస్త్రీ, కార్యగమనయ, చీపురు, టై. మి. కిందింపుట మక్రము కచ్చిరియు, చిన్నబానిస, కిడ్నయిస్తుదయను తెలిపవచ్చెదని.

శర్వసోదరులు - ఆంధ్రబాల

గాయకులు

గోకేహాలులో పాటకచేరి రేపు (23వ తేదీ ఆదివారం) సాయంకాలము 4గంటలకు న్యాయమూర్తి హాసరబులు ముత్రా వెంటకునుబ్బారాపు గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రబాలగాయకుల శిశుసో. ల గానభరణి పాడుంలను 4గంటలకు మిగిలినపుడు అధ్యక్షతచేసి గోకేహాలులో న్యాయమూర్తి హాసరబులు ముత్రా ముప్పారాపు గారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగను.

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇవ్వవలయు	చందాలు
9069-5-1	
(అమలాపురము తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముద్వారా)	
దువ్వూరి రామసోమయాజులుగారు	100-0-0
బెలువలి వీరేశంకరంగారు	10-0-0
సిదుగు నూర్యనారాయణగారు	10-0-0
జేశభ ప్రభు	40-0-0
రవణం మల్లయ్యగారు	25-0-0
వేమూరి వైద్యనాథంగారు	20-0-0
చెన్నా సత్యనారాయణగారు	10-0-0
శ్రీ నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు	115-0-0
అయ్య నూర్యనారాయణగారు	10-0-0
వేమూరు, గాంధీభక్తుడు	115-0-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ, బెజవాడ	50-0-0

మొత్తం 9576-5-1

ఇవ్వవలయు	చందాలు
4325-4-9	
డి. వెంకటనాగిరెడ్డిగారు, కోరు, గుంటపల్లి,	
పులివెందుల తాలూకా	100-0-0
కుందుర్తి వెంకటసరస్వతిగారు, పొన్నూరు,	
గుంటూరుజిల్లా	1-0-0
చెన్నా ప్రగడ కృష్ణమూర్తిగారు, పేరుపాలెం	5-0-0
చక్రాంధ్రాన మణిక్యేశ్వరగారు, ముత్యాలపల్లి	1-0-0
పన్నాల సుబ్బరాయశర్మగారు, ,,	1-0-0
కొపవారి వాసయ్యగారు, ,,	1-0-0
అభిమాని ,,	1-0-0
డ. మంగరాజుగారు ,,	0-8-0
చ. నుండరామమూర్తిగారు ,,	0-8-0
కొపవారి వెంకటరత్నంగారు ,,	0-8-0
పాదవాల వెంకన్నగారు ,,	0-8-0
వే. నూర్యనారాయణగారు ,,	0-4-0
ప. ముత్యాలమ్మగారు ,,	0-4-0
(గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముద్వారా)	
తాళ్లూరి రామమూర్తిగారు, పాంచాలవరం	2-0-0
వెనుగొండ వెంకటరత్నంగారు, ఈడుపల్లి	1-0-0
ఒక అభిమాని	1-0-0
అరవల్లిలో తిరువాళ్ల వనూళ్లు	27-0-0
దాసరి రామయ్యగారు	0-8-0
ఒక హిందీ ప్రచారకుడు	0-4-0
ఒక అభిమాని, గుంటూరు	1-0-0
మాదిరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారు, మునిపల్లె	2-0-0
మక్కాపాటి కృష్ణయ్యగారు, చిర్రాపూరు	1-0-0
ప్రభుల కృష్ణమూర్తిగారు, ముట్లూరు	2-0-0

మొత్తం 4475-8-9

మాడుగుల చిన్నప్పడుగారు	0.4-0
మాడుగుల వీరన్నగారు	0.4-0
సాధు సన్యాసప్పడుగారు	0.4-0
సాధు సీతారామన్నగారు	0.2-0
అట్ల పాపారావుగారు	0.2-0
అగ్గిపెల్లి నరసింహులుగారు	0.4-0
దాసరి గురవడుగారు (పంచముడు)	0.2-0
మాడుగుల వీరభద్రదేవీతారామరావుగారు	5-0-0
కోరుకోండ జానకిరామరావుగారు	1-0-0
మాడుగుల సూర్యప్రకాశరావుగారు	6-0-0
పాలిశెట్టి ఫకీరుగారు	0-1-0

24-8-6

పా. వసంతరావు,

కార్యదర్శి.

* * * గుడివాడ

రాజాకమదనవేంకట హనుమంత జగన్నాథరావుగారు	50-0-0
ఎ. కుటుంబ	
కాశీనాథుని వీరమల్లయ్యగారు	5-0-0
1, గు. నిరుత్తిరస్వరాజ్యనిధితాలూకు నిల్వపున్న మొత్తం	20 0-0
తాతి శేని రామయ్యగారు	5-0-0
కాశీనాథుని పానకాల విద్యార్థులు శివరాత్రినాడు } జేసిన వనూలు	1-12-7
కాశీనాథుని అల్లం అయ్యవార్లుగారు	20-0-0
వల్లంపల్లి బ్రహ్మానందంగారు	5-0-0
కోడే గోపాలకృష్ణయ్యగారు	5-0-0
కనకమేడల కోటయ్యగారు	5-0-0
బుద్ధగరపు తురంగేశ్వరరావుగారు	2-0-0
కాశీనాథుని బ్రహ్మయ్యగారు	2-0-0
వల్లంపల్లి మల్లిఖార్జునశాస్త్రిగారు	1-0-0
కనకమేడల రత్నయ్యగారు	1-0-0
ఈశ్వరశెట్టిగారు	0-4-0
కాశీనాథుని సాంబశివరావుగారు	10-0-0
కనకమేడల బ్రహ్మయ్యగారు	1-0-0
వెయ్యేరు	
దుక్కాపాటి ప్రసాదరావుగారు	4-0-0
హనుమర నాగన్నగారు	115-0-0
ముదురేపల్లి	
వెయ్యేటి గోపాలయ్యగారు	5-0-0
పల్లవోలు గంగయ్యగారు	5-0-0
వెదిబోయిన చినసుబ్బయ్యగారు	5-0-0
కాశీనాథుని	10-0-0
గారపాటి అన్నయ్యగారు	15-0-0
చింతపల్లి నాగయ్యగారు	10-0-0

మొ. రు. 804-0-7

మరాఠీ-ఈ మొత్తము తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు

అధ్యక్షుల నిర్ణయమునది.
బందరు } చె. వేం. నరసింహము,
16-8-24, కార్యదర్శి.

* * * గుంటూరు జిల్లా

జరిపాకు ప్రకటించిన మొత్తము	567-13-0
సోతా ప్రగడ వెంకట శ్రీనివాసరావుగారు	1-0-0
యడవల్లి హనుమంతరావుగారు	1-0-0
స్వామి నరసింహస్వామిగారు	0-8-0
స్వామి రామచంద్రరావుగారు	1-0-0
నాటి రామకృష్ణరావుగారు	1-0-0
ఒక అభిమాని (వే. కో)	5-0-0
ఒక అభిమాని (కం. నూ)	2-0-0
ఒక అభిమాని (నం. నా)	0-8-0
మండా సీతారామమూర్తిగారు	0-4-0
దామెర్ల వీరప్రతాపగారు	2-0-0
దామెర్ల సీతారామరావుగారు	1-0-0
గంపా గురునాథరావుగారు	1-0-0
(For Jesus Sake) ప్రభువగు విశ్వక్రీస్తుకొరకు	10-0-0
శ్రీపతి దామెర్ల శ్రీమరాంబగారు	6-0-0

600-1-0

దిగుమర్తి వెంకట్రామస్వామి,

కార్యదర్శి.

పూజానిధి చందాలు

బొంబాయి కో. మారుగ్రామ కాంగ్రెసు సంఘము

వడిగి యోరన్నగారు	0.4-0
మలిపెట్టి చిన్న వెంకన్నగారు	0.2-0
వైటూరు వీరభద్రయ్యగారు	0.4-0
వైటూరు నూర్యనారాయణగారు	0.2-0
మాడుగుల కూర్మయ్యగారు	0.2-0
వడిగి అప్పారావుగారు	0.4-0
దుంపా నూరప్పడుగారు	0.4-0
తిగుటి శీతారామస్వామిగారు	0.6-0
తిగుటి వెంకటరమణగారు	0.8-0
అల్లంశెట్టి చిన్నప్పడుగారు	0.2-0
కోరుకోండ వీరభద్రస్వామిగారు	0.8-0
బందారు రామరావుగారు	0.4-0
పాలిశెట్టి వెంకటేశ్వర్లుగారు	0.2-0
బత్తుం జయ్యరగారు	1-0-0
పాలిశెట్టి చిదంబరయ్యగారు	0.4-0
కోరుకోండ వెంకన్నగారు	0.2-0
కోరుకోండ గణపతి గారు	0.4-0
పాలిశెట్టి నారాయణరావుగారు	0.4-0
వడిగి వెంకట నూర్యనారాయణగారు	1-0-0
అల్లంశెట్టి వెంకయ్యగారు	0.4-0
అల్లంశెట్టి శీతారామస్వామిగారు	0.2-0
అల్లంశెట్టి సాంబన్నగారు	0.2-0
బొంబాయి కో. మారుగ్రామ	0.2-0

పొడిలాపు గురప్పగారు	0.2-0
జలిపెట్టి కన్నప్పడుగారు	0.4-0
మాడుగుల అప్పన్నగారు	0.4-0
కోరుకోండ వీరభద్రుడుగారు	0.2-0
జలిపెట్టి బుచ్చయ్యగారు	0.4-0
మాడుగుల శీతన్నగారు	0.2-0
మాడుగుల కన్నయ్యగారు	0.2-0
పాలిశెట్టి దక్షిణామూర్తిగారు	0.4-0
కోరుకోండ నూరప్పడుగారు	0.2-0
గుంటూరు వెంకటప్పడుగారు	0-8-0
సాధు లక్ష్మప్పడుగారు	0-2-0
మాడుగుల నూరప్పడుగారు	0-2-0
మాడుగుల మల్లికార్జునగారు	0-8-0
కోరుకోండ రామమూర్తిగారు	0-2-0
చందురు నూర్యంగారు	0-4-0
అల్లంశెట్టి బుచ్చప్పడుగారు	0-2-0
అల్లంశెట్టి శీతారామస్వామిగారు	0-2-0
అల్లంశెట్టి మణినాగయ్యగారు	0-2-0
బొంబాయి జగన్నాథంగారు	0-2-0
దుబావుల నూర్యనారాయణగారు	0-2-0
చందురు నూరప్పడుగారు	0-2-0
దుంపా వెంకన్నగారు	0-2-0
దుంపా పాపారావుగారు	0-4-0
మాడుగుల లక్ష్మప్పడుగారు	0-2-0
దుబ్బా శివప్పగారు	0-2-0

ఇంద్రియాత్ విజ్ఞానములను బంధించును త్యక్తా ప్రశక్త్యా
ములను జేసి ఎర్పాటు గావించక తెనని కస్యర్థి గాదు తోలి.

సర్. మాల్ కాం హైలీగారిని

ప్రశంసించుట

హైందవ కాసనసభా సభ్యులలో 9 గురు
యూరపియనులు విం దొనర్చుట

7 గురు ఉపసభ్యులను

ధర్మి, మార్చి 21:— సర్ మాల్ కాం హైలీగారి గౌరవ కాసనసభా సభ్యులకు 9 గురు యూరపియనులు ఒకటి నోటిఫికేషన్. ఆ సమయమున హైలీగారు రాజకీయజీవితమును వదిలివేయుచు, వక్తృత్వమును, పార్లమెంటు సభ్యత్వమును చక్కగ గుర్తింపజేయుచు 7 గురు ఉపసభ్యులను హైలీగారికి ప్రోత్సహించిరి. ఈమధ్యన 106 గురు అభ్యర్థింపబడిరి. సభలో ఉపసభ్యుల ప్రభుత్వమును, స్టేట్స్ మెన్టును, హైందవ కాసనసభా సభ్యులను కొంతమంది బాధించుచు వారును కూడ బిచ్చియించిరి.

అభ్యర్థులు

అభ్యర్థిత పరీక్షించిన సర్ కాంపుటెం రోమ్మగారు, హిందూజాతి చరిత్రలో యాదవరాజులను గురించి వ్రాయు అభ్యాయమునను ప్రాముఖ్యత పొంది ఒకటి రెండు పేజులలో హైలీగారి కాదు మొకటియై యుండునని చెప్పెను. (చవట్టు) ఇట్టి ప్రకటన స్వాభావికమని మనోహర్మయ సర్ మాల్ కాం హైలీగారికి కలదనియు, భారతీయు లీయకాశమున కీర్తిని వికారరూపమున గాల్గిన సంస్కరణములను సాకారముగ అవనిగా జేయుననియు చెప్పెను.

రాలీన్ సను క్రభువు

నీటిపైలెటుల కనబడుచున్న తుపానువచ్చినని భేదమున క్షురలేదు. సర్ మాల్ కాం హైలీగారికి ఒక కాంతి అగా నున్నప్పుడు ఒక నురక్షిరముగా అడ్డంకి చేసెను. రాలీన్ కనుకభ్రమ చెప్పెను. (చవట్టు) తనయొక్క మనోనిశ్చయముతోను సాసభాలోను హైలీగారు పంజాబు గవర్నరుగా నుండి జయమును పొందుదురని తాను నమ్ముచునని చెప్పెను.

హైలీగారి జవాబు

సర్ మాల్ కాం హైలీగారు జవాబు చెప్పెను 1917 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నీ ధాంకితమును పర్యవేక్షించి అంగీకరించు తేదీ చెప్పెను. కాని, సంస్కరణములు ప్రారంభించిన మొదటి రెండు సంవత్సరములలో పాస్యకృత్య సంస్థల నడ్డగించు ఒక యుద్ధమునకు పాల్పడినట్లు చెప్పెను. అందును అట్టి క్లిష్ట లోయికి చేరి విషయములను భేదపడదలసి వచ్చినను, అంగీకరములైత్యులనుండి పొందజేయవలసిన అక్రమ మార్గములను బడతడ కాపాడలేక. మరియు ఒక్కమాటగా హిందూజాతిను కల్పిస్తే నాసంగుటకు నిరాకరింపవలెను. అంగీకరములు ప్రేమించి అనుభవించు నట్టి స్వార్థోక్త్యమును హిందూజాతికి నుకొచ్చుటకు కూడ కనుపించుచు ఉంది. అని హైలీగారు చెప్పిరి. (చాల వేపు చవట్టు) రెండవ కాసనసభలో కొంత ద్వేషభావము కనబడినను భావకాలమును గురించి నిరాకరణ లేదనియు తాను బోధించుట తనకు వచ్చెట్లుటకు వక్తృత్వము వండితులను లేవని హైలీగారు చెప్పిరి. (తిరిగి చాలవేపు చవట్టు)

అంతర్గతము మధ్యనుగాన ప్రశంసలో పాల్గొని, రాజకీయమును గురించి మాట్లాడుట కీయ మునోకెన. తాను కాంతిపురుషుడ ననియును కాంతియే కోరుచునని ననియును, కాంతిలేనప్పుడు మౌనము యుద్ధము కావలసినప్పు ననియును వీరు చెప్పిరి. (వేపు)

సర్ ధేంద్రులక్ష్మి వైటుగారు హైందవ కాసనసభా సభ్యులకు కృత్యమును కష్టమును కదనియు, సర్ విలియం ఎన్. సెంటు సర్ మాల్ కాం హైలీగారి కనుగొని నిర్మించినవిధము చూచిన పిమ్మట హిందూజాతిను స్వపరిపాలనము వచ్చినపుడు గడచిన కాలము సంవత్సరముల నుండి కాంతియుగా నున్నట్లుచెటి కాంతి హైందవ కాసనసభా సభ్యులకును కనుగొనవలెనని తాను కోరుచున్నానని చెప్పిరి.

సర్ జి.ఎ.బాచా, సర్ కె.పి.మి అయ్యగారు, నిరంకుశాధికారము జేయునందు సర్ మాల్ కాం హైలీగారికి వక్తృత్వము పార్లమెంటు మనుజుడును సర్పరుడును యెట్లు భట్టరగి నానని అభ్యర్థించుచుంటి మని చెప్పిరి. ఈమధ్య అన్నియు అతనితో జన్మించినవే యెందువలయును. సర్ మాల్ కాం హైలీగారిని ప్రశంసించుటకు భారతీయులకు గూడ అవకాశ మొసంగిండుటకు యూరపియను సభ్యులకు కాదు తరచునూ అన్నింటి.

సర్ హుస్సేన్ ఖాన్ గారు కూడ మాట్లాడిరి. (అ. పి.)

స్త్రీలయ క్షవయస్సు చట్టము

ఉపసంఘమువారి నివేదిక

“మతవిషయిక అభ్యంతరములులేవు”

ధర్మి:—డాక్టరు కౌరుగారు కన్యకల యుక్తవయస్సు నిర్ణయించుటకు, భారత కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన చట్టమును గురించి విచారించుట. కేంద్రపరిషత్ కాసనసభా సభ్యులు మువారి నివేదికము ప్రకటింపబడెను. ఈసంఘములోని 16 గురు సభ్యులలో నార్దురు సభ్యులు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల చెలిసిరి. ఆ నివేదికయు దీక్షించి విషయము గలవు.

“ఈ చట్టమును కాసనసభా సభ్యులను, పూర్వ చారములను గాని, మతవిషయములను గాని యుల్లంఘింపవల సినప్పుడు యను విషయములు విచారించితిమి. భార్య యావ్వ న దళను ప్రాప్తించినంతనే వివాహము నాచరణలోనికి దేవలెన ను నభిప్రాయము కొన్ని ప్రదేశములం దింకను వ్యాపించియున్నది. కాని ఈ యభిప్రాయము త్వరితముగ అదృశ్యమగుచున్న దనియు, ఈయనియనుచు ననుసరించుటకంటె, ఉల్లంఘించుట యే యెక్కువగా జరుగుచున్నదనియు మేమునుగొంటిమి భార్య యావ్వనమును ప్రాప్తించుననే పునస్సంధానముజరుగియెడల నది మతవిషయముల ప్రకారము దోషముగ పరిగణించబడదన విషయమునుగూడ మేము స్థిరపరుచుకొంటిమి. అందుచే నీచట్టమున కట్టి అభ్యంతరములను లేవని మేమభిప్రాయ పడుచున్నాము. కాని, మానివేదికవైనను, మాచేసవరింపబడిన బిల్లువైనను ప్రభాభిప్రాయమును గనుగొనునంతవరకు, ఈబిల్లువై చర్యను నిలిపి యుంచవలెనని గోరుచున్నాము.

యుక్తవయస్సు నిర్ణయమున భేదాభిప్రాయము

బిల్లులో రెండవక్లాజును మేము జాగ్రత్తగా విచారించి తిమి. మూలో కొలదిమందిమాత్రము, ఈవిషయమున చాలజాగ్రత్తగా ముందుకు జనవలెననియు, వివాహితుల సందర్భమున, అలివాహితుల సందర్భమునగూడ స్త్రీల యుక్తవయస్సును 18 వత్సరములగునిర్ణయించవలెననియునభిప్రాయపడుచున్నాము. మరికొందరుసంఖ్యాకులు, యుక్తవయస్సును అలివాహితుల సందర్భమున 14 సం॥లగు నిర్ణయించవలెననియు, వివాహితుల సందర్భమునమాత్ర మివిషయమును 18 వత్సరములగు నియమించుట లేక 12 వత్సరములగు సేవదలికేయుటో జేయవలెనని యెంచుచున్నారు. కాని మూలో సభిక సంఖ్యాకులు బిల్లులో గావింపబడిన నిర్ణయమునే అంగీకరించుచున్నాము. అందుచే 22 వ క్లాజులో

సెక్యుల మార్పులను చేర్చలేదు.

శిక్షలు

వివాహితుల సందర్భమున యుక్తవయస్సు 18 వత్సరము లుగ నిర్ణయించవలెనని గోరినవారు, వారి యభిప్రాయము సెగ్గి నయెడల, బిల్లులోని శిక్షలలో మార్పును గోరెనువారు గారు వివాహితుల సందర్భమునను, అలివాహితుల సందర్భమునను గూడ యుక్తవయస్సును 14 వత్సరములగు నిర్ణయించునెడల, ఈ నిరంధనను భంగమొనర్చిన వివాహితుల సందర్భమున మాత్రము గర్హితమొక్క పరిమితిని తగ్గింపవలెనని మేమందర మును ఏకగ్రీవముగ నెంచుచున్నాము. భార్య 12.14 సం॥ వ యస్సుల నున్నప్పుడే ఈ తగ్గింపులైంపవలెను. ఇట్టివారి సందర్భమున రెండువత్సరముల శిక్ష లేక జరిమానా లేక రెంటిని జరింపవచ్చును. ఇంకొకరుగాను వి. పి. సి. 378 సెక్షనునందును, 1898 సం. క్రి. ప్రా. కోడు 2వ పేడ్యులు 2,4 క్లాజులందు అవసరమగు మార్పుల నొనర్చుట కీబిల్లులో నూచలకొనర్చితిమి. ట్టు (సంతకములు)డబ్బు. ఎం. హెయిలీ జె. ప్లానియను, కర్నూలిచ్చే, ఎం. రామచంద్రరావు, ఎం.ఎన్.జిన్నా, గులాబ్ సింగు ఎన్. ఎం. జోషి, మహమ్మదు యాకూబ్, మదనమోహన ముఖ్యవా, కె. రామఅయ్యంగారు, వి. ఎన్. ముతులిక్, వి. సి. ఆల్లెను, బిషిన్ చంద్రపాలు, డార్మెలిండ్స్, ఎన్. సి. గో షా.”

అల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము

ప్రత్యేకాభిప్రాయముల చెలిపిన ఆర్డులో, సర్ మా. హెయిలీ గారు యుక్తవయస్సును 18 సం॥ వరకు మాత్రమే హెచ్చించ వలెననిగోరి. సర్. హెన్రీ స్ట్రానియంగారు, సర్. మా. హెయిలీగారి యభిప్రాయమును బలపరచుచు వివాహితుల సందర్భమున నది యంత యుగయోగకరముగ నుండదని సంతకమును చెలిపెను. పండిత ముఖ్యవా, రామ అయ్యంగారు 14

వత్సరముల నిర్ణయము సంగీకరించెదరు గాన వివాహితుల నియమనహాయించవలెననియు, వారి సందర్భమున నీ వయస్సునిర్ణయమును 12 వత్సరములగు సే యుంచవలెననియు దలంచిరి. వి. ఎన్. ముతులిక్ ఎన్. సి. గోషాగారు ప్రస్తుత కాసనమున నెట్టి మార్పు నును అంగీకరించుటలేదు.

గాంధీమాసము

అంధ్రజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకు
సర్దుకలరు

గాంధీమాసం అయిపోయినది. మన నిర్మాణకార్యక్రమము మూత్రము పూర్తి కాలేదు. పూర్తి అగుటకు చాలాదినములు పట్టుననుటకు సందియములేదు అంధ్రరాష్ట్రమున ఢిల్లీవరుసల మొదలు రాష్ట్ర దేశారాధకులను నియమించి నెల ౧ కి షుమారు 5000 అరువేల తూపాయిలు ఖర్చుపెట్టుచున్నాము మహాత్మా గాంధీపూజానిధి ఖజానాకై ప్రతి జిల్లా సంఘమునకును రసీదు పుస్తకములు పంపబడినవి. ప్రతి జిల్లాలోను ఖద్దరుబొర్డు కేర్నాటు చేసి ఖద్దరుత్పత్తివ్యాపకము నిమిత్తము జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములకు రుణము లెవ్వబడినవి. అంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు చేసిన ఏర్పాట్లు ఎంతవరకు జయప్రదమగుతున్నది తరుచుగా తెలిసికొనుట బహు అవసరము. ఇనవర నెల మొదలు ఫిబ్రవరి ౧౭ వ తేదీవరకును ఢిల్లీవర ౧౮ వ తేదీ మొదలు మార్చి నెల ౧౮ తేదీ వరకును ప్రతిజిల్లాలోను (౧) ఎంతమంది కాంగ్రెసు సభ్యులగు చేరినారు? (2) ఎన్ని గ్రామములలో కాంగ్రెసు సంఘములు పెట్టబడినవి? (3) ఎంత కిమ్యుతుగల ఖద్దరుమ్మబడినది. (౪) ప్రత్యేక తెలకునిధి జనరల్ తెలకునిధి ఎంత వసూలు అయినది. ఎంత వాగ్దానమైనది (5) ఎన్ని పంచమ పల్లెలను కాంగ్రెసు ప్రచార కులు దర్శించినారు. ఈ సంగతులను తెలుపుచు వేటనే జవాబులు వ్రాయవలెనని జిల్లా కాంగ్రెసుకార్యదర్శులందరిని కోరు చున్నాను. ఇంతటినుంచి ప్రతివారమును వై విషయములను తెలుపుచు జిల్లాసంఘకార్యదర్శులు తప్పక నివేదికములనుపంప వలెనని కూడ కోరుచున్నాను.

సభ్యులలో స్త్రీలు, ముసల్యాలు, పంచములు, క్రైస్తవులు ఎంతమంది చేరినది తాపలు వ్రాయవలెను.

తెజనాడ } అమృతదేవర కాళేశ్వరరావు
20-3-౧౯౨౪ } కార్యదర్శి
అంధ్ర రాష్ట్ర బాధియోపసంఘ కార్యస్థాన

భారతచిత్రకళాప్రదర్శనము

నేడు సాయంత్రము 4-30 గంటలకు
కాకినాడలో ప్రారంభ మగును

నేడు (22 వ తేది) సాయంత్రము 4-80 గంటలకు కాకినాడలో పితాపురంరాజాగారి భవనమున భారతచిత్రకళా ప్రదర్శనము ప్రారంభమగును. ఈ ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుటకు అంగీకరించిన డాక్టరు కజియ్యగారు మదరాసు మొయిలులో నేడు కాకినాడకువచ్చిరి. డాక్టరుపైల్లా కార్యరీసుక్కు, ఎన్. మృదాలిని, చటోపాధ్యాయ, (వీరబ్రహ్మశ్రీలు) ఎ రీ ద్రవాధ చటోపాధ్యాయగారును ముంబైనుండి చిత్రకళావిదులు అను అభ్యాసకులను గూడ వచ్చిరి. (తెలిపాద్ర)

గోదావరీమండల రాజీకీయసభ

అలమూరులో మేనెల మొదటివారమున జరుగును

గోదావరీమండల రాజీకీయసభ రామచంద్రపురము తాలూకా అలమూరులో మేనెల మొదటివారమున జరుగను. ఈసభ కార్యక్రమ కమిటీయందు డాక్టరు వరదరాజులు నాయకు గారు నెలంద జతో సంగీకరించిరి. కన్యాసంఘమువారు భవనమునను బాంధ్యమున్నాడు. ఖద్దరు ప్రదర్శననుగూడ జరుపుటకు ఖద్దరు బొర్డు నేర్పించిరి. 101 మంది కలంకీతులుగల గల కలంకీతు దళము నేర్పరుచుటకు సన్యాససంఘమువారు శ్రీయంత ఎర్ర మిల్లి కర్నూకాశ్రీ గారిని కోరిరి” అని సన్యాససంఘకార్యదర్శి శ్రీయంత ఎర్రమీనా తేలర కర్మకార్యముగారు మాట తంది జార్జి ఎంకిరి.

ధర్మి

20 మార్చి:—కాటాంకు పోలీసులను తుపానులు ఫిరంగులు వుండుచును సామానులు యిదివరకు బొంబాయిలో నిలువజేయబడినవి. యిప్పుడు కాలూలు గొంపోవకుటకు సార్వభౌముని క్రభ్యక్త్యము అనన్య యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ధర్మి కచ్చియన్న కలనల్ హుస్సేను అను బిటిషుయిది కేటిరాత్రి అఫ్ గససానమునకు పోవుచు. (అ. పి.)

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపాలిటీ

చైర్మనుగారు రాజీనామా నివృత్తి

మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరు టాకూజీరావుగారి

ప్రత్యుత్తరము

చైర్మను లేఖ

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ సభకు మార్చి 1:- నే నిమిషముల కముగ చెప్పిన కడపటి రాజీనామా నివృత్తియైనది. అట్లు చేయుచు అందులకు కారణములను గ్రంథము చేయగోరుచున్నాను.

ఒట్లు ప్రత్యుత్తరము కడపటి యిచ్చునన్న చట్టముల కనుకూలముగ లేదు. ఎన్నికల చట్టములను యిదివరకున్న మానేజరు గారు యొప్పటికప్పుడు సరియైనట్లు చేయుచు సిద్ధముగ నుంచుకొనడము, మ్యూనిసిపల్ అఫీసరులకు సభలో తప్పుదారి పోయియుండు విచారమున విషయము.

సరైన విధానమును ప్రకటించుటకు టాకూజీరావు గారు బుద్ధిపూర్వకముగ అనూహితో ప్రకటించినవధన పో తుముగ నైనను తప్పుకొని దీసిరి. అయిన తనచర్యనే అవకాశముగ గ్రహించి పనిచేయుట తోచినది. ఈ విషయమును గ్రంథము చేయగోరుచున్నాను. అయిన ఎత్తైన పిటిషను బెజ్జినందువలన నేను రాజీనామా నివృత్తిలేదు ఎన్నికలందు అయిన చర్యయు, అయినపోటీ అభ్యర్థిగ కాకపోవుటయు, మరియొక అభ్యర్థి అంగీకరించుటయు, సరిగా యెన్నికలు జరుగుటయు, ఇతర మ్యూనిసిపాలిటీలలో యిప్పుడు జరుగుచున్న విధానమును బట్టియు జూచిన అయిన పిటిషను సులభముగ నే కొట్టివేయుటను. మొదటిసారి చైర్మను నెన్నుకొనినపుడు జరిగిన విధానమును గూర్చి అవకాశములు నిండుల కాక పించుట మాత్రము నేను సమ్యక్తి. పను. జాచివయ్యమై అనుమాన మెవరికి నుండరాదు. ఇప్పుడు యెన్నుకొన్నవారికి యీ అక్షేపము నిరాధారములను స్వల్పములని దెలియజేయును.

కావునాయా రాజీనామాను క్విట్ గా సంగీకరింప వలయునని కోరుచున్నాను.

(సం) ఎం. పి. రంగప్ప,

16-2-24.

టాకూజీరావుగారి ప్రత్యుత్తరము

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ సభకు మార్చి 1:-

అయ్యలారా,

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ చైర్మను ఎం. పి. రంగప్పగారు తమ యొద్దొక్కముసలి రాజీనామానిచ్చుచు దెలిపిన విషయములను సభవారికి దెలుపగోరుచున్నాను.

ఇప్పటికైనను ఎం. పి. రంగప్పగారు, వోట్లు ప్రత్యుత్తరము కడపటి యొప్పటికప్పుడు సమ్యక్ముగ లేదని గుర్తించినందులకు నంతోచుచున్నది. ఎత్తైన పిటిషను సరియైనందుకు విచారమును దెలుపిచ్చుచు యెన్నికలలో ఎదుగురించిన తప్పు విధానమునకును, దానివలన గల్గిన అసక్త్యభ్యుత్తములకును అయిన విచారమును దెలుపలేదు. సంస్కరించిన నిబంధనలు 1922 లో ప్రకటించబడి యుంటున్నవని. అప్పుడు, ఆ ఎత్తైన మ్యూనిసిపల్ మ్యూనిసిపల్ అఫీసు వనిలో లేదు. కావున ఆ చట్టములను సరిచేయవలయును అయిన బాధ్యుడుగా దనియే నానమ్మకము. మ్యూనిసిపల్ పరిపాలనమునకు నిర్వహించు అధికారిని యనవలెనుగాని అప్పుడు మ్యూనిసిపల్ అఫీసు యొక్కమానేజరు నన నక్కరలేదు.

నేను సరైనవిధానమును ప్రకటించ లేదనియు, అందుకు అనూహ కారణమునియు ఎం. రంగప్పగారు నేరమును నానై మోపుచున్నారు. నాసోదరుడు జే. నాగజీరావుగారు కౌన్సిలరులలో నీయనసంబంధవిధానము తప్పుని చెప్పుచున్న సంగతి సభవారందరకును తోచును. తమనుగూడ దెలియును. మేము జెప్పిన మీదటనే కొందరు కౌన్సిలరులు మాజీ, బాబయ్య, వెంకటసుబ్బయ్యగారితో మాన్యునువారు సభజరుగుటకు ముందు అప్పుడే మ్యూనిసిపల్ గారినిచ్చి చైర్మనుగారినిచ్చి, ఈ విషయమై యానుభవజ్ఞులైన చట్టములేమైనకలవా యని యెదుగగా, తొమ్మిది ను లేదనియు, మీటింగులో చదివిన చట్టములే కొత్త వనియు దెలిసిరి. రంగప్పగారును వారి యనుచరులను చట్టములు దెలియకున్న దెలియవని యొప్పుకొనుట పరువులేకవచ్చునని తలచితి కాబోలును. ఇతరులమాటచెప్పిన పెదచెవిని, బెట్టి అసభలో గెన్నికలనుగా నిచ్చిరి. నేను నా అక్షేపము ప్రాతిపదిక

మీరే సభ్యులుగను బంపితిని. అయిన దాని సంగీకరించుటయే దెలిసెను. ఇదివరకును సంగీకరించుటకు తిలుండనే విషయము అన్నియును చాచి యుంచి రాజీనామా లేఖలో లేని పోని నిందలను మోపుట తోచినది. ఆ సంగతి ప్రకటించి అయిన యొక్క కార్యములను గాదని యొక్కద కొట్టివేయుతో అత ధయముతో ఎం. పి. రంగప్పగారు రాజీనామా నిచ్చిరి నేను అయినను యితరులకును గూడ దెలుపగోరుచున్నాను. ఈ లోపల వ్యవధిగా ఇంజక్షను పచ్చి, ఉద్యోగమునందు లేకుండ చేసెదరమో యను ధయము గూడ అయినను గల్గును.

నేను ఎన్నికలలో పోటీనధ్యర్థిగ లేకుండియె యీకప్పు విధానమును బయటపెట్టినపుడు నాచిత్తమిదెలియగలను. ఈ సందర్భమున కొద్దికప్పుకుండనే నా అక్షేపమునకునే దెలిపితిని. ఎం. పి. రంగప్పగారికి తన యొక్క కార్యములను గాదని తెలిసియు, ఒకసారి యువకుండే, మరి యొక ప్రత్యుత్తరము మేముయు లేక పోవుట చేత జిల్లా జడ్జి కొట్టివేయు నను ధయముతో రాజీనామాను తుదికిచ్చెను. అయినవిషయమున బెట్టి అనుమానముగాని పడ నక్కరలేదని గాని చిత్తమిదేమిట్లుగాని సమ్యక్తమని కొందరు ఎన్నికలుకాగానే రాజీనామా నిచ్చియుండవలసింది. పోని అయినచై దాదామొగ్గుకలెన పిదప వారమునకు చాటుకేయింతువు పూర్వమైన రాజీనామా నిచ్చియుండవలసింది. అయినకావలెనియ్యారకుండను. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు గూడ కౌన్సిలరులను పిటిషనునై చూపకుండగా నేను జిల్లాకోర్టులో దావాగవలసి వచ్చెను.

అద్దేమేమో స్పష్టముగ దెలియుచున్నది. నన్ను అనవగరముగ యిచ్చుచున్నావని అట్లు ను జేయ కోరెను. నేను దానినింగగ అట్లుచేయజేయ. కాని నేను ముఖ్యముగ ఆక్షేపము దెలుపగోరుచున్నాను మేముగా అయినయు అయిన అనునామును యిచ్చివ్యవహారము లక్షకములలో యిచ్చుచు వచ్చియున్నామనియు నిష్కర్షణముగ వ్యవహారము చేయుచుండును. అయినగాని మరెవరుగాని యిచ్చి దుష్కర్మములను జేసినపుడు అభ్యుత్తలను సభవారు అంగీకరింపవలసి నను గోరుచున్నాను.

యెం. పి. రంగప్పగారి విషయమున యేమియును అనుమానపడ నక్కరలేదో, కారెంక న్యాయవంతులలో వ్యక్తపాత బుద్ధితో యెట్లు యిచ్చి సంకల్పముల నుండియు మ్యూనిసిపల్ సభ పరిపాలనను జరుపుచుండేరా తాడిపత్రి పౌరులకును యిదియెట్లు గూడ దెలియును. ఈ విషయమై నే నెక్కువగ జెప్పనక్కరలేదు న్యాయాన్యాయములను ప్రకటింపవలయును!

ఒట్లు మీ విధేయుడు,

(సం) జే. టాకూజీరావు,

19-2-24 మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరు.

బెయిల్ స్మారకనిధి

పాట్నా, మార్చి 19:- గో. చాన్సులరు బెయిల్ నిధి ధర్మకర్తల పాట్నా విశ్వవిద్యాలయం బెయిల్ నిధి 36 నెలలపాటు ల సులభముగా యిచ్చియున్నాడు. దీనిలో 50 శేష ప్రభుత్వమునుండియు తీర్చిది విన్నపములను చేయుచున్నది. ప్రజలకు పాత యోగమునట్లు బెయిల్ స్మారకనిధి స్థాపించుటయే యిచ్చియున్నామో పోదినని పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చియున్నామని (ఆ. ప్రె)

సివిల్ బిస్సెసు కమిటీ

అల్లాబాదు, మార్చి 20:- దాక్టరు అగ్రాల్ నా త్వముచేస్తున్నావని జానియరు సభ్యులకు సీనియరు సభ్యులనుండి యెట్టి ప్రోత్సాహమును కలుగుటలేదని చెప్పెను. కొద్దిలోనుండే బంధువులకును గుమాస్తాలకును ప్రతిపది పార్టీ లేదనిచ్చి వలెనని చెప్పెను.

వారులైబరీ తెలుపుచున్నటువంటి పీకావరు వాణిజ్య విషయములకు సంబంధించిన నేరములు క్రిందికోర్టులో సుప్రీమ్ కరెన్సుగా పరిష్కరించబడుట లేదనియు; కామ్యూరు మొదల గువర్నక ప్రకటనలలో శ్రేష్ఠ జడ్జిలను నియోగింప వలెననియు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె)

రక్షకమంత్రి

లండన్, మార్చి 20:- అభ్యుత్తర లైన్ కాన్ఫ్రీపుగానే సంరక్షకమంత్రి వదలి నిర్వహించుచున్నారట.

సర్ వాల్టరు కాంగ్రిపుగానే సార్వభౌమునికి అంగరక్షకుడుగ నియోగింపబడెను.

బమ్మెరపోతరాజుగారిచిత్తరువు

ఈచిత్తరువునందు పోతరాజుగారు వర్ణననాసీతుడై తాళపత్రగ్రంథములను కొన్నిటిని ఒక చిన్నపీటపై నుంచుకొని కూర్చుండియున్నారని, దుఃఖార్తయైన కారణా చేచేలాంచలముల కన్నుల కడుగుచు విశ్రాంతియై ఆగోపితమగుటయై పాదేశ్వరింజెట్టును వెంటనే పోతరాజుగారు లేచి నిలువబడి నట్లును చిత్రింపబడినది. ఈచిత్తరముక్రింద వ్రాయబడిన "కాటుక కంటిని... చూపుచున్నా" అనుపద్యమును బట్టి చూడ భక్త్యులాలను లగు నిరం. పులకు వలె పోతరాజుగారు గట్టడ తనగ్రంథములను మానవుల కంటికినా జేయునమో యని కరుణాసమునిరాజీ కన్నీరు గార్యముడై తాటిపాపమున కొడిగట్టువాడను గానని యోచార్యు చందము స్ఫూరించుచున్నది. పోతరాజు నయ్యరి సహజ ప్రవృత్తితో విరాజితమై దర్శనీయముగ నున్నది. ఆరు తరువాతులూ, తెల్లని జన్మిదము, హస్తములమున తాళగ్రంథము, మోకాళ్లవరకు చుంగులువారకట్టిన కటికస్త్రము, లలాటమున త్రిపుండ్రములు, నెరవిన బరహిష్టము, కలైరమీసము, ప్రపుల్లలేజోవిరాజితమగు శైరములు ఒప్పార పాట్లను బక్కపడచగనుండునటుల యీ చిత్తరముగల్గియు చిత్రింపబడినది.

మూమునందొక వర్ణనయ్యున్నది. తెల్లని బెండా ఎగురుచుండెను. దానికి దిగున పోతరాజులు శిఖరము గోచరించుచుండెను. వానికివలగ్రామ పరిసరమున సేను, అంతకు కొంత చేరువను సాగుబడిభూమి, నాగలిలాగు చున్నయెడలెద, నేలనుంచబడిన మరియొక నాగలి దానిచెంత వచ్చి నేయుచున్నయొక వృక్షభరాజముగూడ నిందు చిత్రింపబడినది. పోతరాజు నకు వెంకటాద్రిగమన కనుబడియు కనుబడియైనట్లు కల్పయెల్లగలదు.

ఈ చిత్తరపును బడయగోరువారు 62 ఆక్టోబరున వీధి, నార్టి బ్రెన్, చెన్నపురిలో నున్న మాదరసుఅర్బన్ మ్యూనిసిపాలిటీ ప్రాసికినవలయును. నెల 1-0-0.

ఆరోగ్య ప్రదర్శనము

రంగూను, మార్చి 20:- రంగూను జూబిలీహాలులో యీశ్వర కమిటీ గవర్నరుచే రెవరబడినది. అట్లుచేయుచు ఆరోగ్యశాస్త్రము చాల ముఖ్యమైనదనియు, అందెంత పనినను చేయవచ్చుననియును గతర్నరు చెప్పెను. రాష్ట్రముయొక్క అభివృద్ధిని కోరువారందరను యీనాటికి నేరలో పాల్గొనవలెనని గవర్నరు సలహా చెప్పెను.

శిశుపదర్శన సదుపాయము నిర్మింపింప బహుమానములు పునునై జే. నిన్న జెప్పినట్లు 20 కాకు.

సానాటరంగీకరించిన ప్రెంచి ఆర్థికవట్టమును ఆర్థిక సంఘమువారు కొంచెము మార్పుగావించిరి.

ప్రెంచివర్తకము అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఎగురుతులు దిగురుతులు పెచ్చినవి. నితటింపై విస్తారముగనున్నది.

మొన్నను ఈత్ర వర్తకము ప్రభుత్వమువారిచే విడుదల చేయబడిన కాపీరు పీతగాను కామన్సుభ్యలో తనస్థానము వలంకించిరి. మురితవర్తకమువారును వారి యనుచరులను వార్షిక సలను గావించిరి.

"Apexior" Boiler Compound

ఎ వె క్సి య ర్

బాయిలరు

కాంపౌండు

స్త్రీముబాయిలరులలో పరిభాగమునకు యీ కాంపౌండు బాగుగ పూసినయడల బాయిలరుకు యేవిధమైన ఆపాయమును లేకుండా కాపాడును ఖర్చుచాలా తక్కువలపును.

Apply to:- జి. యల్. కాన్స్ట్రీ ఆండు కో., 12. తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

క్లాసు విరియాల బిల్లు

స్టేటు కౌన్సిలులో తీర్మాన మంగీకరింపబడుట

ప్రభుత్వ పరామర్శము

ఫిబ్రవరి 20 తేదీ:—భారతీయులైన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు నిర్వహించుచున్న గావించుచున్న ప్రభుత్వములపై బలమగు చర్యనుకొనవలెనని పత్రముగాను పంపించిన తీర్మానమునైన నీవినయము గూడ స్టేటు కౌన్సిలునందు చర్యలు గను. చర్యముగిన తరువాత తీర్మానము వోటునకు తెట్టగానభివారము నామోదించబడెను. తిరిగి ఈ సభవారు సోమవారమున నమావేశమై చర్యలచట్టమును చర్చించెదరు. సోమవారమునో స్టేటు కౌన్సిలువారి ప్రస్తుత సమావేశము ముగియునని తెలియుచున్నది.

రజా ఆలీగారు

ఆలీగారు, తీర్మానములపై నుకన్యసింపును నిన్ను కాత్రిగాడు తెలిపిన యభిప్రాయముల గురించి నడుపుచు, ఈవిషయమున ప్రభుత్వప్రాయమున వాయువ్యభాగము లాగుగ వ్యక్తికరించుచున్నది నుడివెను. కొంచెము తెలిపినవారా తర్వాతను, మిగిలినవారిలో మిగిలినవారైన - సార్యభాగముని పాఠములో కొక తెగవారి కొనకర్త అవమానముల నుండి భారతీయులను రక్షించుటయే యెడల ప్రభుత్వము వారు కాజీవామా నొసగు వలెనని, కాత్రిగాడు నుడివిన వాక్యముల వాడేరింప నెంచరు. సర్ దాదాభాయిగారు కాత్రిగాడి వాక్యముల నిరసించినపుడు చాల భయభక్తిభావమును గనుపరచెను. తాము పామానముగా విడుట కలవాటు వడియించెనని నూచనలను వినిన యిప్పుడు కొంతమంది పామానముగా భయభక్తిచూపుచున్నారు.

సర్. మా. దాదాభాయి:—అట్టివానికి మిగిలిన వేసే ఎత్తుకల లలవాటు పడియున్నాను.

ఒకరు:—అవును. మీరు మధ్యపరగజాలరు చెందిన వారగుటచేత.

రజా ఆలీగారు:—ఈ కౌన్సిలులో వెలుగుల సర్ మాటిక్కి దాదాభాయిగారికి వివిధముగ రాజకీయములను తెలియదని వాడు తెలియును. కాత్రిగాడు రాజకీయములను ఆరని యువశ్యాము భారతీయ ప్రభుత్వప్రాయమును విశ్వాస పూర్వముగ వ్యక్తించుచున్నది.

కాలనీల సంఘము

తరువాత రజా ఆలీగారు కాలనీల సంఘమును గురించి నుడివెరి. భారత ప్రభుత్వమువారు, సర్ తెంజమును రాబర్ట్స్ ను కంటి అంగ్లయాధికారుల నీ సంఘమున నియమించిరి గాని ఈ సమస్య యిం దెట్లు వ అనుభవము గల కొంత మంది అధికారేతర భారతీయులను నియమించెదరు. భారత ప్రభుత్వ కానకములలోని 2 వ కెక్స్ నే ఈ అంశమున గురించు అందులో భారతీయ పరిపాలనకు భారత కార్యకర్తయే బాధ్యుడుగ ప్రకటించబడెను. భారత పరిపాలన మిట్లున్నతకాలమును, భారతీయుల సంపూర్ణముగ భారత ప్రభుత్వమును బలపరుచుటయె.

మాలవీ అబ్దుల్ కరీమ్

అబ్దుల్ కరీముగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కాత్రిగాడు, నిన్ను తెలిపిన యభిప్రాయములను వెలుపుటలో చాలావ్యాధిముగనే ప్రకటించెనని నుడివెను. సర్ మాన్యువేదాదాభాయిగారిలాగే ఈ సమస్యయందు ఎట్లు వ తోక్తము గలిగి కార్యముల నడిపించువాలో కాత్రిగాడు కలసిమెలసి డిగురుచున్నారు. వారి కావిషయములు తెలియును, తలివారము మూలముగ సమ్యక్తల పంపెడి కొజులు పోయినవి. కాగిము విజ్ఞాపనల కాలముగ తిరిగినది. తమవార్తల వాడు స్థాపించు కొనవలసిన కాలమునచ్చినది. భారత ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల గౌరవమును గాపాడవలెను.

సర్దారు యోగింద్రసింగు

యోగింద్రసింగుగారు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి చర్యలను సహించవలసియు దిగిన కర్మమునకునున్న గంగత్వమును అణచివేయవలెనయు ప్రతిపాదించి విజ్ఞప్తినిచ్చెను. దాదాభాయిగారు, కాత్రిగాడిని విమర్శించి చాల బీభత్సభావమును గన్పరచెనని విషయమున రజా ఆలీగారు వేకేభవించెను. ఈ సమస్యయందు భారత ప్రభుత్వమువారు మొదటినుండియు నిరంతరమును గన్పరుచుచున్న చట్టములకు కృతజ్ఞతను తెలిపెను.

భారతీయుల తరపున భారత ప్రభుత్వమువారు గావించు ప్రభుత్వములలో వారిని బలపరుచుటకే ఇది యుద్దేశమున నుడివెను.

సర్ దాదాభాయి

ఈ సమస్యను సర్ దాదాభాయిగారు తేలిక జట్టు నుడివెరి. నిన్ను ఈ విషయమున జరిగిన చర్య నందగ్రహణము చాల అపార్థ మొనర్చుకొని. కాత్రిగాడును సర్ ఈమర్ మాములు భానుగాను ఈ సమస్య తరిమివేయవలెనని గావించిన నూచనము నేను విమర్శించితిని గాని తీర్మానము నెదుర్చెను. వోటింగు వచ్చునెడల నేను తీర్మానమున కనుకూలముగనే సమ్మతి వోసగడెను. (వినుచునుడు)

సర్ మహమ్మదు షఫీ

కాత్రిగాడి వాక్యములు, మద్రాసువారి స్వభావము నైన వ్యక్తపరచుటలేదనియు, ఈవిషయము మెట్లున్నను వంజాయి వారి స్వభావమును వ్యక్తపరచుట లేదని వాడు స్పష్టముగ వెలువలననియు వ్యక్తిగారు నుడివెరి.

వాదనకొరకు గాను, భారత ప్రభుత్వమువారు తమ ఆశక్తి నుండుటగాను బలపరచుచు వాదనగావించుటలకపోయెదనియే యానకొనెను. అంతమాత్రమున, భారతీయులలాభములకు ప్రస్థావన రాజకీయవిధియు, ఆరని కార్యనిర్వహక సభాసభ్యులను నిరాకారకులై తమ యాయాభివలను పారవేసి గూర్చినవలెవాక్యములను వార్యభావ ముడిగాడు. కొందరి యభిప్రాయములలో, భారత ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రజాత్వములలో విషయలైనంతమాత్రమున నేతుమాత్రము వాదనవిక రాజీవామా నీ యను. ఒకమారు వరాలును మందినను మనము మనవాదనను సాగించుచు నే యుండి, విజేతములందున్న మనసోదకులకు విముక్తిని తెచ్చుటకు విద్యుక్తమని వాడుభిప్రాయము. సరాసరి అధికారేతరకార్యాలయములో రాజకీయములు జరుపుచు భారత ప్రభుత్వమువారి నుండి యుత్తరప్రభుత్వము కాలనీల సంఘము నియమించుటకేను విషయము మనకు చాల లాభముగలిగెనని వెలుపుటకు నిదగ్రహము. ఈ కవిటీవాడు మనము గోకు యయమునకను సంపాదించుటలక పోయినను కొంతవరకైనను సఫలమై మనదేశీయులకు కొంత సహాయ మొనర్చుగలెను. నిరాకారేతరమును పనికిరాదు. ఆకాలములో రాజకీయములందు నిజమగుటయు. మనప్రభుత్వము ధర్మమైన భగవంతతరకు మన మొంతమాత్రమును నిరాకారమున నుడివెరి యెంచువారిలో నేనొకడును సర్వ భర్తములు తుదకు విజయించుది వీరును.

కె. వి రంగస్వామి అయ్యంగారు

ఈ ప్రభుత్వముల విఫలమగునెడల రాజకీయవిధియు, ఆరని కార్యనిర్వహక కర్తవ్యమువారు రాజీవామా నొసగుటకలె వేరుకర్తవ్యంకరము లేదు. హద్దించి ప్రభుత్వమో అట్లే చేసెడిరాదు.

సర్ ది. వా. చా:—చాల అనుమానము.

రంగస్వామి అయ్యంగారు:—ఆర్యగౌరవమునకు భంగము కలిగినప్పుడు సర్ మాన్యుగారు నూచించిన లాభనష్టముల విచారణకు వాపులేదు.

సర్ ది. వా. చా.గారు కాత్రిగాడును ఆరని స్నేహితులును గావించు అర్థవాదములను వాడు పోల్చిననని నుడివెరి. అది ప్రభాసామాన్యము యెడల నుడువలసిన వాక్యములుగాని, స్టేటు కౌన్సిలులో జరుగు గంభీరమును చర్యల నందగ్రహణము నుడువదినవిగావు ఈ సమస్య కాత్రిగాడికి చాల బాగా తెలియుటచే, అతడి విషయమున వాడుకల యోగ్యములను నూచనల నొనర్చునని యెదురు వాచుచుంటి. కాని అతడెట్టి నూచనలను గావించలేదు. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారి నిరంతరకొనర్చిన సహాయమునకును, ఇకముందు చేతున్న దానిని భారతీయుల చాల కృతజ్ఞులు. సర్. మా. మాన్యుగారి వాక్యములను చాల ప్రశంసించుచున్న సర్దారు వారాగారు నుడివెరి.

పతే క ను గారు

పతే క ను గారు, సర్. నరసింహకర్మగారును, వ్యక్తిగారును తెలిపిన ఆకాశానితభావములలో పోల్చిననానని నుడివెను. భారతీయులు, పెద్ద పెద్ద వాక్కులకొరకు పోరాడుటలేదు. స్వల్పము నేనాని వాదనా మొచ్చునప్పామికమాటలను మాత్రమే గోరుచున్నాడు. భారతీయుల చావట్లకు భంగము గలిగింపకని అతిదు చాదాన మొనర్చి యుండెను. ప్రభుత్వకర్మకు లిరువురు, ఆకాశానితభావములను పరిశంకగా, వారు ఏమియు ఆశించుచుండ లేదనియు అందుచేతనే వారికి నిరాకారముగ లేదనియు వోచుచున్నది. (వత్స) అందుచేత, ప్రభుత్వమువారు వెంటనే బలమగు చర్యల ప్రారంభించవలెను. ఇటీవల స్వల్పము నేనాని ఒక పోటును

స్వసింపును, దక్షిణాఫ్రికా కర్మమునకూడా భారత ప్రభుత్వము వారు కోర్కెము గలిగించుకొనరాదనియుడివెను. ఇది భారత ప్రభుత్వము నరహాసపరచుటకలె వేకగాడు. అందుచే వెంటనే చర్యలనుకొనవలెనని నేపేకను గారుగోరి.

గౌ. సర్. శర్మ

సర్. నరసింహకర్మగారు చర్యలకు ముగించుచు నొక దిక్కువ్యాపకమున ప్రభుత్వచర్యలకు సంధించెను. ప్రభుత్వము వారే ప్రభుత్వమువారి యెడలను బిత్తునని విధానము, ముఖ్యము వలెమయు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము యెదురు అట్లవరేమేమే లేక నియు నుడివెను. దక్షిణాఫ్రికా సందగ్రహమున భారత ప్రభుత్వము వారి విధానమును సార్యభాగముని ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచున్నాడు. సామాజ్యసమావేశము:—పిమ్మట ప్రభుత్వసంగి యువశ్యామునందు, ఈ విషయము స్పష్టపరచబడెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి కష్టములు యెదురు తెలియుననియు, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి కష్టములగురించిగూడ జ్ఞాపకమునకొనవలెననియు వాడుకల డివెను అనుమానముచే స్వల్పముగా యవస్థసింపును, క్లాసుయేరియా బిల్లుయెడల భారత ప్రభుత్వమువారు చిరస్థాయిగునై ఖరిచవలసిందిరని నుడివెను. ఆరడింతకంటె అధికముగ భారత ప్రభుత్వమే ఖరిచి ప్రకటించవలెను.

సార్యభాగముని భారతీయులగు రక్షించ విధానమును డి భారత ప్రభుత్వమువారును నూతనమైన ఫోటలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో గాని మరియెచ్చు గాని భారతీయుల స్థితిమెట్లున్ను సామాజ్య ప్రభుత్వనిర్వాహము చాల సరళమై మెత్తదనియు, ఈ విషయములలో తోక్తములకూడ వేసికొనుటలో సామాజ్య ప్రభుత్వమున రికి గూడ కొన్నికష్టములు గలవని గమనించకలె. నియు శర్మగారు నూచించి, కాని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు 1914 సం॥ న గావించిని వాదనముల భంగపరచి ను నేరమునుండియు దక్షిణాఫ్రికాకు స్వపరిపాలనా మొసగు సంకరకు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారు రమ్మించుచున్న విధానమును మార్చిరను నేరమునుండియు యూనియను ప్రభుత్వమువారి ని తప్పించుటకేదు.

భారతీయులను తిరిగి స్వదేశమునకు పంపివేయు కద్దతి వినిపించి నుడువుచు భారతీయులను పూర్తిగా వేకమునుండి నెడల గట్టుటకు ప్రోత్సహించు కార్యము నొనర్చరాదని శర్మగారు నుడివెరి. కాని అవ్వటి భారతీయులైనైతర తమ శురకు వామే భారతదేశము తిరిగి రాగోరునెడల మగతులను సాధ్యమైనంత వరకు అనుకూలముగ నుండునటుల జూచుట తమ విధియని శర్మ గారుని.

అవసరమగుచో రాజీనామా నిచ్చెదను

క్లాసు యేరియాల బిల్లుసందగ్రహమున ప్రతిముఖ ఫలికములు గలుగునెడల రాజకీయవిధియు కార్యనిర్వహక సభ్యులను రాజీనామాలు నొసగువలెనని కాత్రిగాడు గావించిన నూచనమును రింతిశర్మ గారుట్టుచుడివెరి. కాత్రిగాడి నూచనములోను సాకాశ్య ర్యమును గలిగించుటలేదు. అందులకు వాడు విచారమును లేదు. కన్యావల్లెమ్మగారు ప్రకటించడివుడు వాడు బాల కష్టముగ వోచెను. ఈకాళి వా కొనకుబడివుడు కష్టములు సంభవించునని వాడు తెలియును. కాని అవ్వదు ఆరట్లగ్రహణముతో రాజీనామా నీయింతుంటుంటే మంచిపని చేసితిని ఇప్పుడేనుకుచున్నాను. ఉద్యోగమునందే యుండుటలను వాడేరియు లేదో యువయోగ కరమగు పని నొనర్చుకొనితిని విని యెంచుచున్నాను.

సర్ మా. దాదాభాయి:—అవును. చాల యువయోగ కరమగు నే నొనర్చుచున్నాను.

సర్ శర్మ:—వాద్యభావము తెలిపిన వారికిని వాత్సావ్య చరిత్రను తెలిపిన వారికిని అధికారమున వాత్సావ్య అను లేదని వాడుగ తెలియును. ఎది యెట్లున్ను వాల్సావ్యగము లీతిధి వంజున్ను తరువాత కట్టి ఆకర్షణ మిదివరకే పోయియుండును. (వత్స) నేనింకను ఏమీని యువయోగకరమగు నేను యెనర్మల నను అతే వాడున్నుంకవలె రాజీనామా నొసగువలెనని విషయ వాడు నచ్చును. కాని నేట్లు రాజీనామా నొసగుటలకు వాడేకమున కెట్లగ్రహ యువయోగముండునని వాడువోచినయెడల తప్పుకుండే నట్లే యువయోగముని మిగులమృతమృదు. (వినుచు. వినుచు) దక్షిణాఫ్రికా వారి సివిధానము మాత్రమే నొనర్చవలెనని కొడుకులలో తిప్పుకొనితిమని సార్యభాగముని ప్రభుత్వమువారు నుడివిన యెడల వారి యుత్తరప్రభుత్వము నిరసా వహించవలసియున్ను ను ఈ విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారు తమ కత్తింపను సుపయోగించి పనిచేయుచున్నారని మీరు నమ్ముచున్ను.

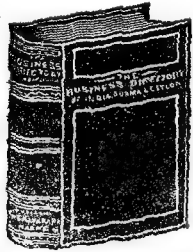
సర్ శే. సర్వాధికారి:—కాలనీల సంఘమునకు ఒక డిప్యూ థిరీయములను వేర్వేరును గురించియు దక్షిణాఫ్రికా

BEST MEDIUM FOR PROGRESSIVE ADVERTISERS.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

Published for the mutual Benefit of the
Foreign and Indian Business Houses

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Manufactures Mills and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Advertisement Rates in 1924 edition.

Full Page (a copy free)	...	Rs. 150	2 inches Single Column	...	Rs. 20
Half Page	...	" 80	1 inch. Single Column	...	" 10
Quarter page	...	" 50	Name alone in Bold Types	...	" 5

1 Page in Art Paper in 2 Colour Printing Rs. 200.

Price Per copy Rs. 10 or £ 1 net.

TESTIMONIALS OF**THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.****The British Printer, London.**

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

A mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Indian Review, Madras.

This is an All-India Directory of useful information for all businessmen. It contains descriptive accounts of trading and import centres in India, Burma and Ceylon, together with a list of trades and business terms in the respective cities. The Directory is amply illustrated.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras, the 1923 edition of which has just reached us. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariffs.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

West coast spectator, Calicut.

The Business Directory contains a fund of information which will be found of considerable use not only by businessmen in this country, but also manufacturers, merchants and exporters in foreign countries, desirous of forming or extending trade relations with the Indian Empire.

The Bombay Chronicle.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attraction of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

The Cochin Argus, Cochin.

A mass of information of interest and service to merchants, traders, bankers, exporters and importers, commercial travellers, pressmen and others, has been brought together in a very handy form. This Business Directory is a book that should prove a useful addition to any reference library, while it is also calculated in its own way, to help forward the progress of Indian commerce and industry.

Madras Mail, Madras.

It is a well got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of his very substantial volume.

The Western Star, Trivandrum.

The bulk of the publication is devoted to interesting and appropriate descriptive accounts of the principal cities, ports and industrial towns all over the Indian Empire together with comprehensive details of trades, arts and industries, several of these accounts being embellished with illustrations of the principal buildings and places of interest.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore etc. This is a new diversion for which the Directory should be liked, by merchants at wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

The Champion, Calicut.

A business gazetteer of the chief cities, sea-ports industrial and trading towns within the Indian Empire.

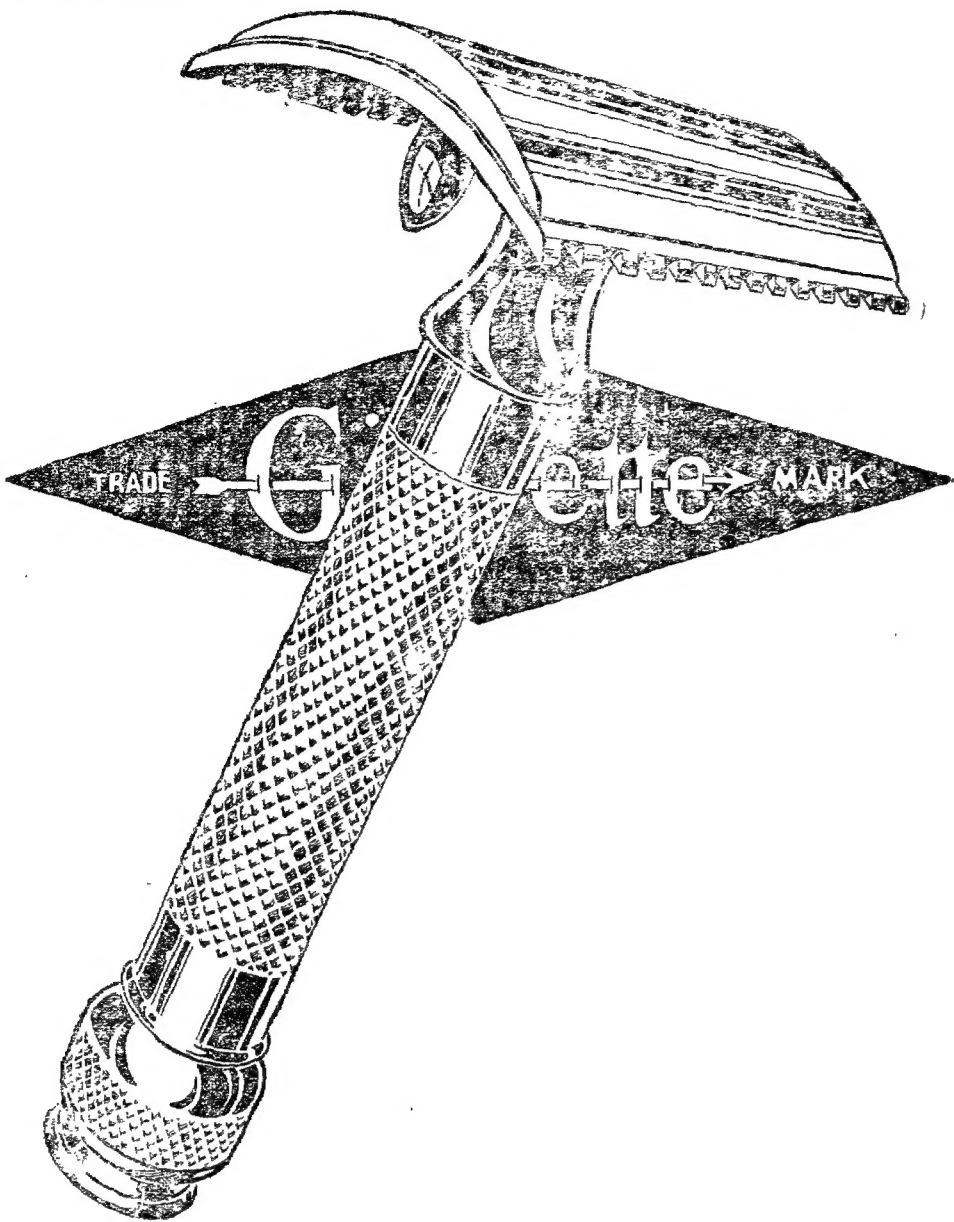
Wanted Agents Every Where, Liberal Commission.

Designers, Printers & Publishers:

THE KANARA PRESS, MADRAS

Telegram: "KETHEKI"

Phone 540.

గిల్టెట్టు నేప్టి రేజరు జగత్ప్రసిద్ధమైనది

విలననగా ఆది చక్కగా

క్షౌరము చేయును

ప్రపంచవలసనే అనేకులు యితరవర్తక గురు
తులు గలవాటికంటెను వీటినే ప్రపంచ
మందు అంతటను వాడుచున్నారు.

గిల్టెట్టు బిరుసుగానుండు గడ్డమును మిక్కిలి శుభ్ర
ముగా వెంట్రుకలను వదలక, మెత్తని చర్మమునకు
నొప్పికలుగ నీకుక క్షౌరము చేయును.

మీవద్ద ఒక గిల్టెట్టు వ్రుండిన మీరే సులభము
గాను, త్వరితముగాను, స్వల్పఖర్చుతోను క్షౌరము
చేసుకొనవచ్చును.

మీరు మీ దుకాణాదారుని అందమైనపెట్టెయందు
ఉంచబడిన ఈ సాగనైన శేజరుచు చూపమని అడు
గుడు. దైమందు వర్తకు గుర్తును చూచిన మీరు
దానిని తెలిసికొనగలరు. దీనికి బదులు దేనిని ఇచ్చి
నను తీసుకొనవద్దు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette

SAFETY
RAZOR

Made in Boston U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేజురుంజీ)

వార్షికోత్సవము

ఆర్యుకాలేజిలోని మెట్కాఫుయూరజన వాఙ్మయసంఘపు వార్షికోత్సవ సందర్భమున ఈయూరిలోనున్న జిల్లా బడ్జెట్ గారగు గిల్టెట్ రిజర్వేషన్ వారికి వార్షిక నివేదికలు జరిపినవి మృత్యు ప్రస్థానాల గారగు ఎన్.ఆర్. కృష్ణమూర్తిగారు గతసంవత్సరములో ఈకాలేజి విద్యార్థులుగనుంచిన క్రివిశేషములను గుర్తించివేదించిరి. ఈకాలేజి విద్యార్థులకు అడవి రామారావుగారు యు. లెగ్ న్యూరులలో కెల్ల 1928 సం॥ ౧౦ ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన బి. ఏ. పరీక్షలలో ప్రథములుగా కృతార్థులైనందులకు ఆయన మాకు నాలుగు బంగారు పతకము బహూమానముగా బహుమతిగా దెలియజేసిరి. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారిచే నూతనముగా ప్రకృతిశాస్త్రాచార్యునిగా బహూమానంపడిన మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లక్ష్యానారాయణగారు 1912 సం॥ ౧౦ లో ఈ కాలేజిలో జరిగియే బి. ఏ. లో కృతార్థులైనందునాడ జెప్పిరి.

ఈ వార్షికోత్సవము సందర్భమున యువకుల కుపన్యాసమునిచ్చుటకు పితామహునుండి యరుదించిన మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ, రఘుపతి వెంకటరత్నమునాయుడుగారు : రవీంద్రనాథ ఠాకూరు-జాతీయత-యను విషయమునుగురించి సుమా రొకగంట కాల ముపన్యసించిరి.

గిల్టెట్ గారు నూత్నముగా ముటలాడినవిచ్చుట సభ రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను ఈసభ గత శనివారము సాయం కాలము ఆర్యుకాలేజిలో జరిగెను.

హిందూనమాజము నుపన్యాసము

ఈనె 12, మొదలు 15 వ తేదీవరకు ప్రతినెలము సాయం క్రమము 8 గంటలకు గోదావరి హిందూసమాజములో తపస్వి మిన్నగారను అంగ్లేయుడు మతవిషయమైన యుపన్యాసములనిచ్చెను. ప్రపంచములోని మతములనుగురించియు నిర్దుష్టగురించియు, మైత్రేయునిరాకనుగురించి ఈయన యుపన్యాసములనిచ్చెను. వీరియుపన్యాసములకు కొద్దిమందిమాత్రము వచ్చిరి. ఈయుపన్యాసముడు కొంతకాలముక్రిందట ఆఫ్రికాలో కమిషనరు పనిచేసి గొప్పవేతనము సంపాదించినట్లును, ఈయనకు ప్రస్తుతము 68 సంవత్సరములయస్సున్నట్లును, పిన్నటనుండియు క్రైస్తవ మతమునందు నమ్మకములేనట్లును 10 సంవత్సరములక్రిందట సింహాశ్రమమునందుండ గా ఈయనకు బెద్దమతమందు నమ్మకము గల్గినట్లును, ఆ నునయొక్క ఆధ్యాత్మికబంతనమున కప్పడు కాంతిగల్గినయ్యి, అప్పటినుండియు ఆయన తనసర్వస్వమును యితరలకేచ్చిచేసి, అచ్చుచచ్చుటగుడుచుంటినయ్యి, ఆహిందూకాంతియు, సత్యమును ముఖ్యమాత్రములుగా పెట్టుకొన్నవో ప్రపంచములో సర్వమానసాభ్యాత్మ్యము నీ ధిం చు ననియు జెప్పిరి. వీరుతోటపిల్లిలోనున్న కాంతిఆశ్రమమున కరిగి అచ్చట కొన్నిదినములుండివచ్చిరి. వీరియుపన్యాసములలో స్వీయచర్చిత్రచాల హెచ్చుగానుండును. వీరిఅనుభవములు కొన్ని చాలవిచిత్రముగానున్నవి వీరి యుపన్యాసములకలన యితరులకు విస్తారము లాభముగలగలేదు. ఆయనకుమాత్రము గొప్ప దైశభక్తియు, యోగాభ్యాసమును గలదన్నమాట నిర్వివాదాంశము.

క్రిస్తుచరిత్ర కాలక్షేపము

ఈనె 14 వ తేదీ కుక్రవారమునాడు మైసూరురాజ్యములోని చిక్క బల్లెపురవాసులగు రివరెండు, ఆర్. ప. హిక్కింగు వారగురు, మరయొక సహాయకునితోగలసి యేసుక్రీస్తు జీవితచరిత్ర హరికథాసముగ నెలవిచ్చిరి. హిక్కింగు గారు ఐరోపావాస్తవ్యులయ్యి, హిందూజాతి సంగీతశాస్త్రమునందు గొప్పపరిశ్రమచేసి కాశలముసంపాదించిరి. వీరికాలాక్షేపము వినుటకు అనేకులు పురమందిరములోజేరి. హిందువులు హరికథలను డబ్బువుచ్చుకొనిగాని జెప్పకపోవుటకు మనహరికథలేమియు ప్రజలుకు సుబోధకములుగా లభించుటలేదు. ఇట్టివో ఐరోపియనులనుకై స్త్రవలను ఈమార్గముద్వారా వారి ప్రచారము జేయుచున్నారు. ఇప్పుడైనను మనసంఘసంస్కర్తలు వీరిపనినుండి గుణపాతమును గ్రహించి హరికథలను విస్తారముగా ప్రబోధహుత్వమున కండు బాటులోనుండునట్లు జెప్పించెదరుగాక!

బాలికాపాఠశాల

ఈ పురమునందున్న యన్నతబాలికాపాఠశాల స్థాపననె 15 వ తేదీని సబుజడిగారగు అన్నాదేవారావుగారికలక్ష అదిపత్యముక్రింద సాంవత్సరిక సహావేశము జరిగె.

బహుమానములు పంచిపెట్టబడెను. ఈసంవత్సరములో ఈపాత కాలబాటకలచేతను, ట్రయినింగు ఉపాధ్యాయులచేతను తయారుచేయబడిన కట్టుపనులు ప్రదర్శింపబడెను.

మల్లాదిసోదరీమణులు

సూర్యారాశిసంవత్సరముక్రిందట మల్లాది వెంకటరత్నంకారి కొమార్తెలగు కనకమ్మ, బుచ్చమ్మ అనువారియైన ఆనర్వు పరీక్షయందు కృతార్థులై ఈ పురమందున్న యున్నతబాలికాపాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా ప్రవేశించిరి. వీరికి ప్రథమమున చెరియొక రూ 125 లు మీద అర్జునులుచ్చిరి. కొన్నిమాసములయినపిమ్మట వీరిజీతములు 85 రూపాయలకు తగ్గింపబడెను. వీరియొక్కపాఠశాలయందలి వివిధములగు పనిపాటలలో శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచు అందరికీమను జూడగొనిరి. పాఠశాలయందలి బాలికలకును ఈపాఠ్యములకును అందరకును వీరియెడల గొప్పప్రేమానురాగములు జనించెను. వీరు యిప్పుడుపాఠ్యయంత్యగములకు వదలి పెడలుచున్నారు. అందరునువిచారించిరి. వీరు ఈగ్రామమునుండి పోవు సందర్భమున కంచుకుర్తి రాయచం ద్రరావుగారి కుమార్తెలు. వీరి గౌరవార్థము ఓవును స్కూలులో లులో సభజేసి, యువన్యాసములనిచ్చి, నాటకములనుప్రదర్శించి ఆనందమును వారుపెడలుచున్నందులకు విచారమును వెల్లెలుచ్చిరి. ఆనాటిసభకు ఈయారిలో శ్రీలు చాలమంది విచ్చేరి.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా స్వప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద పో
రకము నోడకు తెలియించు 1924 సంవత్సరము
కు క్యాలండరు దరఖాస్తు పంపింపవలె ఇనా
ముగా పంపబడును. 191

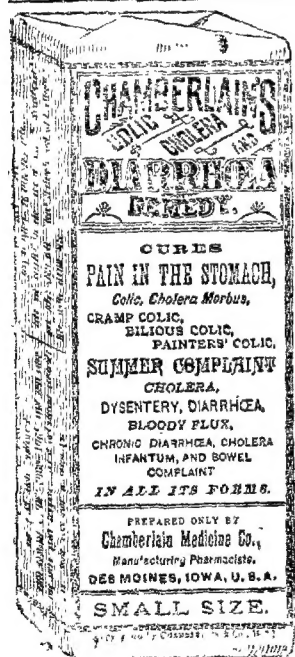
Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
154 Harrison Road, Calcutta

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అశీర్వాదము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిహితము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది వైద్యమునకు పనిచేయును.

250 మాత్రల సీసాయ 0-4-0 డబ్బె రు2-9-0 వి-పి-ఆ-6 (వి.పి. ఏ. అంతు కంపెనీ. పెరిదేవి. నెల్లూరుజిల్లా.)

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి
అతిసార
నివారిణి (2)
ఈ వధమును
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, శూలనొప్పి,
చేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 31

వెండిక బంగారు బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు
ఏదైనా కాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 82 ఆక. కనిగరా మార్గమున కొనుక్కు. బలహీనులు, అల్పము, మౌనం కలిగి సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు స్వస్థులగుచు పోవును. దానిని ఉపయోగించు వారు "వానియొక్క విజయ బంగారమునకు" సమానమని తెలుపుచున్నారు.

పూర్తి కాటలాగునను ప్రాయము.

అతింక నిగ్రహ బోషధశాల, 26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గురునాథ్ అండుకో

ఫర్నిచర్ వ్యాపారస్థులు

33- ఏ, పేములు అంగడి, బత్తవాడ, మద్రాసు

మేలైన సామానులు న్యాయమైన ధర ప్రకారము విక్రయించబడును.

బయటి వూర్లకు సామానులు చక్కగా ప్యాకుచేసి మిక్కిలి జాగ్రత్తగా వి. పి. మూలముగా పంపబడును. వి. పి. మూలముగా సామానులను తెప్పించ కోరువారు 100 కి రూ 25 రూ అడ్వాన్సు గా పంపవలెను.

Gurunath & Co., Cabinet Makers.

33 A, Rattan Bazaar Road, Madras.

OM

THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY

Life and Marriage Assurance Company Limited.

Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).

Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid up exceeds Rs. 3,00,000.

Government Securities held Rs. 1,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 1,50,000.

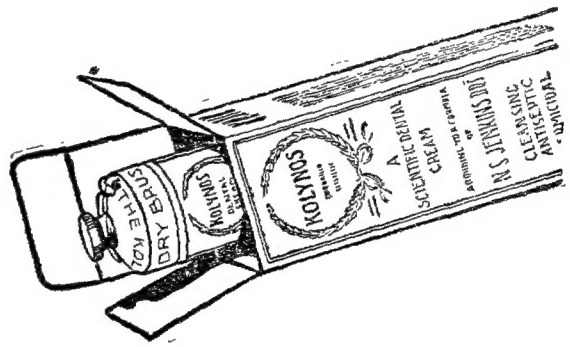
Annual Premium income Rs. 50,000

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs 1,000 to Rs. 5,000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-

Messrs. P. K. Rau & Sons.

Chief Agents, for Madras Presidency. 239, Thanu Chetty Street, MADRAS.

పసుపు పచ్చని గొట్టము

పసుపు పచ్చని గొట్టములో

నుంచబడియుండును.

కొలినాసు డెంటాలు క్రిము "పసుపు పచ్చని గొట్టములోనింపబడి, ఆగొట్టములు పసుపు పచ్చని గొట్టములో" నుంచబడి పంపబడును. మీ వర్తకునియొద్ద మీరుదానినే కొనుటకు ప్రయత్నింపుడు.

మాయాటకు మూత

గట్టిగా కొలినాసు గొట్టమునకే కట్టుబడి యున్నవి. అదివదులు కాదు. పడిపోదు. క్రిమును చెడిపోనీ యదు. మీ ఓర్పుకు భంగము కలుగదు.

కొలినాసుతో ప్రతిదినము విడువక మీదంతములను శుభ్రము చేయుటవలన మీదంతములు గట్టిగానుండుటయే గాక, ముత్యము వంటి కాంతిని గలిగియుండును. నోటియందును, ముక్కుయందును సంచరించుచున్న రెక్కలేని చిన్నపురుగులను కొలినాసు నిదానముగాను, నిశ్చయముగాను నాశనము చేయును.

అగోగ్యకరమైన కొలినాసును వాడుటకు నేడే ప్రారంభింపుడు. పసుపు పచ్చని గొట్టమును కొనుడు.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

ఆంధ్రవత్రికా క్షాత్యాయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తత్సమచంద్రిక ... కల 1-0-0 | సటికా ఆభిశిబ్బచిత్రామణి 0-12-0

శ్రీ గురుభాధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, 0 4 0

శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రవత్రికాకార్యాలయము, 7, తంటుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

నవలలు

నరస్వతి గ్రంథమండలి

నవలలు

రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకుడు: ఆంధ్రప్రదేశ్ లిటరేచర్ సొసైటీ

సంపాదకుడు: తల్లాపర్తి లక్ష్మణశర్మ

ఇందు విశేషముగా మనోహర కథాకల్పితములును, భావపూరితములును నవలసభిరంజనము నగు చాత్రిక-సాంఘిక-సాంసారిక-అపరాధపరిశోధక-నవలలు, ముచ్చటైన బొమ్మలతో ముద్దలములు కలగొనినవిగాను ప్రకాశింపబడినవి. ఇందు 200 పుటలతో రెండుమాసముల కొక్కటిగా వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును పోస్టేజిగాక రు. ౧-౦-౦ వెలకు జండాదారులకు బంపుచుండుము. చందాదారుగ జేరువారు ప్రచేశముము ముందుగ నాలుగణాలు చెల్లింపవలెను.

ఆంగ్లభాషానవలసభిరంజనమున గ్రంథములును ముద్రపరచునట్లు కవివర్యునిచే రచియింపబడినవియు నాంధ్ర ప్రతిభా సహాయకసాదకులగు శ్రీ వెంకటాచలంబాద్యులచే వ్యాదయాకర్షణముగా మృదుమధురమైనవి నాంధ్రీక రింపబడినవియు, నీమండలినుండి పరుచైదవగ్రంథముగా వెలువరింపబడునదియు నగు 'పాన్పు' అను నత్యద్భుత సంఘటనలచే నలరారు 370 పుటలగుల మొదటిభాగము-కాలికోబయింకు నవలారాజము సిద్ధమగుచున్నది. పోస్టుఖర్చులు గాక చందాదారులకు రు. ౧-౦-౦ ఇతరులకు రు. ౧-౦-౦ అభిగ్రాని అను సాంఘికనవల అనుబంధగ్రంథముగా వెలువడుచున్నది. పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు. ౦-౫-౦ ఇతరులకు రు. ౦-౧౦-౦.

పాశ్చాత్య వెంటకటాచలంబాద్యులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడిన

వేన వేలు యోగ్యతావత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు శ్రీధర్, డెల్టా ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. జె. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ నైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎన్. ఆఫ్ ది కాలిఫోర్నియా ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ స్ట్రంట్ కెనిడా, ఎయిర్ లేన్ నం. 2 బొంబాయి:— మి లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలకు ఉపయోగించిన దానిలో శాస్త్రసాహిత్యముల కృత్యావళి, అద్భుతము, మలబద్ధకము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, స్థిలలయ్యాడుము మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. వి. ఎన్. అయ్యలరావు, నీనియర్ సర్జన్, కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయము, మెన్సూరు గవర్నమెంటు, మెన్సూరు:— మిలెటరీ యూనివర్సిటీలో లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను సేవకుపయోగించియున్నాడు. మిక్కిలి విజయముగనున్నది.

(3) మ. కే. కే. విశ్వనాథ కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్పెన్సరీ, 9-41 బిడ్ బాస్ట్ బజారు, రంగూను, బర్మా:— మి లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు, నాజను, నాకర్షకు వస్తువులను రోగులకును సంపూర్ణమైన రిశ్యుమిచ్చును.

(4) మ. లాల్ బింద్, మిథా, ౪౭ అస్మిత్తం నగరు సిరోహి, రాజపుటానా. కృష్టి చిన్నది.)

మి లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను సేవకుపయోగించుచున్నాను. చాలామందిగానున్నది. రతనం మే 12 పీ సాలనవంతుకు. బుడ్డి 15 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టుకాక వేరు.

పాశ్చాత్య వెంటకటాచలంబాద్యులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మెన్సూరు.

ఉచితముగా పంపబడును - నేడే వ్రాయుడు

సకలవిధ దంతవ్యాధులకు

కోతి మార్కు

నల్లదంత చూర్ణమును వాడుడు

మీము ఉచిత ముగా పంపు పొట్లము నకు, మాచిత్రమైన క్యాటలాగుకు నేడే వ్రాయుడు

ప్రతిచోటను ఏజెంట్లు కావలెను

అన్ని బాగాలలోను అమ్ముబడుచున్నది బుడ్డి 1 ధర రు. 0-5-1

ఒకరూపాకు తక్కువగావచ్చు వి. పి. ఆర్డరులు పంపబడవు

నోగి & కో, బ్రాంచి, తపాలపెట్టె నెం 506 మద్రాసు.

రోజుకు రూ 3 లను

దర్బార్ ఆఫ్ నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.

మీరు సొమ్మును పెట్టబడి పెట్టిన తలెను పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా రొకరు ఈ టు వాయు నున్నాడు.

గెడ్డపేట ఆంధ్ర కో, కలకత్తా.

గెడ్డపేట ఆంధ్ర కో, 40-వ దివ్యముంటు

3, కమ్యూనిటీ కలెక్టర్స్

కృష్ణ పీఠ, కలకత్తా.

నేను మీ కద్దముడి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి రు. 3 నెలలైనవి. నా గృహవ్యవస్థలన్నియు నెరవేర్చుకొని రోజుకు 3 రూపాయల మేతోళ్ళను తయారు చేయగలను. నేను తెప్పించి తెచ్చుకొనినందుకు మీకు ధన్యవాదములు. బాలబలి నాకు, గోపాల్ గారికి.

ఆయా, "రోజుకు రూ 3 లను గడించు" మార్గమున తెలుపు మీ ప్రాప్తికొనున సంపుడు. తపాలఖర్చుల నిమిత్తము యందు నంబడి 1 అణా ప్లాస్టుకు పంపి యున్నాను. భూమి కేసు భూమి నిర్మాణము

మద్రాసు గవర్నమెంటు

ఇండస్ట్రియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ లో

తయారు చేయబడిన

ప్రశస్తతముగు మంచినీరాలు దొరకు చున్న

కృషి మీరు దిగుమతిచును సిరాలు ఏలకొనెదరు.

బ్లూబ్లాక్ వ్రాసినరా

బ్లూబ్లాక్ రికార్డువ్రాయుసిరా

బ్లూబ్లాక్ ఫౌంటెన్ పెన్ సిరా

బ్లూబ్లాక్ చెక్కలువ్రాయు సిరా

ఎర్రసిరా

పచ్చసిరా

ప్రాంపులు వేయుసిరా

ఇగి పొడర్లు

ఈసిరాలన్నియు నీరుగానుండి

ధారాళముగా పారుచు శాశ్వత

మైన వ్రాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు

వారు సోల్ ఏజెంట్లు.

మెన్సర్స్ టి. పి. టెయిలర్ అండ్ కో

తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మూత్రము

30 మూత్రము 0-10-0 (పది అణాలు)

వెనులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణనీయము!!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాలకు ఈమూత్రము దివ్యమృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిరన్ను, వ్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగునవియందు కలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు నెచ్చును.

ఈ మూత్రము మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియయని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

1078 ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్టు నిడుమెలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విచిత్రగణితము, వివోదగణితము, మనోగణితము, తేజగణిత మధ్యము, చిత్రములు, అమృతములు, చిత్త, జ, చిత్తశక్తి, యాత్రిక శక్తి, రహస్యాలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచితో నును, మనోబలమును, తెలివినీ కృద్ధిచేయు రసవంతమైన చిత్రవిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దభిమానకృజ్ఞులు, చమత్కారమును, యాత్రికము తెలివినయ కలుగును. ప్రతివానివగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. వీనివెల రు. 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ ర య. 6 (పెరువ రు 6 య. పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,

ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని ప్రాపకలెను.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Catarrh, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free.

L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no pain. Particulars free. Correspondence on demand.

HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

అమృతాంజనము

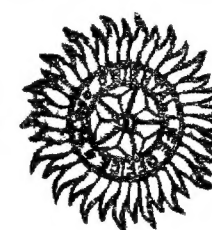

అన్ని నొవలకు దివ్యమృతము
ప్రతిపావులొదొరకును

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

అత్యద్భుతకుష్ఠరోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా ఔషధమును సేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!
రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుణపుచేయువారి కియ్యబడును
ఈ దివ్యౌషధము చిరకాల స్నేహముచే ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునివలె లభించినది. ఇది సేవించిన
ఎకపు, నలుపు, రాగిగర్భపు మచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అష్టాదశ కుష్ఠరోగములు, కృష్ణజ్ఞానము లేకుండును ఎట్టి
బొరిన మాఖము, అరకాళ్లు, అశేతులు, విశసరిగానండు చింతలు మొదలైనవాటిని ఖండించి కీర్తికాండని లభిం
జేయును. వంకరపోయిన కేట్లు యథావ్రతకానము వచ్చును. 1 నెలకు 48 పోపు ఔషధము రూ 10-0-0, 2 నెలకు
రూ 10-0-0, తపాలాఖర్చు వేరు. మాయజ్ఞపు రో-00000 బహుమానము వచ్చును. బాగ్రత్త! మోసపోకును !!
సహాయమాణి:—ఈ మౌలికముగా నివేదింపబడినది. యిది 40 రోజులు సేవించిన పోతల్లు, రొడ్డు
చిట్ట రసి, అక, కొరక, అంజీ, కురుపు, కాటు రొడ్డుటాకీ చిదప, కిగ్గి-మొకలగు ఎటువంటి సవాద రోగములను
నివారిచి, జీర్ణించిన సవామేహములను, మచ్చలు, కీళ్లకొప్పలు దురదపోట్లు చీముకాయ, మేహరకానములను ఖండిం
చును. ఏకాగ్నియైన సకల కుడనియెవల పొమ్మనాపను చేయుదును. 40 రోజులకు రూ 4-0-0.
ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రొప్రైటరు, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపోట్లు గోదావరి ల్లా.

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూ
రిటీలైఫ్ అస్సూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

పాడికడ 1874 జూలై 1924
గొప్పమూలధనముగల హిందూ జేత భీమాకంపెని
నాక్కుదాతలకు కల్పించిన దాదాపు మొత్తము రూ 2,00,00,000
అప్పుడు 6,00,00,000 వైగానే గలదు.
సంభావు ఆదాయపన్న రూ 1,00,00,000 వైగానే గలదు.
పోనీ హాల్డర్లు 80,00,000 వైగానే గలదు.
అభీయలు ఈవిధమనలములందు కలవు
అహమదాబాదు బెంగళూరు
అబ్దురు బొంబాయి
అలహాబాదు కలకత్తా
దెల్లీ కోలంబో
కాండి మంబై
కరాచి నాగపూరు
కోలాలపూరు పూనా
లాహోరు రంపూరు
మదరాసు రావల్ పిండి
మండలె తిరువేండూరు

భీమా చేయించుటకు యుష్టముగలవారందరు తిరుణులు
చేసి దానికలన గలగు లాభమును పొందుచుచుండి, దీని లాభ
మును యింకను ఎక్కువగా ఆభివృద్ధిచును నూచనము గలవు.
ఓరియంటల్ మిక్సిల్ లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయము
ఇది లభింపును. అది మిక్సిల్ జనసమ్మతమైనది.
క్రివిధలాభములను పొందిన, పరిపిడ్లకుల ప్రత్యేకపాలి
నీలు మాన్యునువని తెలుపు వివరముల పట్టికకై కంపెనీకి
వాయుడు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8. Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

ఈదిన మే మీకు సుదినము?

మా యొక్క చేతి
గడియారము మీరు చేతి
లోధరించిన సరియైన కాలమును చూపును. చేతికి
ఒక ఆధరణము. దీనిని
ధరించిన దినము మొదలు, మీ స్నేహితులు, యింకను
అనేకులు మీయ్యలను అనుగ్రహియే గాక, మీయ్యలను
మరి యొకటి తెప్పించి యియ్యమని అనుగ్రహియరు. మూ
డు సంవత్సరములు ఈ తీరవాదము. చేతిలో కట్టుకో
యిట్టలో సహ రూ. 7-8-0 త్వరపడుడు.
విలాసము:—పీటర్ వాచ్ కంపెనీ
పోస్టుబాక్సు నె 27, మదరాసు

Powell's Extract of Golden

3421 పవలుగారి అమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.
ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, కుక్కకష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుకర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.
తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0
మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రచిదిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఈ తీరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబరెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay

